

STATISTISKE ANALYSER

OMSETNING OG FORTJENESTE M.V. I VAREHANDELEN

SALES AND PROFIT ETC.
IN THE INTERNAL TRADE

STATISTISK SENTRALBYRÅ
CENTRAL BUREAU OF STATISTICS
OSLO - NORWAY

STATISTISKE ANALYSER NR. 27

OMSETNING OG FORTJENESTE M.V.
I VAREHANDELEN

SALES AND PROFIT ETC. IN THE INTERNAL TRADE

STATISTISK SENTRALBYRÅ
CENTRAL BUREAU OF STATISTICS OF NORWAY
OSLO 1976

ISBN 82-537-0651-0

FORORD

Statistisk Sentralbyrå legger med dette fram resultatet av et arbeid som omfatter en analyse og en ytterligere bearbeiding av data som Byrået har innhentet om varehandelen. Byrået utgir årlig publikasjonen Varehandelsstatistikk i serien NOS med opplysninger om tallet på bedrifter, sysselsetting og omsetning etter bl.a. næringsgruppe, størrelse, handelsdistrikt og eieforhold.

I denne publikasjonen er det gitt oversikter som kan belyse utviklingen i varehandelen over 4-6 år fram til og med 1973. I tillegg er det utarbeidd tabeller som er ment å gi en del ny informasjon om varehandelen. Disse tabellene bygger på data som er innhentet i forbindelse med den årlige varehandelsstatistikken og statistikk ellers (Lønnsstatistikk, Arbeidsmarkedstatistikk m.v.).

Konsulent Øystein Halvorsen har utarbeidd publikasjonen.

Statistisk Sentralbyrå, Oslo, 9. november 1976

Odd Aukrust

Tormod Andreassen

PREFACE

The Central Bureau of Statistics presents in this publication the results of a more comprehensive analysis of data which have been collected about the internal trade. The Bureau annually publishes Wholesale and Retail Trade Statistics which gives information about the number of establishments, persons engaged and sales by industry, size, trade district and legal organization.

The present publication contains surveys that can illuminate the development of the internal trade over a period of 4-6 years up to and including 1973. In addition the publication contains some information not available elsewhere about the internal trade. This information is based upon data collected in connection with the yearly Wholesale and Retail Trade Statistics and other statistics (Wage Statistics, Labour Market Statistics etc.).

This publication has been prepared by Mr. Øystein Halvorsen.

Central Bureau of Statistics, Oslo, 9 November 1976

Odd Aukrust

Tormod Andreassen

INNHold

	Side
Tabellregister	7
Figurregister	7
Kap. 1. Innledning	9
1.1. Formålet med publikasjonen	9
1.2. Kort omtale av enkelte nøkkelbegreper	9
Kap. 2. Utviklingen i varehandelen 1967-1973	9
2.1. Omfanget av tabellene	9
2.2. Omsetningsutviklingen i detaljhandelen	12
2.3. Store bedrifter i detaljhandelen	15
2.4. Dagligvarehandelen	16
2.5. Omsetning pr. sysselsatt	17
Kap. 3. Foretaksstatistikk for varehandelen 1971-1973	19
3.1. Begrepet foretak	19
3.2. Konsentrasjonen i varehandelen	19
3.3. Bransjespredningen i varehandelen	22
3.4. Foretaksstatistikk etter største bedriften i foretaket	23
Kap. 4. Avgang og tilgang av varehandelsbedrifter 1971-1973	27
4.1. Avgang og tilgang etter bedriftens størrelse	27
4.2. Avgang og tilgang etter bedriftens beliggenhet	31
Kap. 5. Sysselsettingen i varehandelen i 1973	34
5.1. Kort omtale av de statistikkene som inneholder sysselsettingsdata	34
5.2. Sammenhengen mellom Varehandels-, Arbeidsmarked- og Lønnsstatistikken	35
5.3. Skillet mellom heltids- og deltidssysselsetting	37
5.4. Sysselsettingens fordeling på sysselsettingsgrupper, kjønn, arbeidstid og næringsgrupper	39
Kap. 6. Bruttofortjenester i detaljhandelen 1973	42
Kap. 7. Oppsummering	48
Sammendrag på engelsk	49
 V e d l e g g	
1. Oversikt over næringsgrupperingen	51
2. Næringsgruppene på engelsk	55
3. Oversikter over data som Statistisk Sentralbyrå innhenter om varehandel	57
4. Publikasjoner sendt ut fra Statistisk Sentralbyrå siden 1. juli 1975	59
5. Utvalgte publikasjoner i serien Statistisk Sentralbyrås Håndbøker (SSH)	63

S t a n d a r d t e g n

: Tall kan ikke offentligjøres

- Null

CONTENTS

	Page
Index of tables	8
Index of figures	8
Ch. 1. Introduction	9
1.1. The purpose of this publication	9
1.2. Main units shortly mentioned	9
Ch. 2. The development of the internal trade 1967-1973	9
2.1. Scope of the tables	9
2.2. The sales development in the retail trade	12
2.3. Large establishments in the retail trade	15
2.4. General stores and retailing of grocery goods	16
2.5. Sales per person engaged	17
Ch. 3. Enterprise statistics for the internal trade 1971-1973	19
3.1. Definition of enterprise	19
3.2. Concentration in the internal trade	19
3.3. Branch dispersion in the internal trade	22
3.4. Enterprise statistics based on the largest establishment of the enterprise	23
Ch. 4. Decrease and increase in wholesale and retail trade 1971-1973	27
4.1. Decrease and increase by the size of the establishment	27
4.2. Decrease and increase by the site of the establishment	31
Ch. 5. Persons engaged in the internal trade 1973	34
5.1. Statistics which contain dato of the employment shortly mentioned	34
5.2. The connection between Wholesale and Retail Trade Statistics, Labour Market Statistics and Wage Statistics	35
5.3. The division of full-time and part-time workers	37
5.4. The division of the persons engaged, by status, sex, working hours and industry	39
Ch. 6. Gross profit in the retail trade 1973	42
Ch. 7. Summary	48
English summary	49
 A p p e n d i c e s	
1. Survey of the industry groups	51
2. Industry groups in English	55
3. Survey of information collected by the Central Bureau of Statistics on internal trade ...	57
4. Publications issued by the Central Bureau of Statistics since 1 July 1975	59
5. Selected publications in the series Statistisk Sentralbyrås Håndbøker (SSH)	63

Explanations of Symbols

- : Not for publication
- Nil

TABELLREGISTER

	Side
Kap. 2.	
2.1. Tallet på bedrifter 1967-1973, etter næringsgruppe	10
2.2. Dekningsprosent for bedriftene i dette kapitlet (kap. 2), etter næringsgruppe	11
2.3. Omsetning i detaljhandelen 1969-1973 i løpende og faste priser, etter næringsgruppe ...	14
2.4. Bedrifter i detaljhandelen med over 10 mill. kr i omsetning 1969 og 1973, etter næringsgruppe	15
2.5. Bedrifter, sysselsetting og omsetning i landhandel og kolonialvarehandel 1967-1973, etter størrelse målt ved sysselsetting og omsetning	16
2.6. Omsetning pr. sysselsatt i detaljhandelen 1967-1973, etter næringsgruppe	17
2.7. Omsetning pr. sysselsatt etter bedriftens størrelse målt ved sysselsetting og omsetning i utvalgte næringsgrupper 1969 og 1973	18
Kap. 3.	
3.1. Foretak og bedrifter 1971 og 1973, etter foretakstype og næringsgruppe	20
3.2. Foretak med 5 eller flere bedrifter. Andeler av totaltall for bedrifter, sysselsetting og omsetning, etter næringsgruppe	22
3.3. Tall for varehandelsforetak med bedrifter i flere næringshovedgrupper	23
3.4. Foretak, bedrifter, sysselsetting og omsetning, etter foretakets næringsgruppe. Flerbedriftsforetak 1971 og 1973	24
Kap. 4.	
4.1. Avgang av varehandelsbedrifter 1971-1972, etter næringsgruppe og størrelse (målt ved omsetningen i 1971)	28
4.2. Avgang av varehandelsbedrifter 1972-1973, etter næringsgruppe og størrelse (målt ved omsetningen i 1972)	29
4.3. Tilgang av varehandelsbedrifter 1970-1971, etter næringsgruppe og størrelse (målt ved omsetningen i 1972)	30
4.4. Tilgang av varehandelsbedrifter 1971-1972, etter næringsgruppe og størrelse (målt ved omsetningen i 1973)	30
4.5. Detaljhandel. Prosentvis fordeling av avgang, tilgang og bestående bedrifter, etter kommunetype	32
4.6. Oppførte og nyetablerte bedrifter, etter næringsgruppe og landsdel	32
Kap. 5.	
5.1. Hovedtall fra de enkelte statistikkene	35
5.2. Sysselsetting ifølge Varehandelsstatistikken (V), Arbeidsmarkedstatistikken (A) og Arbeidskraftundersøkelsene (AKU)	36
5.3. Sysselsetting ifølge Arbeidsmarkedstatistikken og Lønnsstatistikken (L), etter sysselsettingsgruppe og arbeidstid	37
5.4. Sysselsettingen i varehandelen 1973, etter sysselsettingsgruppe, kjønn og arbeidstid ...	39
5.5. Sysselsetting etter næringsgruppe, kjønn og arbeidstid	40
5.6. Sysselsetting etter næringsgruppe, kjønn og sysselsettingsgruppe	41
Kap. 6.	
6.1. Bruttofortjenester etter næringsgruppe	43
6.2. Bruttofortjeneste pr. sysselsatt, etter næringsgruppe og størrelse målt ved omsetningen	44
6.3. Bruttofortjeneste pr. sysselsatt, etter næringsgruppe og størrelse målt ved sysselsettingen	45
6.4. Tallet på bedrifter etter omsetning pr. sysselsatt, bruttofortjeneste pr. sysselsatt og næringsgruppe	47

FIGURREGISTER

	Side
1. Omsetning pr. sysselsatt og bruttofortjeneste pr. sysselsatt. Kolonialvarehandel 1973	46

INDEX OF TABLES

	Page
Ch. 2.	
2.1. The number of establishments 1967-1973, by industry	10
2.2. The parts for the establishments in this chapter (ch. 2) of the total number of establishments and sales, by industry	11
2.3. Sales in the retail trade 1969-1973 in current and fixed prices, by industry	14
2.4. Establishments in the retail trade with total sales of more than 10 million kroner 1969 and 1973, by industry	15
2.5. Establishments, persons engaged and sales in general stores and retailing of grocery goods 1967-1973, by size measured by persons engaged and by sales	16
2.6. Sales per person engaged in the retail trade 1967-1973, by industry	17
2.7. Sales per person engaged, by size of establishment measured by persons engaged and by sales in chosen industries 1969 and 1973	18
Ch. 3.	
3.1. Enterprises and establishments 1971 and 1973, by type of enterprise and industry	20
3.2. Enterprises with 5 or more establishments. Parts of total number of establishments, persons engaged and sales, by industry	22
3.3. Figures for enterprises with establishments in more than one major group	23
3.4. Enterprises, establishments, persons engaged and sales, by the industry group of the enterprise. Multi-unit enterprises 1971 and 1973	24
Ch. 4.	
4.1. Decrease of establishments in wholesale and retail trade 1971-1972, by industry and size (size measured by sales in 1971)	28
4.2. Decrease of establishments in wholesale and retail trade 1972-1973, by industry and size (size measured by sales in 1972)	29
4.3. Increase of establishments in wholesale and retail trade 1970-1971, by industry and size (size measured by sales in 1972)	30
4.4. Increase of establishments in wholesale and retail trade 1971-1972, by industry and size (size measured by sales in 1973)	30
4.5. Retail trade. Increase, decrease and existing establishments, by type of municipality	32
4.6. Closed and new-established establishments, by industry and part of the country	32
Ch. 5.	
5.1. Principal figures from the various statistics	35
5.2. Persons engaged according to the Wholesale and Retail Trade Statistics (WR), Labour Market Statistics (LM) and the quarterly Labour Force Sample Survey (LFS)	36
5.3. Persons engaged according to the Labour Market Statistics and the Wage Statistics (WS), by status and working hours	37
5.4. Persons engaged in wholesale and retail trade 1973, by status, sex and working hours ..	39
5.5. Persons engaged, by industry, sex and working hours	40
5.6. Persons engaged, by industry, sex and status	41
Ch. 6.	
6.1. Gross profit, by industry	43
6.2. Gross profit per person engaged, by industry and size measured by sales	44
6.3. Gross profit per person engaged, by industry and size measured by persons engaged	45
6.4. Number of establishments, by sales per person engaged, gross profit by person engaged and industry	47

INDEX OF FIGURES

	Page
1. Sales per person engaged and gross profit per person engaged. Retailing of grocery goods 1973	46

1. INNLEDNING

1.1. Formålet med publikasjonen

Statistisk Sentralbyrå har hatt to hovedformål med utarbeidelsen av denne publikasjonen. Det ene har vært å bearbeide tidligere publiserte data om varehandelen på en slik måte at en lettere skulle kunne analysere utviklingen i varehandelen over en tidsperiode. Det andre har vært å presentere en del ny informasjon om varehandelen. Byrået har hatt primærdata om varehandelen som hittil ikke har vært nyttet til offisiell statistikk. På grunnlag av dette materialet er det nå utarbeidd og samlet tabeller som kan sees på som et supplement til det som allerede er publisert om varehandelen.

De enkelte kapitlene er emnemessig relativt atskilte, og publikasjonen er dermed en samling av forskjellige analyser av varehandelen.

Tallseriene går fram til og med 1973 da materiale for etterfølgende år ikke forelå da manus til denne publikasjonen ble utarbeidd. Vi regner med å videreføre analysene om et par år.

1.2. Kort omtale av enkelte nøkkelbegreper

Mer utførlige definisjoner enn det som er tatt med her finnes både i Standard for Næringsgruppering og i den årlige publikasjonen Varehandelsstatistikk. I tillegg inneholder de enkelte kapitlene definisjoner av begreper som er aktuelle i vedkommende kapittel.

F o r e t a k - B e d r i f t

Begrepet foretak tilsvare i alminnelighet den juridiske enheten firma, selskap, lag e.l. Foretaket kan bestå av en eller flere bedrifter. Bedrift er da definert som en lokalt avgrenset funksjonell enhet hvor det hovedsakelig drives aktiviteter som faller innenfor en bestemt næringsgruppe. Bedrift tilsvare som regel butikk, utsalgssted o.l. I kapitlet om foretaksstatistikk er begrepene foretak og bedrift omtalt mer utførlig.

N æ r i n g s g r u p p e

Varehandelsbedriftene grupperes på næringsgrupper etter hvilke varer de omsetter og da i prinsippet etter den vare eller varegruppe som gir bedriften størst bruttofortjeneste.

Næringsgrupperingen er et hierarkisk oppbygd system hvor varehandelen betegnes som en egen næring. Næringen er delt i næringsområder som igjen er delt inn i næringshovedgrupper, næringsgrupper og næringsundergrupper.

Fullstendig oversikt over næringsgrupperingen i varehandelen er gitt i vedlegg 1.

2. UTVIKLINGEN I VAREHANDELEN 1967-1973

Utviklingen i varehandelen kan belyses ut fra enkelte ulike kjennemerker som f.eks. tallet på bedrifter, tallet på sysselsatte og omsetningen eller ved hjelp av en kombinasjon av disse, eksempelvis omsetning pr. sysselsatt.

2.1. Omfanget av tabellene

I hele kapittel 2 har vi holdt utenfor noen av de enheter som er med i den årlige varehandelsstatistikken. Dette gjelder for det første en rekke små bedrifter som kan være bedrifter med begrenset åpningstid eller bedrifter som bare er i virksomhet en liten del av året. Det kan også være enkeltstående transaksjoner som er blitt registrert som egne bedrifter fordi transaksjonene er registreringspliktige til momsregisteret (Byrået får melding om nye enheter bl.a. via momsregisteret). I tillegg har vi under tallene for de enkelte årene holdt utenfor bedrifter som opphørte i løpet av vedkommende år. Derimot er bedrifter som er kommet til i løpet av et år, og som har gitt oppgaver over sysselsetting og omsetning for dette året, inkludert i tallene for vedkommende år, med mindre de er blitt regnet for små bedrifter. Vi mener dermed å få fram et riktigere bilde av utviklingen i varehandelen enn bare ved å presentere tallene fra den årlige varehandelsstatistikken.

Det vi her kaller små bedrifter omfatter bedrifter som enten hadde mindre enn en sysselsatt i løpet av et år (det betyr som regel under et halvt årsverk), uansett omsetningens størrelse, eller som hadde under 50 000 kroner i omsetning i løpet av et år, uansett sysselsettingens størrelse. Bedriftene er kun utelatt det (de) året (årene) sysselsettingen eller omsetningen var under de angitte grensene.

Tabell 2.1. Tallet på bedrifter¹⁾ 1967-1973, etter næringsgruppe *The number of establishments¹⁾ 1967-1973, by industry*

Næringsgruppe ²⁾ Industry ²⁾	1967	1969	1971	1973
61- 62 Varehandel	37 465	39 590	39 297	39 562
611- 613 Engroshandel	5 779	6 081	6 365	6 773
611 Engroshandel med konsumvarer	2 185	2 348	2 310	2 590
6111 Engr.h. med nærings- og nytelsesmidler	1 190	1 193	1 225	1 310
6112 Engr.h. med beklednings- og tekstilvarer	358	375	386	423
6113 Engr.h. med møbler og innbo	195	214	297	318
6119 Engr.h. med konsumvarer ellers	442	566	502	539
612 Engroshandel med produksjonsmidler	3 346	3 468	3 634	3 820
6121 Engr.h. med råvarer	1 077	1 072	1 038	1 044
6122 Engr.h. med jernvarer og bygningsartikler	1 049	1 122	1 194	1 224
6123 Engr.h. med maskiner og utstyr	1 220	1 278	1 402	1 552
613 Engr.h. med motorkjøretøyer, brensel og drivstoff	246	265	321	363
6131 Engr.h. med motorkjøretøyer	169	176	209	224
6132 Engr.h. med brensel og drivstoff	77	89	112	139
614 Agenturhandel	1 811	2 112	2 287	2 515
62 Detaljhandel	29 875	31 397	30 645	30 274
621 Varehushandel	42	44	49	52
622 Detaljhandel med nærings- og nytelsesmidler ³⁾	16 350	16 617	15 647	14 891
6221 Landhandel	5 589	5 700	5 513	5 181
6222 Kolonialvarehandel	5 011	5 122	4 674	4 454
623 Detaljhandel med beklednings- og tekstilvarer	4 054	4 258	4 234	4 209
6231 Det.h. med skotøy	623	664	653	648
624 Detaljhandel med møbler og innbo	1 742	1 951	1 956	2 089
6241 Det.h. med møbler og tepper	617	701	707	748
625 Detaljhandel med jern- og fargevarer, glass, steintøy og sportsutstyr	1 552	1 642	1 644	1 608
626 Detaljhandel med ur, optiske artikler, musikkinstrumenter, gull- og sølvvarer	1 181	1 298	1 336	1 405
627 Detaljhandel med motorkjøretøyer og bensin	2 458	2 943	3 051	3 280
6271 Det.h. med motorkjøretøyer, deler og rekvisita	816	979	1 041	1 153
6272 Det.h. med bensin og smøreoljer	1 642	1 964	2 010	2 127
629 Detaljhandel ellers	2 496	2 644	2 728	2 740

1) Ekskl. små og opphørte bedrifter. 2) Oversikt over næringsgrupperingen, se vedlegg 1. 3) Ekskl. detaljhandel med vin og brennevin.

1) Excl. small and ceased establishments. 2) Industry groups in English, see appendix 2. 3) Excl. retailing of wine and spirits.

Tabell 2.1. viser at det har vært en jevn økning i tallet på bedrifter i engroshandelen, og det samme kan en også si om hver av næringshovedgruppene. Går en til næringsgruppenivå, går det fram at det har vært økning overalt bortsett fra gruppen engroshandel med råvarer hvor det har vært en viss stagnasjon. På grunn av overgang til ny næringsgruppering i 1970 gir ikke tallene for 1967 og 1969 det helt riktige bilde av situasjonen, spesielt i næringsgruppene 6119, 6121 og 6122, men feilen er ikke så stor at tendensen i utviklingen blir forstyrret.

For detaljhandelens vedkommende går det fram at det totalt sett har vært nedgang i bedriftstallet etter 1969. Det har vært en markert nedgang i landhandel og kolonialvarehandel, en liten nedgang i hovedgruppene beklednings- og tekstilvarer og jern- og fargevarer, glass, steintøy og sportsutstyr og en økning i de øvrige gruppene.

Tabell 2.2. Dekningsprosent for bedriftene i dette kapitlet (kap. 2), etter næringsgruppe *The parts for the establishments in this chapter (ch. 2) of the total number of establishments and sales, by industry*

Næringsgruppe ¹⁾ Industry ¹⁾	Andel av tallet på bedrifter <i>Part of the number of establishments</i>		Andel av total omsetning <i>Part of total sales</i>	
	1969	1973	1969	1973
	Prosent		Percentages	
611-613 Engroshandel	90,7	88,7	98,8	98,1
611 Engroshandel med konsumvarer	91,3	87,7	99,0	97,7
6111 Engr.h. med nærings- og nytelsesmidler	91,1	89,2	99,0	97,3
6112 Engr.h. med beklednings- og tekstilvarer	92,1	89,6	99,5	96,6
6113 Engr.h. med møbler og innbo	92,6	87,6	99,5	99,0
6119 Engr.h. med konsumvarer ellers	90,7	82,8	98,6	99,5
612 Engroshandel med produksjonsmidler	90,9	88,9	98,5	98,4
6121 Engr.h. med råvarer	82,3	81,9	99,4	97,9
6122 Engr.h. med jernvarer og bygningsartikler	94,1	92,0	98,4	98,5
6123 Engr.h. med maskiner og utstyr	93,9	91,8	98,4	98,7
613 Engr.h. med motorkjøretøyer, brensel og drivstoff	93,6	93,1	99,4	98,5
6131 Engr.h. med motorkjøretøyer	94,6	91,0	99,0	96,9
6132 Engr.h. med brensel og drivstoff	91,8	96,5	99,8	100,0
614 Agenturhandel	72,2	87,2	:	98,8
62 Detaljhandel	92,1	90,5	98,3	98,1
621 Varehushandel	100,0	98,1	100,0	99,3
622 Detaljhandel med nærings- og nytelsesmidler	92,3	90,6	97,9	97,9
6221 Landhandel	96,3	96,0	98,9	99,0
6222 Kolonialvarehandel	93,4	93,6	97,4	97,9
623 Detaljhandel med beklednings- og tekstilvarer	92,4	91,7	98,4	97,7
6231 Det.h. med skotøy	95,8	93,6	99,2	98,2
624 Detaljhandel med møbler og innbo	92,8	90,7	98,6	98,3
6241 Det.h. med møbler og tepper	93,7	93,5	98,1	98,3
625 Detaljhandel med jern- og fargevarer, glass, steintøy og sportsutstyr	94,6	92,5	97,2	97,3
626 Detaljhandel med ur, optiske artikler, musikkinstrumenter, gull- og sølvvarer	91,0	86,8	98,3	98,6
627 Detaljhandel med motorkjøretøyer og bensin	92,5	93,5	99,1	98,5
6271 Det.h. med motorkjøretøyer, deler og rekvisita	94,0	92,3	99,4	98,5
6272 Det.h. med bensin og smøreoljer	91,7	94,2	98,2	98,6
629 Detaljhandel ellers	88,7	83,2	97,8	98,4

1) Se notene til tabell 2.1.

1) See notes to table 2.1.

Økningen fra 1967 til 1969 var nok noe mindre i virkeligheten enn det tallene viser da det var en rekke bedrifter som hadde under 50 000 i omsetning i 1967 og som bl.a. som følge av prisstigningen hadde en "normal" utvikling og dermed kom med i tallene for de etterfølgende årene. Dette gjelder detaljhandelen i sterkere grad enn engroshandelen.

Siden vi holder en del bedrifter utenfor tallene i forhold til den årlige varehandelsstatistikken, skal vi gi en oversikt som kan si noe om betydningene av disse små bedriftene i totalbildet.

Vi har valgt årene 1969 og 1973 fordi vi har nyttet mer data for disse to årene enn for de øvrige. I tabell 2.2. har vi beregnet hvilken andel de bedriftene som er med i tabell 2.1. og forøvrig også i resten av tabellene i kapittel 2 hadde av totaltallene for bedrifter og omsetning fra den årlige varehandelsstatistikken. Disse andelene har vi kalt dekningsprosenten.

Som det framgår av tabell 2.2., betyr de bedriftene som er holdt utenfor svært lite med hensyn til omsetningen, men de hadde en noe større andel i 1973 sammenlignet med 1969. I antall utgjorde de rundt 10-11 prosent i 1973, og de hadde da ca. 2 prosent av omsetningen. Det er en viss variasjon mellom næringsgruppene.

2.2. Omsetningsutviklingen i detaljhandelen

Den årlige varehandelsstatistikk og detaljomsetningsindeksen har de siste årene vist stor økning i omsetningen innen de fleste næringsgrupper i detaljhandelen. Samtidig har det også foregått en markert prisstigning. Men en har ikke uten videre kunnet sammenholde delindeksene fra konsumprisindeksen med de ulike næringsgruppene i detaljhandelen. Vi har derfor for denne analysens vedkommende utarbeidet et nytt sett prisindekser som lettere skal kunne sammenholdes med de enkelte næringsgruppene i detaljhandelen. Som grunnlag har vi brukt prisindeksene for de enkelte varegruppene i konsumprisindeksmaterialet. Ved den ordinære beregningen av konsumprisindeksen og prisindeksene for hovedvaregruppene nyttes vekter som baseres på varefordelingen i forbruksundersøkelsene. Her er det i stedet nyttet vekter basert på varefordelingen fra Innkjøpsstatistikk for detaljhandelen 1973. Vi mener dermed å ha fått et sett prisindekser som bedre kan knyttes til omsetningen i næringsgruppene i detaljhandelen enn om vi hadde nyttet varefordelingen fra forbruksundersøkelsene. Det er for det første ikke helt samsvar mellom vareinnholdet i de enkelte konsumgrupper og de næringsgrupper som det ville være naturlig å sammenholde konsumgruppene med. For det andre varierer indeksene mellom varegrupper som tilhører samme næringsgruppe ganske mye slik at de vektene en bruker for å veie sammen delindeksene til totalindekser også har en viss betydning. Varefordelingen i forbruksundersøkelsene inneholder også varer som ikke kjøpes inn fra detaljhandelsbedriftene.

Nå er heller ikke en fordeling av detaljhandelsbedriftenes innkjøp det helt riktige for konstruksjon av næringsgruppeindekser. Helst skulle en hatt fordelingen av omsetningen på varegrupper, men slike data er det foreløpig ikke rimelig å vente at en skal få fra detaljhandelsbedriftene.

Ut fra det som er skrevet følger det da at vi antar at en fordeling av detaljhandelsbedriftenes innkjøp reflekterer omsetningens fordeling bedre enn fordelingen fra forbruksundersøkelsene.

Det er likevel et par momenter som gjør at resultatene er noe usikre.

Vi har nyttet samme vekter i 1969 og 1973, dvs. varefordelingen i 1973 antas å gjelde også for 1969. Dette er opplagt en grov tilnærming, men vi regner med at dette har liten betydning for de konklusjonene vi har trukket.

Både innkjøpsstatistikken for 1973 og prisindeksene er basert på utvalgsundersøkelser og en må dermed regne med utvalgsfeil som er relativt større jo mer detaljerte tall en gir. Konsumprisindeksen er basert på opplysninger om en mengde såkalte representantvarer som er plukket ut etter den vekt de har i forbruksundersøkelsene. I næringsgrupper som betyr lite for detaljhandelen totalt sett, vil det dermed også være få representantvarer. Det innebærer igjen at en mangler prisindeksopplysninger for en større del av hver enkelt av de små næringsgruppene enn av de store næringsgruppene.

Et lite talleksempel kan illustrere en mulig feilmargin. Vi forutsetter at en næringsgruppe bare består av to varegrupper a og b, og følgende data er gitt:

	Vekt (innkj. statistikk)	Indeks 1969 (1973 = 100)
Varegruppe a:	0,7	65
" b:	0,3	85

Dette gir en totalindeks for gruppen på 71. Dersom vi endrer vektfordelingen til henholdsvis 0,65 for a og 0,35 for b gir dette en totalindeks på 72. Dersom vi beholder den opprinnelige vektfordeling og isteden endrer indeksene til henholdsvis 60 for a og 90 for b, får vi en totalindeks på 69. I tillegg forutsetter vi at omsetningen i næringsgruppen var 100 i 1969 og får da tre alternative tall for omsetningen i 1969 korrigert for prisstigningen, nemlig $141 = \frac{100}{71}$, $139 = \frac{100}{72}$ og $145 = \frac{100}{69}$ dvs. en forskjell på ca. 4 prosent mellom det laveste og høyeste tallet.

De endringene vi foretok vedrørende vektfordelingen og indeksene kan være uttrykk for sannsynlige feilmarginer i eksemplet. Det er grunn til å anta at feilmarginene er lavere ut fra det vi har av grunnlagsmateriale. Nesten alle varegruppeprisindeksene ligger mellom 60 og 90. Indeksene i eksemplet skulle derfor gi et rimelig uttrykk for spredningen i indeksen mellom de enkelte varegruppene. Det er derimot lite sannsynlig at feilen i de enkelte prisindeksene er så store som i eksemplet. I tillegg forekommer feil i vektfordelingen som i eksemplet sannsynligvis nokså sjelden, da variasjonene i varefordelingene i innkjøpsstatistikkmaterialet tilsier feil av langt mindre omfang for de fleste næringsgruppene vedkommende.

På grunn av de usikkerhetsmomenter som her er nevnt, har vi valgt å beregne indeksene foreløpig kun for 1969 og har da brukt 1973 som basisår. Vårt primære mål har vært å få fram indekser for hver næringshovedgruppe. Vi har imidlertid beregnet indekser for hver av næringsgruppene, og disse er da noe mer usikre enn indeksene for næringshovedgruppene. Dette kommer av at de varegruppene som en har prisindekser for, omfatter en relativt større del av varefordelingen i næringshovedgruppene enn i næringsgruppene.

I tabell 2.3. har vi fremdeles holdt "små" bedrifter utenfor.

Omsetningen i detaljhandelen regnet i faste priser, økte med ca. 14 prosent i perioden, og det tilsvarer 3,3 prosent årlig. Det er ganske stor variasjon mellom de enkelte næringshovedgruppene. Detaljhandel med beklednings- og tekstilvarer ligger lavest med en økning på 6,7 prosent eller 1,6 prosent årlig, og varehushandel ligger høyest med 49 prosent eller 10,5 prosent årlig.

Da det er forholdsvis liten variasjon mellom prisindeksene for de enkelte næringshovedgruppene, gir en rangering av næringshovedgruppene etter økningen i omsetning i løpende og faste priser noenlunde samme rekkefølge; det er bare gruppene 626 (ur, optiske artikler, musikkinstrumenter, gull- og sølvarer) og 629 (detaljhandel ellers) som bytter plass. Tabellen skulle derfor gi et forholdsvis godt bilde av utviklingstakten for de enkelte næringshovedgruppene.

Dersom en splitter opp næringshovedgruppene i næringsgrupper, kommer det fram større variasjoner både når det gjelder prisindekser og når det gjelder omsetningsutvikling.

Tallene for varehushandel i 1969 er i en viss grad bygget på anslag da denne gruppen ikke var definert i den forrige Standard for Næringsgruppering. Gruppen varehushandel er sammensatt av bedrifter som opprinnelig tilhørte landhandel, kolonialvarehandel (dvs. detaljhandel med nærings- og nytelsesmidler) og detaljhandel med beklednings- og tekstilvarer. Tallene for disse gruppene er dermed påvirket av anslagene for varehushandel. Feilmarginen går neppe over ± 40 -50 millioner for noen av gruppene, noe som maksimalt betyr ± 7 -8 prosent i prosentvis økning for varehushandel ± 1 prosent for landhandel, kolonialvarehandel, beklednings- og tekstilvarer og enda mindre for nærings- og nytelsesmidler totalt.

Tabell 2.3. viser en nedgang målt i faste priser i omsetningen for gruppene kjøtt og kjøttvarer, bakervarer, tobakk, sjokolade, frukt og iskem, nærings- og nytelsesmidler ellers, skotøy, glass og steintøy. Ellers er det stor økning i gruppene møbler og innbo, ur, optiske artikler og fotoartikler, musikkinstrumenter og i gruppen detaljhandel med brensel. For sistnevnte gruppe må tallene betraktes som relativt usikre, da omgrupperinger fra gruppe 6272 (bensin og smøreoljer) kan ha spilt en viss rolle.

Summen av omsetningstallene i næringsgruppene samsvarer ikke fullt ut med omsetningstallene for næringshovedgruppene. Det kommer av at beregningen av prisindeksene for næringshovedgruppene er foretatt uavhengig av beregningen av prisindeksene for næringsgruppene. En har i større grad holdt varer med en liten andel av omsetningen i næringsgruppene utenfor enn tilfelle er for næringshovedgruppene vedkommende. For gruppene 6249 (innbo ellers) og 6299 (detaljhandel med varer ikke nevnt annet sted) har det ikke vært nok representantvarer i konsumprisindeksmaterialet til å beregne indekser som kan anses tilstrekkelig pålitelige.

For næringsgruppene 6232-6239 (detaljhandel med beklednings- og tekstilvarer, unntatt skotøy) er det vanskelig å finne tall for grupper som er sammenlignbare etter den forrige og den nåværende Standard for Næringsgruppering, og de er derfor ikke tatt med i tabellen.

Tabell 2.3. Omsetning i detaljhandelen 1969-1973 i løpende og faste priser, etter næringsgruppe
Sales in the retail trade 1969-1973 in current and fixed prices, by industry

Næringsgruppe ¹⁾ Industry ¹⁾	Omsetning Sales		Økning In- crease 1969- 1973	Pris- indeks Price index 1969 (1973 =100)	Om- setning Sales 1969 i 1973- priser	Økning In- crease 1969- 1973
	1969	1973				
	Mill.kr Million kroner		Pst. P.c.		Mill.kr Million kroner	Pst. P.c.
62 Detaljhandel i alt Total	26 974	40 806	51,3	75,16	35 885	13,7
621 Varehandel	600	1 167	94,5	76,60	783	49,0
622 Detaljhandel med nærings- og nytelsesmidler ...	10 831	15 988	47,6	73,92	14 652	9,1
6221 Landhandel	4 062	5 936	46,1	72,97	5 567	6,6
6222 Kolonialvarehandel	4 438	6 943	56,4	74,47	5 959	16,5
6223 Det.h. med kjøtt og kjøttvarer	683	852	24,7	73,16	934	-8,7
6224 Det.h. med fisk og vilt	152	254	67,1	63,57	239	6,3
6225 Det.h. med bakervarer	159	197	23,9	75,08	212	-7,1
6226 Det.h. med tobakk, sjokolade, frukt og is krem	1 044	1 427	36,7	69,20	1 509	-5,4
6229 Det.h. med nærings- og nytelsesmidler ellers	292	370	26,7	74,51	392	-5,6
623 Detaljhandel med beklednings- og tekstilvarer .	3 352	4 756	41,9	75,18	4 459	6,7
6231 Det.h. med skotøy	470	647	37,7	72,09	652	-0,8
624 Detaljhandel med møbler og innbo	1 999	3 255	62,8	79,12	2 526	28,9
6241 Det.h. med møbler og tepper	793	1 331	67,8	76,72	1 034	28,7
6242 Det.h. med radio, fjernsyn, lamper og elektriske husholdningsapparater	1 059	1 638	54,7	83,86	1 263	29,7
6249 Det.h. med innbo ellers	148	285	92,6	:	:	:
625 Detaljhandel med jern- og fargevarer, glass, steintøy og sportsutstyr	1 406	2 164	53,9	73,46	1 914	13,1
6251 Det.h. med jernvarer og kjøkkenutstyr	523	816	56,0	71,24	734	11,2
6252 Det.h. med maling og lakk	334	540	61,7	74,34	449	20,3
6253 Det.h. med sportsutstyr	374	601	60,7	76,57	488	23,2
6254 Det.h. med glass og steintøy	174	208	19,5	72,06	241	-13,7
626 Detaljhandel med ur, optiske artikler, musikk- instrumenter, gull- og sølvvarer	699	1 130	61,7	81,15	861	31,2
6261 Det.h. med ur, optiske artikler og fotoartikler	303	514	69,6	83,80	362	42,0
6262 Det.h. med musikkinstrumenter	142	239	68,3	84,20	169	41,4
6263 Det.h. med gull- og sølvvarer	254	376	48,0	76,53	332	13,3
627 Detaljhandel med motorkjøretøyer og bensin	6 490	9 723	49,8	75,24	8 626	12,7
6271 Det.h. med motorkjøretøyer, deler og rekvisita	4 746	6 803	43,3	73,77	6 434	5,7
6272 Det.h. med bensin og smøreljer	1 745	2 920	67,3	78,28	2 229	31,0
629 Detaljhandel ellers	1 595	2 623	64,5	77,26	2 064	27,1
6291 Det.h. med bøker og papir	449	723	61,0	69,09	650	11,2
6292 Det.h. med sykepleie- og apotekvarer	468	746	59,4	78,75	594	25,6
6293 Det.h. med kosmetikk	131	207	58,0	78,78	166	24,7
6294 Det.h. med blomster og planter	168	226	34,5	82,01	205	10,2
6295 Det.h. med brensel	76	199	161,8	71,00	107	86,0
6299 Det.h. med varer ikke nevnt annet sted	303	523	72,6	:	:	:

1) Se notene til tabell 2.1.

1) See notes to table 2.1.

2.3. Store bedrifter i detaljhandelen

I 1973 var det 331 bedrifter i detaljhandelen som hadde en omsetning på mer enn 10 millioner kroner. Dette utgjorde 1,1 prosent av tallet på bedrifter, og de hadde 16,9 prosent av omsetningen i detaljhandelen. Som det framgår av tabell 2.4. har denne storbedriftsandelen økt siden 1969.

Tabell 2.4. Bedrifter i detaljhandelen med over 10 mill. kr i omsetning¹⁾ 1969 og 1973²⁾, etter næringsgruppe *Establishments in the retail trade with total sales of more than 10 million kroner¹⁾ 1969 and 1973²⁾, by industry*

Næringsgruppe <i>Industry</i>	Tallet på bedrifter <i>Number of establishments</i>		Omsetning <i>Sales</i>		Andel av tallet på bedrifter i alt <i>Part of total number of establishments</i>		Andel av total omsetning <i>Part of total sales</i>	
	1969	1973	1969	1973	1969	1973	1969	1973
			Mill. kr <i>Million kroner</i>		Prosent <i>Percentages</i>			
62 Detaljhandel i alt <i>Total</i>	203	331	3 745	6 886	0,6	1,1	13,9	16,9
621 Varehushandel	21	44	408	1 098	47,7	84,6	68,0	94,1
622 Detaljhandel med nærings- og nytelsesmidler	15	59	273	965	0,1	0,4	2,5	6,0
6221 Landhandel	1	12	:	:	-	0,2	:	:
6222 Kolonialvarehandel	14	45	:	737	0,3	1,0	:	10,6
6223 Det.h. med kjøtt og kjøttvarer	-	2	-	:	-	0,3	:	:
6224 Det.h. med fisk og vilt	-	-	-	-	-	-	-	-
6225 Det.h. med bakervarer	-	-	-	-	-	-	-	-
6226 Det.h. med tobakk, sjokolade, frukt og iskrem	-	-	-	-	-	-	-	-
6229 Det.h. med nærings- og nytelsesmidler ellers	-	-	-	-	-	-	-	-
623 Detaljhandel med beklednings- og tekstilvarer	16	23	202	410	0,4	0,5	6,0	8,6
6231 Det.h. med skotøy	1	1	:	:	0,2	0,2	:	:
6232 Det.h. med herrekonfeksjon	:	2	:	:	:	0,4	:	:
6233 Det.h. med damekonfeksjon	:	4	:	65	:	0,5	:	7,4
6234 Det.h. med garn og trikotasje	:	1	:	:	:	0,1	:	:
6235 Det.h. med utstyrvarer	:	5	:	97	:	2,2	:	27,7
6239 Det.h. med beklednings- og tekstilvarer ellers	:	10	*	183	:	0,9	:	20,1
624 Detaljhandel med møbler og innbo	7	13	96	246	0,4	0,6	4,8	7,6
6241 Det.h. med møbler og tepper	2	6	:	127	0,3	0,8	:	9,5
6242 Det.h. med radio, fjernsyn, lamper og elektriske husholdningsapparater	4	7	56	119	0,4	0,7	5,3	7,3
6249 Det.h. med innbo ellers	1	-	:	-	0,4	-	:	-
625 Detaljhandel med jern- og fargevarer, glass, steintøy og sportsutstyr	8	16	117	314	0,5	1,0	8,3	14,5
6251 Det.h. med jernvarer og kjøkkenutstyr ..	6	12	:	236	1,5	3,2	:	28,9
6252 Det.h. med maling og lakk	-	1	-	:	-	0,2	-	:
6253 Det.h. med sportsutstyr	1	2	:	:	0,2	0,4	:	:
6254 Det.h. med glass og steintøy	1	1	:	:	0,4	0,5	:	:
626 Detaljhandel med ur, optiske artikler, musikkinstrumenter, gull- og sølvvarer ..	2	2	:	:	0,2	0,1	:	:
6261 Det.h. med ur, optiske artikler og fotoartikler	-	1	-	:	-	0,1	-	:
6262 Det.h. med musikkinstrumenter	1	-	-	:	0,7	-	:	-
6263 Det.h. med gull- og sølvvarer	1	1	:	:	0,3	0,3	:	:
627 Detaljhandel med motorkjøretøyer og bensin	131	166	2 572	3 685	4,5	5,1	39,6	37,9
6271 Det.h. med motorkjøretøyer, deler og rekvisita	131	166	2 572	3 685	13,4	14,4	54,2	54,2
6272 Det.h. med bensin og smøreoljer	-	-	-	-	-	-	-	-
629 Detaljhandel ellers	4	8	:	:	0,2	0,3	:	:
6291 Det.h. med bøker og papir	2	4	:	67	0,4	0,8	:	9,3
6292 Det.h. med sykepleie- og apotekervarer ..	1	-	-	:	0,3	-	:	-
6293 Det.h. med kosmetikk	-	1	-	:	-	0,2	-	:
6294 Det.h. med blomster og planter	-	-	-	-	-	-	-	-
6295 Det.h. med brensel	-	-	-	-	-	-	-	-
6299 Det.h. med varer ikke nevnt annet sted	1	3	:	:	0,2	0,5	:	:

1) 1973-tallene er eksklusive moms, mens 1969-tallene er gitt inklusive dagjeldende omsetningsavgift.

2) Se notene til tabell 2.1.

1) Sales 1973 excl. VAT and sales 1969 incl. purchase tax of that time. 2) See notes to table 2.1.

Tallene for 1969 omfatter bedrifter med over 10 millioner kroner i omsetning inklusive dagjeldende omsetningsavgift (12,5 prosent) mens 1973-tallene omfatter bedrifter med over 10 millioner i omsetning eksklusive "moms". (Varehandelsstatistikken 1973 inneholder ikke bedriftenes omsetning inkl. moms.) Fordi 1973-tallene dermed omfatter et snevrere omsetningsbegrep får en korrigerert for en betydelig del av prisstigningen i perioden. Dersom vi hadde kunnet bruke samme omsetningsbegrep både i 1969 og 1973 og korrigerert for hele prisstigningen i perioden, ville vi fått en noe svakere vekst for storbedriftenes vedkommende enn det tabell 2.4. gir inntrykk av.

Halvparten av "10-millioner bedriftene" i 1973 tilhørte detaljhandel med motorkjøretøyer, deler og rekvisita. Også i varehushandel finner vi selvsagt mange slike store bedrifter. En legger ellers merke til at kolonialvarehandel også har en betydelig gruppe. Bemerkelsesverdig er også de høye omsetningsandelene som storbedriftene har i gruppene 6235-detaljhandel med utstyrsvarer og 6251-detaljhandel med jernvarer og kjøkkenutstyr.

Varehusenes andel kan synes lav i 1969, men i totaltallene for varehus for 1969 er det tatt med bedrifter som ikke tilfredstilte omsetningskravene til varehusdefinisjonen i 1969, men som har gjort det senere og dermed blitt omgruppert til varehus.

2.4. Dagligvarehandelen

Det har i de siste årene vært en økende interesse for opplysninger om dagligvarehandelen. Dagligvarehandelen er ikke definert som egen næringsgruppe i Standard for Næringsgruppering. Derimot er "dagligvarebutikk" definert i en publikasjon som nylig er utgitt av Norsk Produktivitetsinstitutt (NPI-1004: Definisjoner i varehandelen): "Med dagligvarebutikk menes en bedrift som i samsvare med definisjonene i Standard for Næringsgruppering er gruppert enten som landhandel eller kolonialvarehandel". Vi har derfor tatt med en tabell over en fordeling av tallet på bedrifter, sysselsetting og omsetning etter størrelse i landhandel og kolonialvarehandel.

Tabell 2.5. viser at det har skjedd en markert nedgang i tallet på bedrifter, sysselsetting og omsetning i de mindre bedriftene (under 5 sysselsatte eller under 500 000 i omsetning) og en viss oppgang i de samme kjennemerkene for de større bedriftene i perioden. Dette er tilfelle enten en bruker sysselsettingen eller omsetningen som fordelingskriterium, og sysselsettingen kan betraktes som en "inflasjonsnøytral" størrelse.

Tabell 2.5. Bedrifter, sysselsetting og omsetning i landhandel og kolonialvarehandel 1967-1973, etter størrelse målt ved sysselsetting og omsetning¹⁾ *Establishments, persons engaged and sales in general stores and retailing of grocery goods 1967-1973, by size measured by persons engaged and by sales¹⁾*

Ar Year	I alt Total	Bedrifter med sysselsetting <i>Establishments with persons engaged</i>					Bedrifter med omsetning 1 000 kr <i>Establishments with sales amounting to 1 000 kroner</i>				
		1-4	5-9	10-19	20 og over and over	50-99	100-499	500-1 999	2 000-4 999	5 000-9 999	10 000 og over and over
Bedrifter:											
<i>Establishments:</i>											
1967	10 600	8 764	1 555	238	43	338	5 434	4 419	380	29	-
1969	10 822	8 854	1 606	305	57	273	4 726	5 149	580	79	15
1971	10 196	8 287	1 501	319	89	89	3 611	5 459	834	166	39
1973	9 635	7 478	1 636	388	133	158	3 254	5 064	896	206	57
Sysselsetting:											
<i>Persons engaged:</i>											
1967	34 953	21 444	9 437	2 966	1 106	392	11 386	18 307	4 253	615	-
1969	37 269	21 706	9 784	3 853	1 926	303	9 312	19 782	5 440	1 710	722
1971	35 857	20 062	9 067	4 027	2 701	95	6 258	18 712	6 579	2 810	1 403
1973	37 371	18 300	10 023	5 003	4 045	178	5 982	18 020	7 413	3 690	3 082
Omsetning (mill. kr): <i>Sales (million kroner):</i>											
1967	6 755	3 841	2 014	681	219	25	1 622	3 855	1 075	178	-
1969	8 500	4 462	2 437	1 056	545	20	1 449	4 616	1 634	498	283
1971	10 425	5 140	2 892	1 437	956	7	1 127	5 160	2 409	1 122	600
1973	10 739	4 677	3 084	1 719	1 259	12	1 035	4 888	2 633	1 396	774

¹⁾ Bedriftene er fordelt etter omsetning ekskl. moms i 1973, inkl. moms i 1971 og inkl. oms i 1967 og 1969.

¹⁾ *The establishments are divided by sales excl. VAT in 1973, incl. VAT in 1971 and incl. purchase tax in 1967 and 1969.*

2.5. Omsetning pr. sysselsatt

I 1973 hadde gruppen detaljhandel med motorkjøretøyer, deler og rekvisita den høyeste omsetning pr. sysselsatt (762 000) mens detaljhandel med blomster og planter lå lavest (130 000). Detaljhandel med bensin og smøreoljer lå også forholdsvis høyt, likeledes møbler og tepper, radio, fjernsyn, lamper og elektriske husholdningsapparater. Bakerverer lå lavt, likeledes glass og steintøy, ur, optiske artikler og fotoartikler.

Tabell 2.6. Omsetning pr. sysselsatt i detaljhandelen 1967-1973, etter næringsgruppe *Sales per person engaged in the retail trade 1967-1973, by industry*

Næringsgruppe ¹⁾ Industry ¹⁾	Omsetning pr. sysselsatt <i>Sales, per person engaged</i>				Økning <i>Increase</i> 1967- 1973 Pst. P.c.
	1967	1969	1971	1973	
	1 000 kr	1 000 kroner			
62 Detaljhandel i alt <i>Total</i>	184	224	273	323	75,5
621 Varehushandel	181	211	264	302	66,9
622 Detaljhandel med nærings- og nytelsesmidler	175	206	261	311	77,7
6221 Landhandel	198	229	283	342	72,7
6222 Kolonialvarehandel	189	228	298	347	83,6
6223 Det.h. med kjøtt og kjøttvarer	141	163	211	239	69,5
6224 Det.h. med fisk og vilt	131	145	183	212	61,8
6225 Det.h. med bakerverer	95	101	127	142	49,5
6226 Det.h. med tobakk, sjokolade, frukt og iskrem ...	135	154	184	222	64,4
6229 Det.h. med nærings- og nytelsesmidler ellers	158	167	199	242	53,2
623 Detaljhandel med beklednings- og tekstilvarer	154	175	213	230	49,4
6231 Det.h. med skotøy	165	181	209	229	38,8
6232 Det.h. med herrekonfeksjon	:	:	280	295	:
6233 Det.h. med damekonfeksjon	:	:	208	222	:
6234 Det.h. med garn og trikotasje	:	:	182	192	:
6235 Det.h. med utstyrsvarer	:	:	196	223	:
6239 Det.h. med beklednings- og tekstilvarer ellers ..	:	:	206	225	:
624 Detaljhandel med møbler og innbo	197	252	296	344	74,6
6241 Det.h. med møbler og tepper	226	289	337	393	73,9
6242 Det.h. med radio, fjernsyn, lamper og elektriske husholdningsapparater	198	251	292	350	76,8
6249 Det.h. med innbo ellers	121	154	186	204	68,6
625 Detaljhandel med jern- og fargevarer, glass, steintøy og sportsutstyr	166	199	236	276	66,3
6251 Det.h. med jernvarer og kjøkkenutstyr	192	217	255	297	54,7
6252 Det.h. med maling og lakk	151	174	215	263	74,2
6253 Det.h. med sportsutstyr	179	206	251	312	74,3
6254 Det.h. med glass og steintøy	118	134	172	187	58,5
626 Detaljhandel med ur, optiske artikler, musikk- instrumenter, gull- og sølvvarer	134	158	196	234	74,6
6261 Det.h. med ur, optiske artikler og fotoartikler .	112	137	178	213	90,2
6262 Det.h. med musikkinstrumenter	184	225	226	338	83,7
6263 Det.h. med gull- og sølvvarer	147	161	192	221	50,3
627 Detaljhandel med motorkjøretøyer og bensin	362	463	506	605	67,1
6271 Det.h. med motorkjøretøyer, deler og rekvisita ..	465	642	664	762	63,9
6272 Det.h. med bensin og smøreoljer	238	264	324	409	71,8
629 Detaljhandel ellers	115	134	173	216	87,8
6291 Det.h. med bøker og papir	140	156	196	232	65,7
6292 Det.h. med sykepleie- og apotekerverer	116	136	179	220	89,7
6293 Det.h. med kosmetikk	114	126	147	184	61,4
6294 Det.h. med blomster og planter	75	86	111	130	73,3
6295 Det.h. med brensel	140	163	215	268	91,4
6299 Det.h. med varer ikke nevnt annet sted	:	:	201	257	:

1) Se notene til tabell 2.1.

1) See notes to table 2.1.

Økningen i omsetning pr. sysselsatt i perioden varierer ganske sterkt fra næringsgruppe til næringsgruppe. Minst økning finner en i gruppen beklednings- og tekstilvarer mens detaljhandel ellers ligger høyt.

Sysselsettingstallene for 1973 inneholder sannsynligvis flere deltidsansatte enn for tidligere år slik at en bør være forsiktig med å trekke konklusjoner på grunnlag av nivået for omsetning pr. sysselsatt sammenlignet med tall for andre næringer, lønnsutvikling osv.

Vi kommer nærmere inn på fordelingen av sysselsettingen innen varehandelen i kapittel 5.

For årene 1969 og 1973 skal vi gi en oversikt over omsetning pr. sysselsatt etter bedriftens størrelse (tabell 2.7.).

Tabell 2.7. Omsetning pr. sysselsatt etter bedriftens størrelse målt ved sysselsetting og omsetning i utvalgte næringsgrupper 1969 og 1973 *Sales per person engaged, by size of establishment measured by persons engaged and by sales in chosen industries 1969 and 1973*

Næringsgruppe ¹⁾ Industry ¹⁾	Bedrifter med sysselsetting <i>Establishments with persons engaged</i>					Bedrifter med omsetning 1 000 kr <i>Establishments with sales amounting to 1 000 kroner</i>						
	1-4	5-9	10-19	20 og over	20 og over	50-99	100-499	500-1 999	2 000-4 999	5 000-9 999	10 000 og over	
	1 000 kr 1 000 kroner											
6221 Landhandel	1969	209	262	267	259	66	156	245	310	265	281	
	1973	254	330	350	291	68	171	281	373	376	493	
6222 Kolonialvarehandel	1969	202	239	285	282	68	155	223	291	325	335	
	1973	258	291	340	319	68	176	262	342	380	349	
6223 Det.h. med kjøtt og kjøttvarer	1969	161	165	167	157	77	129	163	171	196	:	
	1973	204	194	188	228	69	135	190	217	287	:	
6231 Det.h. med skotøy	1969	173	192	190	154	72	142	195	196	:	:	
	1973	182	199	195	187	60	143	193	223	470	:	
6241 Det.h. med møbler og tepper	1969	287	307	294	245	60	176	291	330	358	:	
	1973	322	332	333	327	72	179	308	348	445	396	
6253 Det.h. med sportsutstyr	1969	196	216	237	186	61	150	215	278	:	:	
	1973	244	264	281	328	68	169	261	301	342	:	
6271 Det.h. med motor-kjøretøyer, deler og rekvisita	1969	547	624	727	631	58	149	329	557	701	812	
	1973	621	645	685	661	51	164	350	523	673	847	
6272 Det.h. med bensin og smøreoljer	1969	269	264	243	224	64	176	270	315	400	:	
	1973	348	350	280	202	69	184	338	405	509	:	

1) Se notene til tabell 2.1.

1) See notes to table 2.1.

Tabell 2.7. viser at omsetning pr. sysselsatt øker med bedriftsstørrelsen, når en måler størrelsen ved omsetningen. Målt etter sysselsetting gjelder ikke dette i samme grad, og bedrifter med over 20 sysselsatte har en lavere omsetning pr. sysselsatt enn gruppen med 10-19 sysselsatte. Dette kan komme av at det er en større andel deltidsansatte i de bedriftene som har flest sysselsatte.

Som nevnt i tabellhodet er det bare et visst antall næringsgrupper som er med. Tallene for 1969 er basert på grupperingene etter den forrige Standard for Næringsgruppering, og vi har av den grunn bare tatt med de næringsgruppene som ikke er endret definisjonsmessig. Utviklingen i de fleste næringsgruppene ser dessuten ut til å følge den gjennomsnittstendensen som er nevnt ovenfor. Visse avvik fra denne finner vi bl.a. i detaljhandel med sportsutstyr som har hatt sterk økning i omsetning pr. sysselsatt i de bedriftene som har flest sysselsatte. I detaljhandel med motorkjøretøyer, deler og rekvisita er økningen sterkest i de bedriftene som har færrest sysselsatte og detaljhandel med bensin og smøreoljer har hatt en nedgang i omsetning pr. sysselsatt i de bedriftene som har flest sysselsatte.

3. FORETAKSSTATISTIKK FOR VAREHANDELEN 1971-1973

3.1. Begrepet foretak

Betegnelsen foretak nyttes i den offisielle statistikken om den juridiske enheten, eksempelvis et enkeltmannsfirma, ansvarlig selskap, aksjeselskap og andelslag. Et foretak kan igjen være delt opp i filialer eller avdelinger, og hver av disse filialene blir betegnet som bedrifter. En snakker da om et flerbedriftsforetak. I de tilfellene foretaket bare er en enkelt bedrift snakker en naturlig nok om et enbedriftsforetak. Oslo Samvirkelag med sine mange utsalg er et flerbedriftsforetak. A/S Vinmonopolet er likeledes et flerbedriftsforetak og består av 80-90 bedrifter.

Foretaksbegrepet må ikke forveksles med konsernbegrepet. Et konsern består av flere foretak (selskap). Ifølge den nye aksjeloven utgjør mor- og datterselskap tilsammen et konsern. Betingelsene for å anse et selskap som henholdsvis mor- og datterselskap er også gjengitt i loven og har med forhold som aksje- og andelseie og bestemte innflytelse å gjøre. Norsk Hydro, Elkem-Spigerverket, Akergruppen osv. er hver for seg konserner som består av en rekke foretak. Statistisk Sentralbyrå opererer for tiden ikke med enheten konsern i statistikkene.

3.2. Konsentrasjonen i varehandelen

Statistikk basert på foretakene som enhet kan gi et bilde av visse sider ved konsentrasjonen i varehandelen. Det en mangler for å gi et mer fullstendig bilde av dette forholdet er da f.eks. konserner og kjeder. En kan si at dannelse av konsern, kjede og flerbedriftsforetak er de tre viktigste måtene som en kan integrere varehandelsvirksomhet på. Forholdet mellom disse tre varierer etter næringsgruppe. F.eks. betyr konserndannelser mer i engroshandelen enn i detaljhandelen. Kjeden har sannsynligvis større innflytelse i detaljhandel med nærings- og nytelsesmidler enn i detaljhandelen for øvrig. I de fleste øvrige næringsgruppene betyr flerbedriftsforetakene sannsynligvis mer enn både konserner og kjeder. Disse forholdene bør en derfor ha i betraktning når en skal vurdere foretaksstatistikken.

Som nevnt foran omfatter tabellene i dette kapitlet alle bedrifter i varehandelen som var i virksomhet i et eller flere (eller deler) av de årene det er tall for. "Små" bedrifter er altså ikke holdt utenfor i dette kapitlet.

Tabell 3.1. gir en oversikt over foretak og bedrifter inndelt etter foretakstype. Med foretakstype menes her enten enbedriftsforetak eller flerbedriftsforetak, og flerbedriftsforetakene er igjen delt inn etter tallet på bedrifter som foretaket har i vedkommende næring. Da et foretak kan ha bedrifter i flere næringsgrupper, vil ikke kolonnesommene for næringshovedgruppene stemme overens med tallene for næringsområdene. Eksempelvis vil et foretak med bedrifter i både detaljhandel med beklednings- og teksilvarer og detaljhandel med møbler og innbo bli talt opp 1 gang som foretak under hver av næringshovedgruppene, men selvsagt bare 1 gang under "detaljhandel i alt". Likeledes kan foretaket komme i gruppen "2-4 bedrifter i næringen" i hver av gruppene detaljhandel med beklednings- og tekstilvarer og detaljhandel med møbler og innbo, mens det under detaljhandel i alt kan komme i gruppen "5 eller flere bedrifter i næringen".

Tabellen inneholder ikke bedrifter i andre næringer enn varehandel. Likeledes er tallene for hver næringsgruppe på tilsvarende måte "renset" for bedrifter fra andre næringsgrupper. Det skjer derfor ingen dobbelttelling av tallet på bedrifter i tabellen.

Tabell 3.1. viser at det har vært en betydelig økning i tallet på enbedriftsforetak i perioden og en liten økning i tallet på foretak med minst 5 bedrifter i varehandelen. Det har vært en klar nedgang i tallet på flerbedriftsforetak med en bedrift i varehandelen (og da de(n) andre bedriften(e) i andre næringer). Den registrerte økningen i tallet på enbedriftsforetak, er neppe fullt ut reell. Den skyldes i en viss grad at registergrunnlaget er bedret ved at en de siste årene har fått med en del mindre bedrifter som ikke var registrert tidligere. Dette skyldes igjen overgangen til å nytte data fra momsregisteret for å registrere bedrifter. Denne "overgangsfasen" antas å være avsluttet i og med ajourføringen av Byråets register for 1973. Nedgangen i antall flerbedriftsforetak med 1 bedrift i varehandelen skyldes i en viss grad en sammenslåing av bedrifter innen samme foretak til en bedrift (enbedriftsforetak) i Byråets register fordi bedriftene hver for seg var så vidt små at det hadde liten hensikt å operere med flere bedrifter.

Tabell 3.1. Foretak og bedrifter 1971 og 1973, etter foretakstype og næringsgruppe *Enterprises and establishments 1971 and 1973, by type of enterprise and industry*

Næringsgruppe <i>Industry</i>	Ar <i>Year</i>	Enbe- drifts- foretak <i>Single unit enter- prises</i>	Flerbedriftsforetak med <i>Multi-unit enterprises with</i>				
			1 bedrift i nærings- gruppen <i>1 estab- lishment in the industry group</i>	2-4 bedrifter i næringsgruppen <i>2-4 establish- ments in the industry group</i>		5 eller flere bedrifter i næringsgruppen <i>5 or more es- tablishments in the indu- stry group</i>	
				Foretak <i>Enter- prises</i>	Bedrifter <i>Establish- ments</i>	Foretak <i>Enter- prises</i>	Bedrifter <i>Establish- ments</i>
61- 62 Varehandel i alt <i>Total</i>	1971 1973	31 162 33 231	3 085 2 796	2 349 2 178	5 300 4 928	245 247	3 018 3 090
61 Engros- og agentur- handel i alt	1971 1973	6 833 7 980	1 362 1 231	345 317	751 713	48 56	496 599
611 Engroshandel med konsumvarer	1971 1973	1 763 2 206	480 431	50 49	117 128	15 15	193 189
612 Engroshandel med produksjonsmidler	1971 1973	2 504 2 915	891 795	100 109	229 259	27 30	241 326
613 Engroshandel med motor- kjøretøyer, brensel og drivstoff	1971 1973	156 220	102 83	15 17	37 42	5 3	40 45
614 Agenturhandel	1971 1973	2 410 2 639	254 230	12 7	25 15	- -	- -
62 Detaljhandel i alt	1971 1973	24 329 25 252	2 676 2 411	1 655 1 544	3 748 3 522	182 179	2 370 2 338
621 Varehushandel	1971 1973	9 5	16 29	5 5	10 12	1 1	5 7
622 Detaljhandel med nærings- og nytelsesmidler	1971 1973	12 454 12 137	1 162 1 009	740 703	1 704 1 628	125 124	1 792 1 742
6221 Landhandel	1971 1973	4 425 4 272	508 454	240 210	543 469	36 27	270 204
6222 Kolonialvarehandel	1971 1973	3 720 3 477	333 307	184 193	436 455	37 49	420 521
623 Detaljhandel med bekled- nings- og tekstilvarer	1971 1973	3 606 3 729	364 297	193 198	439 456	10 13	88 110
624 Detaljhandel med møbler og innbo	1971 1973	1 408 1 648	461 431	59 59	136 140	8 8	70 84
625 Detaljhandel med jern- og fargevarer, glass, stein- tøy og sportsutstyr	1971 1973	1 348 1 409	274 240	38 40	86 85	- 1	- 5
626 Detaljhandel med ur, optis- ke artikler, musikkinstru- menter, gull- og sølvvarer	1971 1973	1 261 1 364	85 68	39 38	83 79	- 1	- 7
627 Detaljhandel med motor- kjøretøyer og bensin	1971 1973	1 820 2 231	912 789	197 187	430 413	11 11	79 75
629 Detaljhandel ellers	1971 1973	2 423 2 729	288 274	101 86	223 196	5 6	90 95

De forhold som her er nevnt, vil dempe de åpenbare utviklingsforskjellene mellom foretakstypene, men de oppveier neppe forskjellene.

Innenfor gruppen flerbedriftsforetak med 5 eller flere bedrifter var det henholdsvis 7 og 8 foretak i 1971 og 1972 som til sammen hadde ca. 900 bedrifter. Disse fordelte seg med 3 foretak innenfor næringshovedgruppen 611 og 612 tilsammen (i alt ca. 150 bedrifter), 2 foretak med i alt 140 bedrifter i gruppene 6221 og 6222, 1 foretak i gruppen 6225 i 1971 (ca. 50 bedrifter), 1 foretak i gruppen 6227 (ca. 80 bedrifter) og 1 foretak i gruppen 6226 og 6299 (440 bedrifter). Foretaket i gruppen 6225 er opphørt i perioden, dvs. noen avdelinger er opphørt, mens andre er gått inn i andre foretak.

Sett fra et "konsentrasjonssynspunkt" er nok gruppen foretak med 5 eller flere bedrifter den mest interessante. Når det gjelder de bevegelsene i perioden som en kan lese ut av tabellen, kan det nevnes at økningen i gruppen engroshandel med produksjonsmidler skyldes at enkelte foretak i 1971 opererte med en rekke hjelpeavdelinger, men disse ble siden omregistrert til egne bedrifter. Ellers har det vært en viss økning innen detaljhandel med beklednings- og tekstilvarer og detaljhandel med møbler og innbo. For næringsgruppene landhandel og kolonialvarehandel spriker utviklingen noe, men disse gruppene bør sees under ett (bl.a. av hensyn til omgrupperinger som er foretatt). Tallene viser da en viss økning i motsetning til tallene for de øvrige foretakstypene som viser nedgang (også for gruppen enbedriftsforetak).

Av 44 045 bedrifter i varehandelen i 1973 var det 33 231 enbedriftsforetak, 2 796 bedrifter i flerbedriftsforetak med kun en varehandelsbedrift og de resterende 8 018 bedriftene tilhørte 2 425 foretak. De foretakene som hadde minst 2 varehandelsbedrifter hadde dermed i gjennomsnitt ca. 3,3 bedrifter. For detaljhandelen alene var tallet 3,4.

Tallet på foretak synker med økende antall bedrifter i foretaket. Det går frem av følgende oversikt:

	<u>Foretak</u>	<u>Bedrifter</u>
Enbedriftsforetak	33 321	33 231
Flerbedriftsforetak med 1 bedrift i varehandelen	2 796	2 796
Flerbedriftsforetak med 2 bedrifter i varehandelen	1 741	3 482
Flerbedriftsforetak med 3 bedrifter i varehandelen	302	906
Flerbedriftsforetak med 4 bedrifter i varehandelen	135	540
Flerbedriftsforetak med 5 bedrifter i varehandelen	65	325
Flerbedriftsforetak med 6-39 bedrifter i varehandelen	175	ca. 1 865
Flerbedriftsforetak med \geq 40 bedrifter i varehandelen	7	" 900

En ville fått tilsvarende fordelinger med en oppsplitting av tallene etter næringsgruppe.

Vi skal se litt nærmere på betydningen av foretakene som har minst 5 bedrifter i varehandelen. I tabell 3.2. har vi beregnet hvilken andel disse foretakene har av totaltallene for bedrifter, sysselsetting og omsetning.

Det er et gjennomgående trekk at foretakene i tabell 3.2. har en langt større del av sysselsettingen og omsetningen enn av bedriftstallet, dvs. de bedriftene som inngår i denne type foretak er jevnt over større enn de øvrige bedriftene i varehandelen. Unntaket er engroshandel med motorkjøretøyer, brensel og drivstoff som i 1971 hadde en høyere andel av bedriftstallet enn av sysselsettingen og omsetningen, mens det i 1973 hadde jevnet seg ut.

Foretakene med 5 eller flere bedrifter har ulik vekt i de enkelte næringsgruppene. Detaljhandel med nærings- og nytelsesmidler har de høyeste andelen målt etter omsetningen (22,6 prosent i 1973). Andelen synker riktignok til litt under 16 prosent om en holder detaljhandel med vin og brennevin utenfor. Om en holder begge gruppene 6226 (tobakk, sjokolade, frukt og iskrem) og 6227 (vin og brennevin) utenfor, synker andelen til ca. 13,5 prosent. Dette viser at det er stor variasjon også innenfor detaljhandel med nærings- og nytelsesmidler, og det samme gjelder de øvrige næringshovedgruppene. Innen engroshandel med nærings- og nytelsesmidler (under engroshandel med konsumvarer) har foretak med 5 eller flere bedrifter en omsetningsandel på ca. 25 prosent. I engroshandel med maskiner og utstyr (under engroshandel med produksjonsmidler) er tilsvarende andel ca. 20 prosent. Engroshandel med motorkjøretøyer har ingen foretak med 5 eller flere bedrifter.

Tabell 3.2. Foretak med 5 eller flere bedrifter. Andeler av totaltall for bedrifter, sysselsetting og omsetning, etter næringsgruppe *Enterprises with 5 or more establishments. Parts of total number of establishments, persons engaged and sales, by industry*

Næringsgruppe <i>Industry</i>	Tallet på bedrifter <i>Number of establishments</i>		Andeler (i prosent) <i>Parts (percentages)</i>				Omsetning <i>Sales</i>	
			Bedrifter <i>Estab-lishments</i>		Syssel- setting <i>Persons engaged</i>			
	1971	1973	1971	1973	1971	1973	1971	1973
61-62 Varehandel i alt <i>Total</i>	3 018	3 090	7,1	7,0	11,5	12,7	14,6	15,0
61 Engros- og agenturhandel i alt	496	599	5,3	5,7	11,1	13,2	12,4	12,5
611 Engroshandel med konsumvarer	193	189	7,6	6,4	14,6	14,1	19,8	17,9
612 Engroshandel med produksjonsmidler ..	241	326	6,2	7,6	11,6	13,4	12,8	14,3
613 Engroshandel med motorkjøretøyer, brensel og drivstoff	40	45	11,9	11,5	6,7	12,2	5,3	10,8
614 Agenturhandel	-	-	-	-	-	-	-	-
62 Detaljhandel i alt	2 370	2 338	7,2	7,0	9,6	10,5	14,5	14,8
621 Varehushandel	5	7	12,5	13,2	:	:	:	:
622 Detaljhandel med nærings- og nytelsesmidler	1 792	1 742	10,5	10,5	14,1	14,4	22,4	22,6
6221 Landhandel	270	204	4,7	3,7	6,6	6,0	8,1	6,5
6222 Kolonialvarehandel	420	521	8,6	10,9	11,3	16,1	15,3	19,4
623 Detaljhandel med beklednings- og tekstilvarer	88	110	2,0	2,4	3,5	4,0	3,5	4,8
624 Detaljhandel med møbler og innbo	70	84	3,4	3,6	5,5	8,2	7,9	8,1
625 Detaljhandel med jern- og fargevarer osv.	-	5	-	0,3	-	:	-	:
626 Detaljhandel med ur, optiske artikler osv.	-	7	-	0,4	-	:	-	:
627 Detaljhandel med motorkjøretøyer og bensin	79	75	2,4	2,1	5,2	4,1	7,5	6,5
629 Detaljhandel ellers	90	95	3,0	2,9	2,8	2,9	3,4	4,1

I detaljhandelen hadde foretak med 5 eller flere bedrifter i følgende næringsgrupper en omsetningsandel i 1973 på over 10 prosent: kolonialvarehandel (19,5 prosent), detaljhandel med bakervarer (31,5 prosent), tobakk, sjokolade, fukt og iskrem (24,5 prosent), vin og brennevin (100 prosent), nærings- og nytelsesmidler ellers (10,6 prosent), innbo ellers (30,5 prosent) og detaljhandel ellers (11,3 prosent).

Foretak med 5 eller flere bedrifter har økt sine andeler av totaltallene i perioden i de fleste næringsgruppene uten at selve foretakstallet er endret vesentlig. Det betyr at bedriftene i disse foretakene også ser ut til å vokse raskere enn de øvrige bedriftene. Nå er nok perioden for kort til at en skal kunne trekke altfor sikre konklusjoner om utviklingen. Som nevnt tidligere er det enkelte foretak med over 40 bedrifter og som dermed får stor betydning for tallene, og endringene i tallene kan dermed like mye beskrive disse enkeltstående foretakene som massen av foretak under ett.

3.3. Bransjespredningen i varehandelen

Tabell 3.3. inneholder foretak som har bedrifter i minst 2 næringshovedgrupper i henholdsvis engroshandel og detaljhandel. For engroshandelens vedkommende innebærer dette at det er tatt med foretak som har bedrifter innen minst 2 av gruppene "Engroshandel med konsumvarer", "engroshandel med produksjonsmidler" og "engroshandel med motorkjøretøyer, brensel og drivstoff". På tilsvarende måte har en gruppert detaljhandelsforetak. Tabellen sier ikke noe om hvorvidt en enkelt bedrift opererer innenfor ulike bransjer (bedriftene er ikke delt opp i underavdelinger i Byråets register).

Agenturhandelen er holdt utenfor.

Tabell 3.3. Tall for varehandelsforetak med bedrifter i flere næringshovedgrupper *Figures for enterprises with establishments in more than one major group*

	Foretak <i>Enter- prises</i>	Bedrifter <i>Estab- lishments</i>	Sysse- l- setting <i>Persons engaged</i>	Omsetning mill. kr <i>Sales million kroner</i>
<i>Engroshandelsforetak i 1973 med bedrifter</i> <i>Enter- prises in wholesale trade 1973 with establishments</i>				
i 2 næringshovedgrupper <i>in 2 major groups</i>	45	252	5 014	6 230
i 3 næringshovedgrupper <i>in 3 major groups</i>	1	4		
I alt (1973) <i>Total</i>	46	256	5 014	6 230
Andeler i 1973 (pst.) <i>Parts (p.c.)</i>	0,1	3,4	6,6	11,2
I alt (1971) <i>Total</i>	48	192	4 167	5 153
Andeler i 1971 (pst.) <i>Parts (p.c.)</i>	0,1	2,8	5,7	10,3
<i>Detaljhandelsforetak i 1973 med bedrifter</i> <i>Enter- prises in retail trade 1973 with establishments</i>				
i 2 næringshovedgrupper <i>in 2 major groups</i>	337	1 437	8 258	2 263
i 3 næringshovedgrupper <i>in 3 major groups</i>	29	165	1 061	340
i 4 næringshovedgrupper <i>in 4 major groups</i>	19	269	2 005	611
i 5 næringshovedgrupper <i>in 5 major groups</i>	8	189	1 515	422
I alt (1973) <i>Total</i>	393	2 060	12 849	3 636
Andeler i 1973 (pst.) <i>Parts (p.c.)</i>	1,3	8,1	9,8	10,1
I alt (1971) <i>Total</i>	465	2 229	11 771	3 519
Andeler i 1971 (pst.) <i>Parts (p.c.)</i>	1,6	9,2	9,7	10,3

Tabell 3.3. viser at foretakene med bedrifter i flere næringshovedgrupper har en andel av omsetningen både i engros- og detaljhandelen på ca. 10 prosent. I forhold til hele gruppen "flerbedriftsforetak med minst 2 bedrifter i varehandelen" har de omsetningsandeler henholdsvis på ca. 40 prosent for engroshandelen og ca. 22 prosent for detaljhandelen. Tabellen sier altså noe om den horisontale konsentrasjonen i varehandelen. Når det gjelder kombinasjonen engros-/detaljhandel som kan si noe om den vertikale konsentrasjonen, viser vi til kommentarene til tabell 3.4.

3.4. Foretaksstatistikk etter største bedriften i foretaket

Til slutt i dette kapitlet om foretaksstatistikk skal vi gi en oversikt over foretakene med en næringsgruppering etter den største næringsgruppe (målt ved omsetningen) i foretaket. Det innebærer at i tabell 3.4. er alle bedriftene i et foretak med tilhørende sysselsetting og omsetning gruppert under samme næringsgruppe. Det skjer derfor ingen dobbelttelling verken av foretak eller de øvrige kjennemerkene. Et foretak som i denne tabellen er gruppert f.eks. i næringsgruppe 6232 vil som oftest også bli gruppert i hovedgruppen 623, men dersom omsetningen i foretaket totalt sett er større av f.eks. møbler og innbo (gruppe 624) enn av beklednings- og tekstilvarer, vil foretaket bli gruppert i næringshovedgruppe 624. Vi har dermed brutt noe med prinsippene for næringsgrupperingen generelt, men differansene blir svært små.

Tabell 3.4. Foretak, bedrifter, sysselsetting og omsetning¹⁾, etter foretakets næringsgruppe. Flerbedriftsforetak 1971 og 1973 *Enterprises, establishments, persons engaged and sales¹⁾, by the industry group of the enterprise. Multi-unit enterprises 1971 and 1973*

Næringsgruppe <i>Industry</i>	Ar <i>Year</i>	Foretak <i>Enter- prises</i>	Bedrifter <i>Estab- lishments</i>	Syssel- setting <i>Persons engaged</i>	Omsetning mill. kr <i>Sales million kroner</i>
61-	1971	5 679	11 403	86 391	49 188
62 Varehandel i alt <i>Total</i>	1973	5 221	10 814	88 357	51 990
61 Engros- og agenturhandel i alt	1971	1 565	3 027	43 742	33 571
	1973	1 429	2 845	43 506	35 895
611 Engroshandel med konsumvarer	1971	423	963	14 365	11 156
	1973	388	890	14 189	12 353
6111 Engroshandel med nærings- og nytelsesmidler	1971	238	646	8 269	8 518
	1973	217	595	7 917	9 294
6112 Engroshandel med beklednings- og tekstilvarer	1971	63	101	1 899	769
	1973	59	99	1 980	781
6113 Engroshandel med møbler og innbo	1971	57	107	1 925	873
	1973	54	97	2 076	1 127
6119 Engroshandel med konsumvarer ellers	1971	66	115	2 324	1 033
	1973	62	114	2 310	1 201
612 Engroshandel med produksjonsmidler	1971	894	1 605	23 473	14 291
	1973	800	1 493	23 081	14 540
6121 Engroshandel med råvarer	1971	258	607	5 948	5 797
	1973	227	523	5 787	6 137
6122 Engroshandel med jernvarer og bygningsartikler	1971	350	506	6 336	3 201
	1973	313	450	6 249	3 308
6123 Engroshandel med maskiner og utstyr	1971	289	509	11 276	5 328
	1973	261	525	11 080	5 125
613 Engroshandel med motorkjøretøyer, brensel og drivstoff	1971	86	210	4 517	6 428
	1973	76	202	4 851	7 354
6131 Engroshandel med motorkjøretøyer	1971	55	115	2 235	2 306
	1973	49	100	2 191	2 767
6132 Engroshandel med brensel og drivstoff	1971	32	98	2 362	4 221
	1973	26	97	2 625	4 556
614 Agenturhandel	1971	1 162	247	1 384	1 693
	1973	165	260	1 385	1 648
62 Detaljhandel i alt	1971	4 114	8 376	42 649	15 617
	1973	3 792	7 969	44 851	16 095
621 Varehushandel	1971	14	49	2 527	638
	1973	22	156	3 629	880
622 Detaljhandel med nærings- og nytelsesmidler	1971	1 752	4 763	19 550	6 931
	1973	1 591	4 406	19 894	6 891
6221 Landhandel	1971	665	1 363	5 113	1 692
	1973	600	1 294	5 734	1 897
6222 Kolonialvarehandel	1971	423	1 473	7 769	2 805
	1973	388	1 242	7 813	2 537
6223 Detaljhandel med kjøtt- og kjøttvarer	1971	128	245	1 332	316
	1973	116	214	1 092	257
6224 Detaljhandel med fisk og vilt	1971	49	74	221	47
	1973	44	71	241	47
6225 Detaljhandel med bakervarer	1971	192	522	1 328	160
	1973	165	513	1 317	162
6226 Detaljhandel med tobakk, sjokolade, frukt og is krem	1971	131	693	1 836	368
	1973	134	714	1 564	412
6227 Detaljhandel med vin og brennevin	1971	1	76	1 140	1 340
	1973	1	84	1 261	1 357
6229 Detaljhandel med nærings- og nytelsesmidler ellers	1971	159	297	723	165
	1973	139	238	667	157
623 Detaljhandel med beklednings- og tekstilvarer	1971	400	760	4 890	1 153
	1973	375	769	5 218	1 174
6231 Detaljhandel med skotøy	1971	65	115	477	104
	1973	53	111	499	101

T) Omsetning 1971 inkl. moms, omsetning 1973 ekskl. moms.

1) Sales 1971 incl. VAT, sales 1973 excl. VAT.

Tabell 3.4 (forts.). Foretak, bedrifter, sysselsetting og omsetning¹⁾ etter foretakets næringsgruppe. Flerbedriftsforetak 1971 og 1973 *Enterprises, establishments, persons engaged and sales¹⁾, by the industry group of the enterprises. Multi-unit enterprises 1971 and 1973*

Næringsgruppe	År	Foretak	Bedrifter	Syssel- setting	Omsetning mill. kr
6232 Detaljhandel med herrekonfeksjon	1971	62	121	737	208
	1973	57	126	773	206
6233 Detaljhandel med damekonfeksjon	1971	73	151	1 225	248
	1973	70	153	1 335	271
6234 Detaljhandel med garn og trikotasje	1971	54	107	581	130
	1973	51	109	639	121
6235 Detaljhandel med utstyrsvarer	1971	11	22	343	89
	1973	13	29	443	99
6239 Detaljhandel med bekleddings- og tekstilvarer ellers	1971	135	244	1 527	375
	1973	131	243	1 527	370
624 Detaljhandel med møbler og innbo	1971	432	599	2 952	929
	1973	410	600	3 540	1 051
6241 Detaljhandel med møbler og tepper	1971	78	123	602	204
	1973	68	123	670	219
6242 Det.h. med radio, fjernsyn, lamper og elektriske husholdningsapparater	1971	324	401	1 985	641
	1973	316	408	2 260	711
6249 Detaljhandel med innbo ellers	1971	30	75	365	85
	1973	26	67	612	126
625 Detaljhandel med jern- og fargevarer, glass, steintøy og sportsutstyr	1971	146	242	1 722	423
	1973	159	264	1 958	525
6251 Detaljhandel med jernvarer og kjøkkenutstyr	1971	47	97	1 131	277
	1973	49	90	821	253
6252 Detaljhandel med maling og lakk	1971	57	79	316	85
	1973	61	89	412	114
6253 Detaljhandel med sportsutstyr	1971	37	58	248	64
	1973	38	60	275	69
6254 Detaljhandel med glass og steintøy	1971	6	12	57	88
	1973	11	26	454	93
626 Detaljhandel med ur, optiske artikler, musikkinstrumenter, gull- og sølvvarer	1971	110	165	842	181
	1973	92	146	698	165
6261 Detaljhandel med ur, optiske artikler og fotoartikler	1971	68	97	396	84
	1973	54	85	352	80
6262 Detaljhandel med musikkinstrumenter	1971	19	35	208	53
	1973	18	33	190	58
6263 Detaljhandel med gull- og sølvvarer	1971	22	30	231	42
	1973	20	28	156	28
627 Detaljhandel med motorkjøretøyer og bensin	1971	972	1 356	8 160	5 009
	1973	864	1 219	7 887	5 029
6271 Detaljhandel med motorkjøretøyer, deler og rekvisita	1971	526	801	6 650	4 467
	1973	487	753	6 682	4 650
6272 Det.h. med bensin og smøreoljer	1971	444	545	1 349	398
	1973	376	460	1 151	342
629 Detaljhandel ellers	1971	288	444	2 009	356
	1973	280	435	2 188	423
6291 Detaljhandel med bøker og papir	1971	82	123	870	179
	1973	84	129	983	218
6292 Det.h. med sykepleie- og apotekervarer	1971	18	31	209	36
	1973	20	39	321	53
6293 Detaljhandel med kosmetikk	1971	45	56	124	19
	1973	39	51	114	16
6294 Det.h. med blomster og planter	1971	76	136	372	39
	1973	71	119	366	49
6295 Det.h. med brensel	1971	29	40	180	43
	1973	24	34	144	33
6299 Det.h. med varer ikke nevnt annet sted	1971	39	61	261	41
	1973	42	63	260	54

1) Omsetning 1971 inkl. moms, omsetning 1973 ekskl. moms.

1) Sales 1971 incl. VAT, sales 1973 excl. VAT.

Det går fram av tabell 3.4. at tallet på flerbedriftsforetak totalt sett har gått ned, men som nevnt i forbindelse med tabell 3.1., skyldes dette i første rekke nedgangen i de foretakene som bare har en bedrift i varehandelen. Innenfor enkelte næringsgrupper har tallet likevel gått noe opp. Dette gjelder næringsgruppene 6226 (detaljhandel med tobakk, sjokolade, frukt og iskrem), næringshovedgruppen 625 (detaljhandel med jern- og fargevarer osv.), 6291 (bøker og papir), 6292 (sykepleie- og apotekerverer) og 6299 (detaljhandel med varer ikke nevnt annet sted).

Dersom en sammenlikner tabellene 3.1. og 3.4., kan en få et visst inntrykk av om det er bestemte næringsgrupper som foretakene har som hovedvirksomhet og andre som bivirksomhet. For 1973 gir tabell 3.1. for detaljhandelen i alt 4 134 flerbedriftsforetak med til sammen 8 271 bedrifter, og i tabell 3.4. er tallene 3 792 foretak og 7 969 bedrifter. For engros- og agenturhandelens vedkommende gir tabell 3.1. 160 foretak og 2 543 bedrifter, mens tabell 3.4. gir 1 429 foretak og 2 845 bedrifter. Differansen i tallet på bedrifter er 302, dvs. det er minst 302 detaljhandelsbedrifter som tilhører engroshandelsforetak. Men dette er et nettotall. Vi har ingen tabeller over "rene" detaljhandelsforetak eller engroshandelsforetak, og vi har dermed ingen nøyaktig oversikt over kombinasjonen engros-/detaljhandel totalt sett. Men tallene viser at der hvor det er kombinasjon, er det gjennomgående større engroshandelsomsetning enn detaljhandelsomsetning. Det betyr imidlertid ikke uten videre at engroshandelen kan betraktes som hovedvirksomheten og detaljhandelen bivirksomheten da omsetningen pr. bedrift vanligvis er langt større i engroshandelen enn i detaljhandelen.

Vi kan gå et skritt videre og sammenlikne næringshovedgruppene i engroshandelen og agenturhandelen.

	Tallet på bedrifter	
	Fra tab. 3.1.	Fra tab. 3.4.
Engroshandel med konsumvarer	748	890
" " produksjonsmidler	1 380	1 493
" " motorkjøretøyer, brensel og drivstoff	170	202
Agenturhandel	245	260

Alle næringshovedgruppene (inklusive agenturhandel) har et høyere bedriftstall i tabell 3.4. enn i tabell 3.1. Ut fra det datamateriale som ligger til grunn for denne analysepublikasjonen kan vi gi en forholdsvis grov beskrivelse av kombinasjonen engros-/detaljhandel og kombinasjonen av engroshandelsvirksomhet innbyrdes. Mesteparten av differansen i ovenstående tabell kan forklares ved det som er nevnt foran: det er flere detaljhandelsbedrifter som hører inn under engroshandelsforetak enn omvendt.

Det er i alt ca. 400 foretak (med anslagsvis 1 300 - 1 400 bedrifter) i varehandelen med kombinasjonen engros-/detaljhandel. Av disse har ca. 300 foretak størst engroshandelsomsetning og ca. 100 har størst detaljhandelsomsetning. Det er ca. 200 foretak med kombinasjonen engroshandel med produksjonsmidler og detaljhandel, ca. 170 med kombinasjonen engroshandel med konsumvarer og detaljhandel og ca. 30 med kombinasjonen engroshandel med motorkjøretøyer, brensel og drivstoff og detaljhandel.

Når det gjelder engroshandelen innbyrdes, kan vi nevne at av de 46 foretakene som forekommer i tabell 3.3. (foretak med bedrifter i minst 2 næringshovedgrupper), har om lag halvparten engroshandel med konsumvarer som største næringsgruppe, en fjerdepart engroshandel med produksjonsmidler som største næringsgruppe og en fjerdepart engroshandel med motorkjøretøyer, brensel og drivstoff som største næringsgruppe. Kombinasjonen konsumvarer/produksjonsmidler er den vanligste, men de to andre kombinasjonene forekommer også. Det er litt over 100 foretak med kombinasjonen engros-/agenturhandel, og disse fordeler seg jevnt på engroshandel med konsumvarer og agenturhandel og engroshandel med produksjonsmidler og agenturhandel, og med jevn fordeling også når det gjelder omsetning mellom engroshandelen og agenturhandelen.

Vi skal ramse opp en del av de vanligst forekommende kombinasjoner av engros- og detaljhandelsvirksomhet uten at vi kan gi noen eksakte tall. I ganske mange av disse kombinerte foretakene er det også produksjonsbedrifter. Oppramsingen er forholdsvis usystematisk og varierer i detaljbeskrivelse. Kombinasjonene er beskrevet enten ved næringsgruppebetegnelsen eller ved betegnelser som mer er knyttet til foretakenes navn. Vi har streket under den næringsgruppen som gjennomgående har høyest omsetning.

Meierier/slakterier - innkjøpslag for driftsmidler - matvareutsalg

Engroshandel med bygningsartikler - jernvareforretninger

Engroshandel med maskiner - engros- og detaljhandel med motorkjøretøyer

Engroshandel med produksjonsmidler - agenturhandel

Engros- og detaljhandel med papir

Engros- og detaljhandel med bekledningsvarer

Varehushandel - engroshandel med konsumvarer

Engroshandel med fiskeutstyr - tankanlegg (bensinsalg)

Engros- og agenturhandel med maskiner

Produksjon - engros- og detaljhandel med sjokolade

Engros- og detaljhandel med drivstoff

Engroshandel - detaljhandel med jern- og fargevarer, glass, steintøy og sportsartikler

Engroshandel med fisk - landhandel/detaljhandel med fisk.

4. AVGANG OG TILGANG AV VAREHANDELSBEDRIFTER 1971 - 1973

Byrået har hittil publisert få data om avgang og tilgang av varehandelsbedrifter. I den årlige varehandelstatistikken er det gitt opplysninger om tallet på avgang og tilgang av bedrifter innen hver næringsgruppe og i tillegg hvor mye av avgangen og tilgangen som er rene opphør og nyetableringer.

I dette kapitlet vil vi gi noen flere data om avgangen og tilgangen, og det dreier seg i første rekke om en fordeling av bedriftene etter størrelse og beliggenhet. Den vesentligste delen av avgangen og tilgangen dreier seg om opphør og nyetableringer.

"Opphør" skal i prinsippet dekke nedleggelse av en bedrift, og på lignende måte skal "nyetableringer" som navnet sier dekke det at en ny bedrift etableres. Byrået får oftest opplysning om en bedrifts opphør enten ved at bedriften selv gir melding om opphøret eller ved at post returneres med en anmerking om at bedriften er opphørt. Av og til kommer opplysningene også via andre kilder. Nyetablingerene blir registrert ved at Byrået via momsregisteret eller arbeidsgiveravgiftsregisteret får melding om nye avgiftspliktige enheter. Dette kan i enkelte tilfelle føre til at en bedrift som blir solgt eller på annen måte skifter eier, feilaktig kan bli registrert som både et opphør og en nyetablering. Dette vil da ikke påvirke netto tall for opphør/nyetableringer unntatt når registreringen av opphøret og nyetableringen skjer i forskjellige år. Virkningen for statistikken av slike forhold vil reduseres jo lengre tidsperiode en har data for. I dette kapitlet som omfatter data for en forholdsvis kort tidsperiode, har vi derfor bare kommentert de tendenser som bygger på klare differanser mellom aktuelle data. Konklusjoner med bakgrunn i mindre differanser mellom bestemte tallstørrelser må derfor anses forholdsvis usikre og bør dermed unngås.

Definisjonene av avgang og tilgang i dette kapitlet er noe annerledes enn i den årlige varehandelstatistikken, men det vil vi komme nærmere inn på i forbindelse med noen av tabellene.

4.1. Avgang og tilgang etter bedriftens størrelse

Tabell 4.1. omfatter bedrifter som sto oppført med et omsetningsbeløp i varehandelsstatistikken for 1971, men som ikke var med i statistikken for 1972. På tilsvarende måte inneholder tabell 4.2. bedrifter som var med i statistikken for 1972, men ikke for 1973. Disse tabellene inneholder ingen fordeling av avgangen på ulike former for avgang. Avgangen omfatter derfor bedrifter som er opphørt, bedrifter som har vært midlertidig ute av drift, bedrifter som er slått sammen med andre bedrifter og bedrifter som har endret næring i den forstand at de er gått over til andre næringer enn varehandel. Derimot omfatter ikke tabellene overgang mellom næringsgrupper innen varehandelen.

Tabellene 4.1. og 4.2. viser at det gjennomgående er bedrifter med lav omsetning som utgår. Av tabell 4.1. fremgår det at 73 prosent av bedriftene kommer i gruppen "under 500 000 i omsetning". Til sammenlikning hadde 43 prosent av alle bestående varehandelsbedrifter omsetning under 500 000 i 1971. Det er likevel et par momenter som gjør omsetningstallene noe usikre. For det første inkluderer eksempelvis tabell 4.1. bedrifter som opphørte i 1971, men som likevel var i virksomhet en betydelig del av 1971 og dermed registrert med omsetning i 1971. Bedrifter som var i virksomhet en betydelig del av 1972, men som likevel opphørte i 1972 kommer som avgang 1972-1973 (og av den grunn med i tabell 4.2.). Dermed blir omsetningstallene noe lavere enn de ville ha blitt for et helt år i drift. På den annen side mangler Byrået oppgaver fra en rekke av de bedriftene som opphørte, spesielt oppgaver for det året bedriftene opphørte, og i en del tilfelle ble bedriftene da registrert med samme omsetning som året før, dvs. et helt driftsår.

Sannsynligvis manglet en oppgaver fra mellom tredjedelen og halvparten av avgangsbedriftene. For disse kan en da regne med at omsetningsbeløpet dekker et helt driftsår.

For de øvrige avgangsbedriftene er situasjonen noe mer komplisert. Det er grunn til å anta at avgangsbedriftene i tabell 4.1. opphørte i siste halvdel av 1971 eller første halvdel av 1972. Spørreskjemaene (Navnekort for bedrifts- og foretaksregisteret som sendes til alle bedriftene) for 1971 ble sendt ut i februar 1972 og kom da tilbake noe senere. Da fikk en registrert dem som hadde opphørt siden forrige gang spørreskjemaene ble sendt ut (februar 1971). I tillegg fikk en sannsynligvis registrert en del av de bedriftene som var under avvikling i første halvdel av 1972. Da skjemaene for 1972 ble sendt ut (februar 1973), fikk en oversikt over dem som hadde opphørt siden februar 1972. De av disse som opphørte i første del av 1972 hadde sannsynligvis heller ikke ført opp omsetning for 1972. De som opphørte senere i 1972 hadde påført omsetning for den delen av 1972 som bedriften var i drift. Dette fører da til at bedrifter som opphører i første del av et år står uten omsetning dette året og blir da regnet som avgang samme år.

Tabell 4.1. Avgang av varehandelsbedrifter 1971-1972, etter næringsgruppe og størrelse (målt ved omsetningen i 1971) *Decrease of establishments in wholesale and retail trade 1971-1972, by industry and size (size measured by sales in 1971)*

Næringsgruppe <i>Industry</i>	Alle bedrifter <i>Total</i>	Bedrifter med omsetning (1 000 kr) <i>Establishments with sales (1 000 kroner)</i>			
		0-499	500- 999	1 000- 1 999	2 000 og over <i>and over</i>
61- 62 Varehandel i alt <i>Total</i>	2 242	1 628	288	141	185
611- 613 Engroshandel i alt	300	138	38	39	85
611 Engr.h. med konsumvarer	125	61	12	18	34
612 Engr.h. med produksjonsmidler	161	71	25	19	46
613 Engr.h. med motorkjøretøyer, brensel og drivstoff	14	6	1	2	5
614 Agenturhandel	214	146	21	14	33
62 Detaljhandel	1 728	1 344	229	88	67
621 Varehushandel	2	-	-	-	2
622 Det.h. med nærings- og nytelsesmidler	927	778	108	26	15
6221 Landhandel	129	104	18	6	1
6222 Kolonialvarehandel	223	144	59	14	6
623 Det.h. med beklednings- og tekstilvarer ...	186	129	30	15	12
624 Det.h. med møbler og innbo	78	52	14	9	3
625 Det.h. med jernvarer, fargevarer osv.	70	33	14	12	11
626 Det.h. med ur, optiske artikler osv.	41	29	10	1	1
627 Det.h. med motorkjøretøyer og bensin	147	84	30	16	17
629 Det.h. ellers	277	239	23	9	6

Dersom avgangen var spredt jevnt over tiden, betyr dette at mellom fjerdeparten og tredjeparten av de bedriftene som ble regnet som avgang i 1972, hadde oppgitt omsetning som ikke dekket hele 1971, men 3/4 av 1971 i gjennomsnitt. Omsetningen for avgangsbedriftene under ett blir dermed 5-10 prosent for lav i forhold til omsetningen for et helt driftsår. Det får da en viss betydning for grupperingen av bedriftene i tabell 4.1. og 4.2. Tallene omfatter også noen bedrifter som var registrert som tilgang året før de var registrert som avgang, og disse har da også fått påført et omsetningsbeløp som dekker mindre enn et års ordinær drift.

Tabell 4.2. Avgang av varehandelsbedrifter 1972-1973, etter næringsgruppe og størrelse (målt ved omsetningen i 1972) *Decrease of establishments in wholesale and retail trade 1972-1973, by industry and size (size measured by sales in 1972)*

Næringsgruppe <i>Industry</i>	Alle bedrifter <i>Total</i>	Bedrifter med omsetning (1 000 kr) <i>Establishments with sales (1 000 kroner)</i>			
		0-499	500- 999	1 000- 1 999	2 000 og over <i>and over</i>
61-					
62 Varehandel i alt <i>Total</i>	3 172	2 288	429	229	226
611-					
613 Engroshandel i alt	559	265	80	92	122
611 Engr.h. med konsumvarer	263	116	34	43	70
612 Engr.h. med produksjonsmidler	269	146	44	32	47
613 Engr.h. med motorkjøretøyer, brensel og drivstoff	27	13	2	7	5
614 Agenturhandel	235	134	37	23	41
62 Detaljhandel i alt	2 378	1 879	312	124	63
621 Varehushandel	2	-	-	-	2
622 Det.h. med nærings- og nytelsesmidler	1 336	1 095	168	54	19
6221 Landhandel	227	193	29	3	2
6222 Kolonialvarehandel	301	271	20	7	3
623 Det.h. med beklednings- og tekstilvarer ..	285	227	38	13	7
624 Det.h. med møbler og innbo	131	86	27	8	10
625 Det.h. med jernvarer, fargevarer osv.	98	70	15	7	6
626 Det.h. med ur, optiske artikler osv.	55	46	6	2	1
627 Det.h. med motorkjøretøyer og bensin	204	116	34	36	18
629 Det.h. ellers	267	239	24	4	-

Tabellene 4.3. og 4.4. gir tilsvarende tabeller for tilgangen av bedrifter. Tilgangen omfatter nyetablerte bedrifter, bedrifter som har vært midlertidig ute av drift og bedrifter som har endret næring (dvs. endret fra en annen næring enn varehandel). I tillegg er det et ubetydelig antall bedrifter som er skilt ut av allerede igangværende bedrifter. Bedrifter som er registrert som avgang året etter at de er blitt registrert som tilgang er ikke med i tabellene.

Da en har omsetningstall for bedriftene året etter at de er blitt registrert som tilgang, skulle en i prinsippet få omsetningstall som dekker et helt driftsår. Det kan likevel være enkelte bedrifter som eksempelvis er opphørt igjen i 1973 (avgang 1973-1974) og som dermed står oppført med omsetning som dekker mindre enn et år, men dette forholdet er sannsynligvis av ubetydelig omfang.

Tabell 4.3. Tilgang av varehandelsbedrifter 1970-1971, etter næringsgruppe og størrelse (målt ved omsetningen i 1972) *Increase of establishments in wholesale and retail trade 1970-1971, by industry and size (size measured by sales in 1972)*

Næringsgruppe <i>Industry</i>	Alle bedrifter <i>Total</i>	Bedrifter med omsetning (1 000 kr) <i>Establishments with sales (1 000 kroner)</i>			
		0-499	500- 999	1 000- 1 999	2 000 og over and over
61-					
62 Varehandel i alt <i>Total</i>	1 391	665	299	218	209
611-					
613 Engroshandel i alt	-	-	-	-	-
611 Engr.h. med konsumvarer	108	33	25	17	33
612 Engr.h. med produksjonsmidler	171	63	37	33	38
613 Engr.h. med motorkjøretøyer, brensel og drivstoff	28	10	8	4	6
614 Agenturhandel	113	37	25	22	29
62 Detaljhandel	971	522	204	142	103
621 Varehushandel	2	-	-	-	2
622 Det.h. med nærings- og nytelsesmidler ...	350	208	67	36	39
6221 Landhandel	42	27	14	6	5
6222 Kolonialvarehandel	116	41	26	19	30
623 Det.h. med beklednings- og tekstilvarer .	178	107	39	20	12
624 Det.h. med møbler og innbo	87	35	23	20	9
625 Det.h. med jernvarer, fargevarer osv. ...	44	19	14	6	5
626 Det.h. med ur, optiske artikler osv.	48	30	8	9	1
627 Det.h. med motorkjøretøyer og bensin	163	49	33	47	34
629 Det.h. ellers	99	74	20	4	1

Tabell 4.4. Tilgang av varehandelsbedrifter 1971-1972, etter næringsgruppe og størrelse (målt ved omsetningen i 1973) *Increase of establishments in wholesale and retail trade 1971-1972, by industry and size (size measured by sales in 1973)*

Næringsgruppe <i>Industry</i>	Alle bedrifter <i>Total</i>	Bedrifter med omsetning (1 000 kr) <i>Establishments with sales (1 000 kroner)</i>			
		0-499	500- 999	1 000- 1 999	2 000 og over and over
61-					
62 Varehandel i alt <i>Total</i>	2 337	1 314	393	268	362
611-					
613 Engroshandel i alt	539	239	94	79	127
611 Engr.h. med konsumvarer	237	107	51	25	54
612 Engr.h. med produksjonsmidler	263	117	37	47	62
613 Engr.h. med motorkjøretøyer, brensel og drivstoff	39	15	6	7	11
614 Agenturhandel	257	107	38	33	79
62 Detaljhandel	1 541	968	261	156	156
621 Varehushandel	2	-	-	-	2
622 Det.h. med nærings- og nytelsesmidler ...	614	416	100	45	53
6221 Landhandel	58	31	14	8	5
6222 Kolonialvarehandel	137	49	35	18	35
623 Det.h. med beklednings- og tekstilvarer .	190	114	36	24	16
624 Det.h. med møbler og innbo	141	75	28	23	15
625 Det.h. med jernvarer, fargevarer osv. ...	60	36	9	9	6
626 Det.h. med ur, optiske artikler osv.	71	46	17	6	2
627 Det.h. med motorkjøretøyer og bensin	239	100	42	42	55
629 Det.h. ellers	224	181	29	7	7

Av tabell 4.4. framgår det bl.a. at 63 prosent av de nytilkomne detaljhandelsbedriftene hadde under 500 000 i omsetning. Til sammenlikning hadde 50 prosent av alle detaljhandelsbedriftene under 500 000 i omsetning i 1973. Det synes dermed å ta lengre tid enn 1-2 år å opparbeid like stor omsetning som gjennomsnittet ellers.

Dersom en sammenlikner tallene for tilgang og avgang ser en at fordelingen av bedriftene etter størrelse er noe forskjellig. Tyngdepunktet for avgangen ligger i en lavere størrelsesgruppe enn for tilgangens vedkommende. En prosentvis størrelsesfordeling av tilgangen i 1971 og avgangen i 1973 på grunnlag av omsetningen i 1972 er satt opp nedenfor.

	I alt	Bedrifter med omsetning (1 000 kr)			
		0-499	500-999	1 000-1 999	2 000 og over
Varehandel i alt					
Tilgang 1971	100	47,8	21,5	15,7	15,0
Avgang 1973	100	72,1	13,5	7,2	7,1

Tabellen gir neppe et helt riktig bilde av forskjellen i størrelsesfordeling fordi tallene for avgang, som nevnt før, er basert på omsetning som for noen bedrifters vedkommende dekker mindre enn et driftsår.

Siden bedrifter som bare har vært registrert i drift et enkelt år er med i tallene for avgang året etter, men ikke med i tallene for tilgang det aktuelle året, vil netto avgangs- eller tilgangstall på grunnlag av tallene 4.1.-4.4. være noe misvisende.

4.2. Avgang og tilgang etter bedriftenes beliggenhet

For detaljhandelens vedkommende er det utarbeidd tabeller over avgang og tilgang av bedrifter etter bedriftens beliggenhet. Engros- og agenturhandelen er holdt utenfor, da vi antar at slike tabeller er mindre interessante enn for detaljhandelen.

I tabell 4.5. er det gitt en grov oversikt over den relative fordeling av avgang og tilgang etter kommunetyper. Kommunene er gruppert etter en ny kommunklassifisering som er utarbeidd i Byrådet og beskrevet i Statistisk Sentralbyrås Håndbøker nr. 35. Kommunene er klassifisert i 9 kommunetyper bl.a. etter hovednæringsvei. I tabell 4.5. er noen av kommunetypene slått sammen. Avgangen refererer seg til 1972-1973, tilgangen til 1971-1972 og bestående bedrifter til 1973.

Tabell 4.5. gir et visst inntrykk av ulikheter i stabilitet i detaljhandelen. Industri-kommunene har en langt mindre andel av utskiftingen av bedrifter enn av bestanden i alt, mens det motsatte er tilfelle med de blandede tjenesteytings- og industrikommunene. Det er visse ulikheter mellom avgangs- og tilgangstallene, men ulikhetene kan ikke betraktes som særlig betydningsfulle.

Tabell 4.6. gir en oversikt over tallet på opphørte og nyetablerte bedrifter etter landsdel. Opphørte bedrifter refererer seg til perioden 1.10 -72 - 31.12 -73, og nyetablerte refererer seg til 1.10 -72 - 1.10 -73, dvs. perioden for opphør er 3 måneder lengre enn perioden for nyetableringer. Tabellen omfatter alle bedrifter som er registrert som nyetablerte og opphørte uansett om en har omsetningsoppgaver for bedriften eller ikke. Tallene er av den grunn ikke helt sammenliknbare med tabellene 4.1.-4.5. Dvs. det vil ikke være nøyaktig de samme bedriftene som er med i tabell 4.6. og som er den delen av avgang og tilgang i tabell 4.1.-4.4. som dekker opphør og nyetableringer.

Tabell 4.5. Detaljhandel. Prosentvis fordeling av avgang, tilgang og bestående bedrifter, etter kommunetype *Retail trade. Increase, decrease and existing establishments, by type of municipality*

Næringsgruppe <i>Industry</i>	Alle be- drifter <i>Total</i>	Bedrifter med beliggenhet i <i>Establishments situated in</i>					
		Land- bruks- og fiskeri- kommuner <i>Agricultural and fishing municipi- palities</i>	Blandede land- bruks- og industri- kommuner <i>Mixed agricul- tural and manufac- turing municipi- palities</i>	Industri- kommuner <i>Manufac- turing municipi- palities</i>	Blandede tjeneste- yttings- og industri- kommuner <i>Mixed ser- vice and manufac- turing municipi- palities</i>	Andre kommuner <i>Other municipi- palities</i>	
		Prosent	<i>Percentages</i>				
62	Detaljhandel i alt <i>Total</i>						
	Avgang <i>Decrease</i>	100	7,5	10,2	5,5	71,9	4,8
	Tilgang <i>Increase</i>	100	7,0	11,6	6,9	70,4	4,0
	Bestående bedrifter <i>Exis- ting establishments</i>	100	7,8	11,9	17,8	54,9	5,2
622	Detaljhandel med nærings- og nyttelsesmidler						
	Avgang <i>Decrease</i>	100	9,5	9,5	5,5	69,5	4,8
	Tilgang <i>Increase</i>	100	9,9	12,7	8,2	67,1	3,1
	Bestående bedrifter <i>Exis- ting establishments</i>	100	11,8	14,6	18,0	50,2	5,5

Tabell 4.6. Opphørte og nyetablerte bedrifter, etter næringsgruppe og landsdel *Closed and new-established establishments, by industry and part of the country*

Næringsgruppe <i>Industry</i>	Alle be- drif- ter <i>Total</i>	Bedrifter med beliggenhet i <i>Establishments situated in</i>					
		Øst- lan- det <i>South- East- parts of Norway</i>	Herav: Oslo <i>Of which: Oslo</i>	Sør- og Vest- lan- det <i>South- west- ern Nor- way</i>	Møre/ Trøn- delag <i>Middle Norway</i>	Nord- Norge <i>North- ern Nor- way</i>	
622	Detaljhandel med nærings- og nyttelsesmidler ¹⁾						
	Opphørte <i>Ceased</i>	1 027	563	184	227	117	120
	Herav: Bykommuner <i>Of which: Town municipalities</i>	607	355	184	149	71	32
	Nyetablerte <i>New-established</i>	934	406	78	178	198	152
	Herav: Bykommuner <i>Of which: Town municipalities</i>	380	175	78	71	93	41
6221	Landhandel						
	Opphørte <i>Ceased</i>	188	64	-	43	29	52
	Herav: Bykommuner <i>Of which: Town municipalities</i>	24	7	-	9	4	4
	Nyetablerte <i>New-established</i>	69	15	-	6	21	27
	Herav: Bykommuner <i>Of which: Town municipalities</i>	10	2	-	1	4	3
6222	Kolonialvarehandel						
	Opphørte <i>Ceased</i>	332	196	50	71	40	25
	Herav: Bykommuner <i>Of which: Town municipalities</i>	216	127	50	47	29	13
	Nyetablerte <i>New-established</i>	197	91	21	35	40	31
	Herav: Bykommuner <i>Of which: Town municipalities</i>	84	38	21	14	19	13
6223	Detaljhandel med kjøtt og kjøttvarer						
	Opphørte <i>Ceased</i>	64	41	17	16	4	3
	Herav: Bykommuner <i>Of which: Town municipalities</i>	44	28	17	11	4	1
	Nyetablerte <i>New-established</i>	62	26	5	14	14	8
	Herav: Bykommuner <i>Of which: Town municipalities</i>	33	16	5	6	7	4

1) Ekskl. detaljhandel med vin og brennevin.

1) *Excl. retailing of wine and spirits.*

Tabell 4.6 (forts.). Opphørte og nyetablerte bedrifter etter næringsgruppe og landsdel *Closed and new-established establishments by industry and part of the country*

Næringsgruppe	Alle be- drifter	Bedrifter med beliggenhet i					
		Øst- landet	Herav: Oslo	Sør- og Vest- landet	Møre/ Trøn- delag	Nord- Norge	
6224	Detaljhandel med fisk og vilt						
	Opphørte	46	21	7	10	9	6
	Herav: Bykommuner	31	16	7	7	7	1
	Nyetablerte	65	23	2	19	12	11
	Herav: Bykommuner	17	7	2	3	6	1
6225	Detaljhandel med bakervarer						
	Opphørte	55	40	26	10	4	1
	Herav: Bykommuner	50	37	26	9	4	-
	Nyetablerte	27	19	6	3	3	2
	Herav: Bykommuner	16	13	6	1	2	-
6226	Detaljhandel med tobakk, sjokolade, frukt og iskrem						
	Opphørte	260	152	60	55	23	30
	Herav: Bykommuner	180	104	60	46	17	13
	Nyetablerte	383	165	23	80	81	57
	Herav: Bykommuner	152	67	23	33	38	14
6229	Detaljhandel med andre nærings- og nytellesmidler						
	Opphørte	82	49	24	22	8	3
	Herav: Bykommuner	62	36	24	20	6	-
	Nyetablerte	131	67	21	21	27	16
	Herav: Bykommuner	68	32	21	13	17	6
623	Detaljhandel med beklednings- og tekstilvarer						
	Opphørte	246	151	59	48	33	14
	Herav: Bykommuner	167	113	59	28	20	6
	Nyetablerte	333	150	33	91	45	47
	Herav: Bykommuner	184	88	33	63	22	11
6231	Detaljhandel med skotøy						
	Opphørte	26	12	4	7	5	2
	Herav: Bykommuner	15	8	4	3	2	2
	Nyetablerte	19	7	1	4	4	4
	Herav: Bykommuner	8	2	1	3	2	1
6232	Detaljhandel med herrekonfeksjon						
	Opphørte	22	15	5	2	4	1
	Herav: Bykommuner	17	13	5	1	3	-
	Nyetablerte	34	18	4	3	8	5
	Herav: Bykommuner	20	11	4	3	5	1
6229	Detaljhandel med damekonfeksjon						
	Opphørte	42	28	15	6	4	4
	Herav: Bykommuner	35	26	15	4	4	1
	Nyetablerte	64	28	8	20	6	10
	Herav: Bykommuner	42	19	8	18	4	1
* 6234	Detaljhandel med garn og trikotasje						
	Opphørte	55	40	12	12	3	-
	Herav: Bykommuner	30	24	12	6	-	-
	Nyetablerte	72	26	4	26	10	10
	Herav: Bykommuner	32	11	4	16	2	3
6235	Detaljhandel med utstyrsvarer						
	Opphørte	7	4	1	3	-	-
	Herav: Bykommuner	4	3	1	1	-	-
	Nyetablerte	22	7	2	9	1	5
	Herav: Bykommuner	14	6	2	5	1	2
6239	Detaljhandel med beklednings- og tekstilvarer ellers						
	Opphørte	94	52	22	18	17	7
	Herav: Bykommuner	66	39	22	13	11	3
	Nyetablerte	122	64	14	29	16	13
	Herav: Bykommuner	68	39	14	18	8	3

Tabell 4.6. viser at det er ganske store regionale forskjeller når det gjelder opphør og nyetableringer i detaljhandel med nærings- og nytelsesmidler. Det er langt flere opphør enn nyetablerte i bykommunene på Østlandet, Sør- og Vestlandet, mens det omvendte da er tilfelle for landkommunene. For Møre/Trøndelag og Nord-Norges vedkommende er det flere nyetablerte enn opphørte både i by- og landkommunene.

For næringsgruppene landhandel og kolonialvarehandel sett under ett er det færre nyetablerte enn opphørte i alle landsdeler både for by- og landkommuner, unntatt for landkommunene i Møre/Trøndelag. Det er likevel sannsynlig at en for landkommunene på Sør-/Vestlandet og for bykommunene i Nord-Norge ville hatt det omvendte forholdet om en hadde nyetableringene over en like lang tidsperiode som opphørene.

I detaljhandel med tobakk, sjokolade, frukt og iskrem er det en overvekt av nyetableringer spesielt i landkommunene i alle landsdelene. Det er i denne gruppa en har de fleste "kioskene". Av datamaterialet som Byrået har, går det også fram at mange av nyetableringene i denne næringsgruppen er bedrifter med lav omsetning i forhold til omsetningen i de øvrige næringsgruppene.

I detaljhandel med beklednings- og tekstilvarer er det gjennomgående flere nyetableringer enn opphørte hvis en holder Oslo utenfor. En merker seg ellers at detaljhandel med skotøy, med noen færre nyetableringer enn opphør, har hatt en litt annen utvikling enn de øvrige næringsgruppene i detaljhandel med beklednings- og tekstilvarer. For øvrig er det vanskelig å si noe bestemt om den regionale utviklingen innenfor hver enkelt av næringsgruppene da tallet på opphørte og nyetablerte bedrifter er for lavt til at en kan spore noen bestemt utvikling, kanskje med unntak av Oslo. Oslo har klart lavere tall for nyetableringer enn for opphørte både med hensyn til damekonfeksjon, garn og trikotasje og beklednings- og tekstilvarer ellers.

5. SYSSELSETTINGEN I VAREHANDELEN I 1973

Byrået har innhentet statistikk over sysselsettingen i varehandelen på flere måter og i forbindelse med ulike statistikkområder. Det har vært en viss usikkerhet omkring omfanget av de publiserte tallene for sysselsettingene i Varehandelsstatistikken, spesielt hvorvidt deltidsansatte er inkludert i tallene eller ikke. I dette kapittel vil vi sammenholde sysselsettingstall fra Varehandelsstatistikken, Arbeidsmarkedstatistikken og Lønnsstatistikken for å gi et mer utførlig bilde av hva sysselsettingstallene omfatter.

5.1. Kort omtale av de statistikkene som inneholder sysselsettingsdata

a) Årlig Varehandelsstatistikk

Statistikken omfatter i prinsippet alle bedrifter i varehandelen, og en har innhentet årlig bl.a. opplysninger om gjennomsnittlig sysselsetting. Opplysningene er innhentet på såkalte "navnekort". Begrepet "gjennomsnittlig sysselsetting" er nærmere omtalt på side 38.

b) Arbeidsmarkedstatistikken

Sammen med navnekortene for 1972 og 1973 ble det sendt ut et tillegg med arbeidsmarkedstatistikkspørsmål, og på samme måte som med navnekortene ble dette tillegget sendt til alle bedriftene. Spørsmålene omfattet total sysselsetting ved utgangen av januar (her: 1974) fordelt på eiere, familiedlemmer og ansatte, menn og kvinner, heltid og deltid. Dette materialet vil vi i det følgende benevne Arbeidsmarkedstatistikk. Det har hittil ikke vært publisert, da det på grunn av en del mangler ved oppgavene ikke ble ansett tilrådelig å publisere så detaljerte tall. Det er heller ikke planlagt å sende ut lignende navnekorttillegg for framtida.

Det som derimot utgis i den årlige publikasjonen Arbeidsmarkedstatistikk er basert på de kvartalsvise Arbeidskraftundersøkelsene; intervjuundersøkelser blant et utvalg på ca. 10 000 personer fra hele landet.

c) Årlig Lønnsstatistikk for varehandel

Denne statistikken omfatter varehandelsbedrifter med minst 3 ansatte (bortsett fra de bedriftene som er medlemmer i Norsk Arbeidsgiverforening og dermed med i foreningens lønnsstatistikk). På spørreskjemaene er det bl.a. tatt med spørsmål om kjønn og arbeidstid for hver enkelt ansatt. Opplysningene innhentes hvert år, men annethvert år omfatter undersøkelsene bare et utvalg av bedriftene (ca. 20 prosent).

Lønnsstatistikken dekker situasjonen på et bestemt tidspunkt hvert år, nemlig 1. mars.

5.2. Sammenhengen mellom Varehandels-, Arbeidsmarked- og Lønnsstatistikken

Ifølge Varehandelsstatistikken var det i 1973 44 045 bedrifter i varehandelen med i alt 218 495 sysselsatte. Vi har delt bedriftene inn i 3 kategorier etter i hvilken grad vi også har arbeidsmarkedstatistikkoppgaver og lønnsstatistikkoppgaver for bedriftene. Den ene kategorien består av 15 143 bedrifter som en også har arbeidsmarkedstatistikkoppgaver pr. utgangen av januar 1974 og lønnsstatistikkoppgaver pr. 1. mars 1973 for. Den andre kategorien består av 23 199 bedrifter som en har arbeidsmarkedstatistikkoppgaver for, men ikke lønnsstatistikkoppgaver. De øvrige 5 703 bedriftene er holdt utenfor de sammenligningene vi har foretatt i dette kapitlet. Dette kommer av at noen verken har sendt inn arbeidsstatistikk- eller lønnsstatistikkoppgaver, og for de resterende er oppgavene noe mangelfulle.

Tabell 5.1. Hovedtall fra de enkelte statistikkene *Principal figures from the various statistics*

Næringsgruppe <i>Industry</i>	Tallet på bedrifter <i>Number of establishments</i>	Varehandelsstatistik- takkens tall <i>The figures from the Wholesale and Retail Trade Statistics</i>	Arbeidsmarkedstatistik- takkens tall <i>The figures from Labour Market Statistics</i>		Lønnsstatistik- takkens tall <i>The figures from the Wage Statistics</i>
		Gj.snittlig sysselsetting 1973 <i>Average number of persons engaged 1973</i>	Sysselsatte ved utg. av jan. 1974 <i>Persons engaged at the end of Jan. 1974</i>	Herav: Ansatte ved utg. av jan. 1974 <i>Of which: Employees at the end of Jan. 1974</i>	Ansatte 1. mars 1973 <i>Employees 1 March 1973</i>
Kategori 1 ¹⁾ <i>Category 1¹⁾</i>					
61 Engros- og agenturhandel i alt	2 918	37 407	37 864	35 041	33 220
62 Detaljhandel i alt	12 225	72 679	79 023	64 469	60 565
61-62 Varehandel i alt	15 143	110 086	116 887	99 510	93 785
Kategori 2 ²⁾ <i>Category 2²⁾</i>					
61 Engros- og agenturhandel i alt	5 865	24 901	24 644	18 587	-
62 Detaljhandel i alt	17 334	40 741	44 087	22 322	-
61-62 Varehandel i alt	23 199	65 642	68 731	40 909	-

1) Kategori 1: Bedrifter som er med både i Varehandels-, Arbeidsmarked- og Lønnsstatistikken.

2) Kategori 2: Bedrifter som er med i Varehandelsstatistikken og Arbeidsmarkedstatistikken, men ikke i Lønnsstatistikken.

1) *Category 1: Establishments included in both Wholesale and Retail Trade Statistics, Labour Market Statistics and Wage Statistics.* 2) *Category 2: Establishments included in Wholesale and Retail Trade Statistics and Labour Market Statistics, but not in the Wage Statistics.*

Tabell 5.1. viser for Varehandel i alt at Arbeidsmarkedstatistikkens tall for sysselsettingen er 5-6 prosent høyere enn tallene for gjennomsnittlig sysselsetting i Varehandelsstatistikken. Denne differansen er omtrent den samme i begge kategoriene. Videre går det fram at det er tallene for detaljhandel som forårsaker denne differansen da differansene for engros- og agenturhandel er forholdsvis små.

Dersom en splitter opp tallene i næringsgrupper, vil en finne at det er samsvar mellom differansene i begge kategoriene.

Differansen i tallet på ansatte mellom Arbeidsmarkedstatistikken og Lønnsstatistikken er relativt like stor som differansen i tallet på sysselsatte mellom Arbeidsmarkedstatistikken og Varehandelsstatistikken, i hvert fall når det gjelder Varehandel i alt. Dette er ikke tilfelle i samme grad når en splitter opp tallene i næringsområder og næringshovedgrupper. Men det kan igjen komme av at flerbedriftsforetak som har sendt inn lønnsstatistikkoppgaver i noen grad har sendt inn oppgaver totalt for foretaket istedenfor å sende inn særskilte oppgaver for hver bedrift. Tallene for samtlige bedrifter i foretaket vil da referere seg til den næringsgruppen som foretaket er registrert i, selv om bedriftene er gruppert i ulike næringsgrupper. Dermed kan det oppstå visse skjevheter mellom næringsgruppene.

Alt i alt skulle dette tyde på at Varehandelsstatistikken og Lønnsstatistikken ligger omtrent på samme nivå.

En av årsakene til at Arbeidsmarkedstatistikken har de høyeste sysselsettingstallene framgår delvis av den neste tabellen hvor vi også har trukket inn tall fra de kvartalsvise Arbeidskraftundersøkelsene.

Tabell 5.2. Sysselsetting ifølge Varehandelsstatistikken (V), Arbeidsmarkedstatistikken (A) og Arbeidskraftundersøkelsene (AKU) *Persons engaged according to the Wholesale and Retail Trade Statistics (WR), Labour Market Statistics (LM) and the quarterly Labour Force Sample Survey (LFS)*

Næringsgruppe <i>Industry</i>	Tallet på bedrifter <i>Number of establishments</i>	Gj.snittl. syssels. (V) 1973 <i>Average number of persons engaged (WR) 1973</i>	Sysselsatte ved utg. jan.1974 (A) <i>Persons engaged at the end of Jan. 1974 (LM)</i>	Herav: Ansatte (A) <i>Of which: Employees (LM)</i>			
Kategori 1 og 2 i alt <i>Category 1 and 2 total</i>							
61-							
62 Varehandel i alt <i>Total</i>	38 342	175 728	185 618	140 419			
61 Engros- og agenturhandel ...	8 783	62 308	62 508	53 628			
62 Detaljhandel	29 559	113 420	123 110	86 791			
Sysselsatte (AKU) 1 000 <i>Persons engaged (LFS) 1 000</i>							
	Gjennom- snitt 1973 <i>Average</i>	1. kvartal 1973 <i>quarter</i>	2. kvartal 1973 <i>quarter</i>	3. kvartal 1973 <i>quarter</i>	4. kvartal 1973 <i>quarter</i>	1. kvartal 1974 <i>quarter</i>	2. kvartal 1974 <i>quarter</i>
61-							
62 Varehandel i alt <i>Total</i>	234	235	239	226	237	252	242
Herav: Ansatte <i>Of which:</i> <i>Employees</i>	201	200	203	193	207	222	213
61 Engros- og agenturhandel ...	79	76	84	77	79	84	89
Herav: Ansatte <i>Of which:</i> <i>Employees</i>	72	68	76	71	73	78	84
62 Detaljhandel	155	159	155	149	158	168	153
Herav: Ansatte <i>Of which:</i> <i>Employees</i>	129	132	127	122	134	144	129

AKU-tallene er estimat for total sysselsetting i varehandelen. Som nevnt foran var den totale sysselsetting ifølge Varehandelsstatistikken 218 495. De 15-16 000 som "mangler" for at en skal nå opp til AKU's nivå for 1973, kan sannsynligvis forklares ved at definisjonen av sysselsatte i AKU er noe videre enn uttrykket "gjennomsnittlig sysselsetting". F.eks. har AKU med midlertidig fraværende, samt alle personer som var sysselsatt minst en time i en bestemt uke. Av den grunn har en sannsynligvis fått med en del personer som ikke vil komme med i tallene for gjennomsnittlig sysselsetting for en bedrift.

Forskjellen mellom sysselsettingstallene i Varehandelsstatistikken og Arbeidsmarkedstatistikken kan forklares ved hjelp av tidsforskjellen dersom en sammenholder tallene med bevegelsene i tallene fra AKU. AKU-tallene for 1. kvartal 1974 gjaldt perioden 11.-17. februar 1974 og viste en stigning på ca. 7,5 prosent i forhold til årgjennomsnittet for 1973. Dette tallet samsvarer i høy grad med forskjellen mellom Arbeidsmarkedstatistikken og Varehandelsstatistikken (ca. 5,5 prosent).

Det har tidligere vært noe tvil om hvordan oppgavegiverne har forstått uttrykket "gjennomsnittlig sysselsetting" i Varehandelsstatistikken (dvs. rubrikken "gjennomsnittlig sysselsetting" på Navnekortene). Før 1972 antok en at deltidsansatte skjønsmessig ble omregnet til årsverk¹). Fra og med 1972 ble spørsmålene til Arbeidsmarkedstatistikken tatt med på tillegg til Navnekortene, og dette kan ha ført til at bedriftene besvarte "gjennomsnittlig sysselsetting" noe annerledes enn tidligere ved at deltidsansatte i mindre grad ble omregnet til årsverk. Sysselsettingstallet på det nevnte tillegget er nemlig summen av deltids- og heltidsansatte, og ut fra tabellene 5.1. og 5.2. virker det da som om begrepene "gjennomsnittlig sysselsetting" og "sysselsatte i alt" (tillegget) blir oppfattet noenlunde likt av oppgavegiverne.

AKU viser også at sysselsettingen 1. kvartal 1973 (234 000) var omtrent det samme som årgjennomsnittet for 1973 (235 000). Som nevnt foran virket det som om Lønnsstatistikken av 1. mars 1973 lå omtrent på samme nivå som Varehandelsstatistikken, og dette inntrykket blir dermed forsterket ved hjelp av AKU-tallene.

5.3. Skillet mellom heltids- og deltidssysselsetting

Både Arbeidsmarkedstatistikken og Lønnsstatistikken opererer med en fordeling av sysselsetting på heltid og deltid. Skillet mellom heltid og deltid er noe forskjellig i de to statistikene på grunn av ulike definisjoner, og dette vil gå fram av tabell 5.3.

Tabell 5.3. Sysselsetting ifølge Arbeidsmarkedstatistikken og Lønnsstatistikken (L), etter sysselsettingsgruppe og arbeidstid *Persons engaged according to the Labour Market Statistics and the Wage Statistics (WS), by status and working hours*

Sysselsettingsgruppe <i>Status</i>	I alt A <i>Total LM</i>	For bedrifter med i V, A og L <i>Figures for establishments included in WR, LM and WS</i>		For bedrifter med i V og A, men ikke i L <i>Figures for establishments included in WR and LM, but not in WS</i>
		A	LM	
Sysselsatte i alt <i>Persons engaged, total</i>	185 618	116 887	-	68 731
Herav: Heltid <i>Of which: Full time</i>	145 761	92 844	-	52 917
" Deltid " " <i>Part time</i>	39 857	24 043	-	15 814
Eiere i alt <i>Owners</i>	31 285	12 373	-	18 912
Herav: Heltid <i>Of which: Full time</i>	26 723	11 104	-	15 619
" Deltid " " <i>Part time</i>	4 562	1 269	-	3 293
Familiemedlemmer <i>Family workers</i>	13 914	5 004	-	8 910
Herav: Heltid <i>Of which: Full time</i>	7 669	2 917	-	4 752
" Deltid " " <i>Part time</i>	6 249	2 087	-	4 158
Ansatte lønnstakere <i>Employees</i>	140 419	99 510	93 785	40 909
Herav: Heltid <i>Of which: Full time</i>	111 369	78 823	73 605	32 546
" Deltid " " <i>Part time</i>	29 050	20 687	20 180	8 363

1) Dette ble riktignok ikke anvist i rettledningen. Under revisjonen foretok en omregninger dersom en hadde opplysningene om deltidsansatte.

Tallet på deltidsansatte er relativt litt høyere i Lønnsstatistikken enn i Arbeidsmarkedstatistikken. Som et hjelpemiddel ved denne analysen har vi nyttet en mer detaljert tabell fra Lønnsstatistikken over fordelingen av de ansatte etter arbeidstid, dvs. en tabell som viser arbeidstidene til de ansatte. Av denne går det fram at skillet mellom heltid og deltid (i Lønnsstatistikken) går ved en arbeidstid på ca. 36 timer pr. uke. De 20 180 deltidsansatte har en arbeidstid som går fra 10-12 timer pr. uke til 36 timer pr. uke. Ifølge Lønnsstatistikken er det 21,5 prosent av de ansatte som arbeider deltid, mens det ifølge Arbeidsmarkedstatistikken er 20,8 prosent (for de samme bedriftene). Hvis vi forutsetter at arbeidstiden til de ansatte er den samme for de to ulike tidspunktene (1. mars 1973 og ca. 1. februar 1974) som statistikkene refererer seg fra, kan vi beregne hvor skillet mellom heltid og deltid går i Arbeidsmarkedstatistikken. Siden det er relativt færre deltidsansatte etter Arbeidsmarkedstatistikken, må det bety at skillet går ved en kortere arbeidstid pr. uke enn ved 36 timer, og vi kan da igjen bruke hjelpetabellen fra Lønnsstatistikken for å beregne dette skillet. Vi kommer da fram til at et skille ved ca. 35 timer pr. uke for Lønnsstatistikken ville gitt noenlunde samme andel deltidsansatte som i Arbeidsmarkedstatistikken.

Den gjennomsnittlige arbeidstid for alle ansatte var ifølge Lønnsstatistikken ca. 37,6 timer pr. uke. Den var 41,1 timer for de med over 35 timer pr. uke og 23,5 for de med under 35 timer pr. uke. Ved å bruke disse tallene for gjennomsnittlig arbeidstid kan en beregne en gjennomsnittlig arbeidstid for sysselsettingen i alt, inklusive eiere og familiemedlemmer. I og med at den relative fordelingen mellom heltids- og deltidssysselsatte eiere og familiemedlemmer ikke er den samme som for de ansatte, vil det ikke være riktig å la tallet for gjennomsnittlig arbeidstid for alle ansatte gjelde for alle sysselsatte uten videre. Vi kommer sannsynligvis noe nærmere det riktige ved å nytte de gjennomsnittlige arbeidstidene for heltid og deltid hver for seg, dvs. gjennomsnittlig arbeidstid for de med henholdsvis over og under 35 timer pr. uke. Implisitt forutsetter vi dermed at de som er gruppert som "sysselsatte på deltid" arbeider like lenge enten det er eiere, familiemedlemmer eller ansatte, og tilsvarende gjelder da for "sysselsatte på heltid". Dette gir da en noe lavere gjennomsnittlig arbeidstid for alle sysselsatte, nemlig 37,3 timer pr. uke.

Tallet på eiere og sysselsatte familiemedlemmer til sammen etter Arbeidsmarkedstatistikken virker noe høyt i forhold til tilsvarende tall fra AKU; ca. 45 000 mot 30-35 000. Det er sannsynligvis få eiere og familiemedlemmer i de bedriftene som ikke inngår i tabell 5.3. Etter tallet på personlige selskaper å dømme i Varehandelstatistikken, bør tallet på eiere ligge på 25 til 30 000 i alt. Disse ulikhetene kan skyldes at forståelsen av begrepet "sysselsatte lønnstakere" er noe forskjellig i Arbeidsmarkedstatistikken og AKU, og det kan ha skjedd noe dobbelttelling av eiere i Arbeidsmarkedstatistikken da eierne og familiemedlemmene i flerbedriftsforetak kan ha blitt ført opp på skjemaene til flere av bedriftene i foretaket i stedet for bare en gang. Det kan synes rimelig å anta at det var ca. 29-30 000 eiere og 11-12 000 familiemedlemmer i varehandelen i 1973. Dette vil også endre beregningsgrunnlaget for den gjennomsnittlige arbeidstiden noe, og med disse anslagene blir den gjennomsnittlige arbeidstiden for alle sysselsatte 37,7 timer pr. uke.

Ifølge AKU var den gjennomsnittlige arbeidstid 39 timer pr. uke for sysselsatte i varehandelen i 1973. Den gjennomsnittlige arbeidstid for eiere og familiemedlemmer, spesielt i små detaljhandelsbedrifter, er sannsynligvis en del høyere enn for ansatte lønnstakere i varehandelen. Med de anslag og beregninger som er foretatt her, innebærer dette at en kommer fram til den gjennomsnittlige arbeidstiden som AKU opererer med hvis en antar at eierne og familiemedlemmene har 5-10 timer lengre arbeidstid pr. uke enn de ansatte lønnstakerne.

5.4. Sysselsettingens fordeling på sysselsettingsgrupper, kjønn, arbeidstid og næringsgrupper

På grunnlag av de sammenligninger og beregninger som er foretatt, mener vi at vi har data-materiale til å foreta anslagsvise fordelinger av sysselsettingen både etter sysselsettingsgrupper, kjønn, arbeidstid og næringsgrupper. Utgangspunktet er Varehandelsstatistikkens tall for sysselsetting i alt og denne statistikkens fordeling av sysselsettingen etter næringsgrupper. Som nevnt tidligere (side 38) innebærer dette at vi legger oss på et nivå for sysselsettingen som er noe lavere enn det AKU viser, og det fører da til at vi ikke får med de sysselsatte som har lavest antall arbeidstimer. Arbeidsmarkedstatistikkens tall samsvarer så vidt godt med Varehandelsstatistikkens og Lønnsstatistikkens tall av vi vil bruke Arbeidsmarkedstatistikken til å fordele sysselsettingen etter kjønn og arbeidstid. I tillegg vil vi nytte de opplysningene om eiere og familiemedlemmer som framgår på side 39 til å fordele sysselsettingen etter sysselsettingsgrupper.

En del av tallene i tabellene 5.4. - 5.6. framkommer som saldi. For det første er tallet på ansatte i alt en saldo fordi total sysselsetting er gitt og tallet på eiere og familiemedlemmer er anslått eksplisitt. Dernest er sysselsetting i alt fordelt på kjønn og arbeidstid. Så tas denne fordelingen av sysselsettingen i alt for gitt når en skal fordele tallene for de enkelte sysselsettingsgruppene etter kjønn og arbeidstid. Deretter fordeles tallene for eiere og familiemedlemmer på kjønn og arbeidstid og de tilsvarende fordelinger av de ansatte framkommer da som saldi. En kunne gått andre veien, ved å fordele både eiere, familiemedlemmer og ansatte på kjønn og arbeidstid og deretter få fordelingen av sysselsettingen i alt som summer. Grunnen til at vi har valgt den førstnevnte framgangsmåten, er at tallene for sysselsetting i alt anses sikrere enn tallene for sysselsettingsgruppene hver for seg. For å illustrere forskjellen mellom de to framgangsmåtene kan vi ta utgangspunkt i fordelingen av de ansatte etter arbeidstid fra tabell 5.3. som gir 20,7 prosent deltidsansatte, mens tabell 5.4. gir 19,9 prosent deltidsansatte, dvs. en forskjell på ca. 1 300 deltidsansatte. For fordelingen av de ansatte etter kjønn blir forskjellen noe større, 51,0 prosent menn mot 54,0 prosent menn i tabellen 5.4., en forskjell på ca. 5 300. Disse forskjellene kan også betraktes som et uttrykk for realistiske feilmarginer da tallene som nevnt er til dels basert på anslag.

Tabell 5.4. Sysselsettingen i varehandelen 1973, etter sysselsettingsgrupper, kjønn og arbeidstid
Persons engaged in wholesale and retail trade 1973, by status, sex and working hours

Sysselsettingsgruppe og kjønn <i>Status and sex</i>	I alt <i>Total</i>	Sysselsatte på <i>Persons engaged</i>	
		Heltid <i>Full time</i>	Deltid <i>Part time</i>
Sysselsetting i alt <i>Persons engaged, total</i>	218 500	173 540	44 960
Menn <i>Males</i>	120 980	112 120	8 860
Kvinner <i>Females</i>	97 520	61 420	36 100
Eiere <i>Owners</i>	30 000	25 630	4 370
Menn <i>Males</i>	22 330	19 890	2 440
Kvinner <i>Females</i>	7 670	5 740	1 930
Familiemedlemmer <i>Family workers</i>	12 000	6 610	5 390
Menn <i>Males</i>	3 260	1 940	1 320
Kvinner <i>Females</i>	8 740	4 670	4 070
Ansatte <i>Employees</i>	176 500	141 300	35 200
Menn <i>Males</i>	95 390	90 290	5 100
Kvinner <i>Females</i>	81 110	51 010	30 100

Tabell 5.5. Sysselsetting etter næringsgruppe, kjønn og arbeidstid *Persons engaged, by industry, sex and working hours*

Næringsgruppe og kjønn <i>Industry and sex</i>	Sysselsatte i alt <i>Persons en- gaged, total</i>	Sysselsatte på <i>Persons engaged</i>	
		Heltid <i>Full time</i>	Deltid <i>Part time</i>
61-			
62 Varehandel i alt <i>Total</i>	218 500	173 540	44 960
Menn <i>Males</i>	100 980	112 120	8 860
Kvinner <i>Females</i>	97 520	61 420	36 100
611-			
613 Engroshandel i alt	78 500	70 310	8 190
Menn <i>Males</i>	58 730	56 350	2 380
Kvinner <i>Females</i>	19 770	13 960	5 810
611 Engroshandel med konsumvarer	27 640	24 330	3 310
Menn <i>Males</i>	19 330	18 300	1 030
Kvinner <i>Females</i>	8 310	6 030	2 280
612 Engroshandel med produksjonsmidler	43 060	38 540	4 520
Menn <i>Males</i>	33 230	31 960	1 270
Kvinner <i>Females</i>	9 830	6 580	3 250
613 Engroshandel med motorkjøretøyer, brensel og drivstoff	7 800	7 440	360
Menn <i>Males</i>	6 170	6 090	80
Kvinner <i>Females</i>	1 630	1 350	280
614 Agenturhandel	8 510	7 070	1 440
Menn <i>Males</i>	5 940	5 330	610
Kvinner <i>Females</i>	2 570	1 740	830
62 Detaljhandel i alt	131 490	96 160	35 330
Menn <i>Males</i>	56 310	50 440	5 870
Kvinner <i>Females</i>	75 180	45 720	29 460
621 Varehushandel	3 950	2 750	1 200
Menn <i>Males</i>	1 210	1 130	80
Kvinner <i>Females</i>	2 740	1 620	1 120
622 Det.h. med nærings- og nytelsesmidler	53 890	37 430	16 460
Menn <i>Males</i>	18 610	16 160	2 450
Kvinner <i>Females</i>	35 280	21 270	14 010
6221 Landhandel	17 650	12 990	4 660
Menn <i>Males</i>	7 120	6 370	750
Kvinner <i>Females</i>	10 530	6 620	3 910
6222 Kolonialvarehandel	20 680	14 060	6 620
Menn <i>Males</i>	6 050	5 290	760
Kvinner <i>Females</i>	14 630	8 770	5 860
623 Det.h. med beklednings- og tekstilvarer	21 280	14 170	7 110
Menn <i>Males</i>	5 230	4 640	590
Kvinner <i>Females</i>	16 050	9 530	6 520
624 Det.h. med møbler og innbo	9 910	8 030	1 880
Menn <i>Males</i>	6 400	5 880	520
Kvinner <i>Females</i>	3 510	2 150	1 360
625 Det.h. med jern- og fargevarer, glass, steintøy og sportsartikler	8 060	6 210	1 850
Menn <i>Males</i>	4 670	4 330	340
Kvinner <i>Females</i>	3 390	1 880	1 510
626 Det.h. med ur, optiske artikler, musikkinstru- menter, gull- og sølvvarer	4 930	3 800	1 130
Menn <i>Males</i>	2 520	2 250	270
Kvinner <i>Females</i>	2 410	1 550	860
627 Det.h. med motorkjøretøyer og bensin	16 500	14 380	2 120
Menn <i>Males</i>	13 590	12 600	990
Kvinner <i>Females</i>	2 910	1 780	1 130
629 Detaljhandel ellers	12 970	9 390	3 580
Menn <i>Males</i>	4 080	3 450	630
Kvinner <i>Females</i>	8 890	5 940	2 950

Tabell 5.6. Sysselsetting etter næringsgruppe, kjønn og sysselsettingsgruppe *Persons engaged, by industry, sex and status*

Næringsgruppe og kjønn <i>Industry and sex</i>	SysseIsatte i alt <i>Persons engaged, total</i>	Eiere <i>Owners</i>	Familie- medlemmer <i>Family workers</i>	Ansatte <i>Employees</i>
61-				
62 Varehandel i alt <i>Total</i>	218 500	30 000	12 000	176 500
Menn <i>Males</i>	120 980	22 330	3 260	95 390
Kvinner <i>Females</i>	97 520	7 670	8 740	81 110
611-				
613 Engroshandel i alt	78 500	4 460	1 070	72 970
Menn <i>Males</i>	58 730	3 960	430	54 340
Kvinner <i>Females</i>	19 770	500	640	18 630
611 Engroshandel med konsumvarer	27 640	1 910	540	25 190
Menn <i>Males</i>	19 330	1 650	230	17 450
Kvinner <i>Females</i>	8 310	260	310	7 740
612 Engroshandel med produksjonsmidler	43 060	2 370	490	40 200
Menn <i>Males</i>	33 230	2 150	180	30 900
Kvinner <i>Females</i>	9 830	220	310	9 300
613 Engroshandel med motorkjøretøyer, brensel og drivstoff	7 800	180	40	7 580
Menn <i>Males</i>	6 170	160	20	5 990
Kvinner <i>Females</i>	1 630	20	20	1 590
614 Agenturhandel	8 510	2 260	550	5 700
Menn <i>Males</i>	5 940	2 000	170	3 770
Kvinner <i>Females</i>	2 570	260	380	1 930
62 Detaljhandel i alt	131 490	23 280	10 380	97 830
Menn <i>Males</i>	56 310	16 370	2 660	37 280
Kvinner <i>Females</i>	75 180	6 910	7 720	60 550
621 Varehushandel	3 950	20	-	3 930
Menn <i>Males</i>	1 210	20	-	1 190
Kvinner <i>Females</i>	2 740	-	-	2 740
622 Det.h. med nærings- og nytelsesmidler	53 890	10 470	6 060	37 360
Menn <i>Males</i>	18 610	7 340	1 500	9 770
Kvinner <i>Females</i>	35 280	3 130	4 560	27 590
6221 Landhandel	17 650	3 720	2 630	11 300
Menn <i>Males</i>	7 120	2 780	690	3 650
Kvinner <i>Females</i>	10 530	940	1 940	7 650
6222 Kolonialvarehandel	20 680	3 160	1 820	15 700
Menn <i>Males</i>	6 050	2 240	400	3 410
Kvinner <i>Females</i>	14 630	920	1 420	12 290
623 Det.h. med beklednings- og tekstilvarer ...	21 280	3 650	1 060	16 570
Menn <i>Males</i>	5 230	1 820	270	3 140
Kvinner <i>Females</i>	16 050	1 830	790	13 430
624 Det.h. med møbler og innbo	9 910	1 610	550	7 750
Menn <i>Males</i>	6 400	1 270	160	4 970
Kvinner <i>Females</i>	3 510	340	390	2 780
625 Det.h. med jern- og fargevarer, glass, steintøy og sportsartikler	8 060	1 450	500	6 110
Menn <i>Males</i>	4 670	1 160	120	3 390
Kvinner <i>Females</i>	3 390	290	380	2 720
626 Det.h. med ur, optiske artikler, musikk- instrumenter, gull- og sølvvarer	4 930	1 290	460	3 180
Menn <i>Males</i>	2 520	1 070	90	1 360
Kvinner <i>Females</i>	2 410	220	370	1 820
627 Det.h. med motorkjøretøyer og bensin	16 500	2 390	990	13 120
Menn <i>Males</i>	13 590	2 230	320	11 040
Kvinner <i>Females</i>	2 910	160	670	2 080
629 Detaljhandel ellers	12 970	2 400	760	9 810
Menn <i>Males</i>	4 080	1 460	200	2 420
Kvinner <i>Females</i>	8 890	940	560	7 390

Tabellene 5.4. - 5.6. er ment som en beskrivelse av sysselsettingen i varehandelen i 1973. Vi har foreløpig ingen tabeller som kan gi tilsvarende opplysninger om endringene over en tidsperiode. Dette kommer av at det har vært en del endringer i rutinene når det gjelder innhenting av sysselsettingsdata de siste årene, særlig med hensyn til datakildene. Dette medfører at en ikke uten videre kan overføre sysselsettingsdata over en tidsperiode fra en statistikk til en annen statistikk.

Vi skal kort nevne enkelte trekk ved sysselsettingen som også kan leses forholdsvis greit ut av tabellene.

Av ca. 45 000 deltidssysselsatte (se side 38 vedrørende skillet mellom heltid og deltid) er det ca. 80 prosent kvinner. Kvinnene (alle kategorier sysselsatte) er i større grad sysselsatt i detaljhandelen enn i engroshandelen og særlig innenfor detaljhandel med nærings- og nytelsesmidler og detaljhandel med beklednings- og tekstilvarer. I detaljhandel med beklednings- og tekstilvarer er det for øvrig omtrent like mange eiere av begge kjønn.

Det er relativt flere deltidssysselsatte i detaljhandelen enn i engroshandelen, noe som også gjenspeiles i kjønnsfordelingen.

Det er et betydelig antall sysselsatte familiemedlemmer innenfor detaljhandel med nærings- og nytelsesmidler.

6. BRUTTOFORTJENESTER I DETALJHANDELEN 1973

Opplysninger om bruttofortjenester i detaljhandelen er tidligere publisert i "Varehandelsstatistikk 1973". Bruttofortjenestene ble beregnet på grunnlag av en spesiell utvalgsundersøkelse blant detaljhandelsbedrifter hvor en innhentet opplysninger om vareinnkjøp, lagerbeholdninger og omsetning. Bruttofortjenesten er beregnet ved å ta differansen mellom omsetning og innkjøp av varer og legge til økning (trekke fra nedgang) i bokført verdi av varebeholdningene. I kapittel 5 er navnekortene omtalt, skjemaer som sendes ut årlig til alle varehandelsbedriftene og som bl.a. inneholder spørsmål om omsetning og sysselsetting. Vi har nå sammenholdt oppgavene fra de bedriftene som vi både har oppgaver over sysselsetting og bruttofortjenester fra.

Bruttofortjenesten regnet i prosent av omsetningen lå ifølge tabell 6.1. relativt høyt innen detaljhandel med beklednings- og tekstilvarer, detaljhandel med ur, optiske artikler, musikkinstrumenter, gull- og sølvvarer og detaljhandel ellers, og relativt lavt innen detaljhandelen med nærings- og nytelsesmidler og detaljhandel med motorkjøretøyer og bensin. Bruttofortjenestene varierer en del mellom næringsgruppene innenfor de enkelte næringshovedgruppene.

Det er ikke noe umiddelbart samsvar mellom bruttofortjenesten i prosent av omsetningen og bruttofortjenesten pr. sysselsatt. Det var relativt høy bruttofortjeneste pr. sysselsatt i detaljhandel med motorkjøretøyer og bensin (og da spesielt detaljhandel med motorkjøretøyer, deler og rekvisita), men gruppen hadde den laveste bruttofortjenesten i prosent av omsetningen. Detaljhandel med møbler og innbo hadde også en relativt høy bruttofortjeneste pr. sysselsatt og relativt lav bruttofortjeneste i prosent av omsetningen. Omtrent halvparten av næringsgruppene (4-sifret nivå) hadde en bruttofortjeneste pr. sysselsatt på mellom 50 og 60 000 kroner. Lavest lå detaljhandel med tobakk, sjokolade, frukt og iskrem (33 000 kroner).

Varehandelsstatistikk 1973 inneholder også en tabell over bruttofortjenester i prosent av omsetningen etter bedriftens størrelse (målt ved omsetningen). En hadde der 3 størrelsesgrupper: under 500 000 kroner, 500 000 - 1 999 000 kroner og 2 000 000 kroner og over. Ut fra den tabellen syntes det ikke som om det var noen spesiell sammenheng mellom størrelsen av omsetningen og bruttofortjenesten i prosent. Vi har derfor ikke gjengitt tabellen her. Derimot har vi utarbeidd en tabell over bruttofortjeneste pr. sysselsatt etter bedriftens størrelse.

Tabell 6.1. Bruttofortjenester¹⁾ etter næringsgruppe *Gross profit*¹⁾, by industry

Næringsgruppe <i>Industry</i>	Bruttofortjeneste	<i>Gross profit</i>
	Prosent av omsætningen <i>Percentage of sales</i>	Pr. sysselsatt <i>Per person engaged</i>
	Pst. <i>P.c.</i>	1 000 kr <i>kroner</i>
622 Detaljhandel med nærings- og nytelsesmidler ²⁾	19,5	55,9
6221 Landhandel	18,0	50,4
6222 Kolonialvarehandel	19,1	67,7
6223 Det.h. med kjøtt og kjøttvarer	26,8	50,7
6224 Det.h. med fisk og vilt	24,1	37,5
6225 Det.h. med bakervarer	(40,4)	(46,4)
6226 Det.h. med tobakk, sjokolade, frukt og iskem	19,0	33,0
6229 Det.h. med nærings- og nytelsesmidler ellers	23,2	45,6
623 Detaljhandel med beklednings- og tekstilvarer	31,3	62,0
6231 Det.h. med skotøy	30,0	57,6
6232 Det.h. med herrekonfeksjon	32,9	86,1
6233 Det.h. med damekonfeksjon	30,3	59,5
6234 Det.h. med garn og trikotasje	31,0	55,0
6235 Det.h. med utstyrsvarer	33,6	57,8
6239 Det.h. med beklednings- og tekstilvarer ellers	31,0	52,9
624 Detaljhandel med møbler og innbo	24,3	79,6
6241 Det.h. med møbler og tepper	26,3	92,4
6242 Det.h. med radio, fjernsyn, lamper og elektriske hus- holdningsapparater	20,2	73,1
6249 Det.h. med innbo ellers	37,6	57,8
625 Detaljhandel med jern- og fargevarer, glass, steintøy og sportsutstyr	25,3	57,7
6251 Det.h. med jernvarer og kjøkkenutstyr	24,7	59,5
6252 Det.h. med maling og lakk	25,6	54,2
6253 Det.h. med sportsutstyr	23,5	60,3
6254 Det.h. med glass og steintøy	32,6	51,5
626 Detaljhandel med ur, optiske artikler, musikkinstrumenter, gull- og sølvvarer	33,9	65,5
6261 Det.h. med ur, optiske artikler og fotoartikler	36,3	66,2
6262 Det.h. med musikkinstrumenter	27,8	69,0
6263 Det.h. med gull- og sølvvarer	34,6	62,3
627 Detaljhandel med motorkjøretøyer og bensin	16,5	103,3
6271 Det.h. med motorkjøretøyer, deler og rekvisita	16,7	123,5
6272 Det.h. med bensin og smøreoljer	16,1	54,7
629 Detaljhandel ellers	30,7	54,8
6291 Det.h. med bøker og papir	27,0	58,0
6292 Det.h. med sykepleie- og apotekervarer	34,6	63,3
6293 Det.h. med kosmetikk	30,6	47,2
6294 Det.h. med blomster og planter	41,5	39,7
6295 Det.h. med brensel	25,3	55,9
6299 Det.h. med varer ikke nevnt annet sted	27,8	47,4

1) De mest usikre tallene er satt i parentes. 2) Ekskl. detaljhandel med vin og brennevin.

1) *The most unreliable estimates are quoted within bracket. 2) Excl. retailing of wines and spirits.*

Tabell 6.2. Bruttofortjeneste pr. sysselsatt, etter næringsgruppe og størrelse målt ved omsetningen
Gross profit per person engaged, by industry and size measured by sales

Næringsgruppe <i>Industry</i>	Alle bedrifter <i>Total</i>	Bedrifter med omsetning <i>Establishments with sales amounting to</i>		
		Under 500 000 kroner <i>Under</i>	500 000- 1 999 000 kroner.	2 000 000 kroner og over <i>and over</i>
1 000 kr <i>kroner</i>				
622	Detaljhandel med nærings- og nytelsesmidler			
6221	Landhandel	50,4	25,7	53,4
6222	Kolonialvarehandel	67,7	35,1	62,9
6226	Det.h. med tobakk, sjokolade, frukt og iskrem	33,0	29,5	40,0
6229	Det.h. med nærings- og nytelsesmidler ellers	45,6	31,4	55,9
623	Detaljhandel med beklednings- og tekstilvarer			
6231	Det.h. med skotøy	57,6	37,2	58,8
6233	Det.h. med damekonfeksjon	59,5	33,0	65,5
6234	Det.h. med garn og trikotasje	55,0	40,5	59,3
6239	Det.h. med beklednings- og tekstilvarer ellers	52,9	35,9	56,9
624	Detaljhandel med møbler og innbo			
6241	Det.h. med møbler og tepper	92,4	42,3	83,0
6242	Det.h. med radio, fjernsyn, lamper og elektriske husholdningsapparater	73,1	38,4	70,8
6249	Det.h. med innbo ellers	57,8	40,2	75,5
625	Detaljhandel med jern- og fargevarer, glass, steintøy og sportsutstyr			
6251	Det.h. med jernvarer og kjøkkenutstyr	59,5	34,0	63,6
6253	Det.h. med sportsutstyr	60,3	42,6	61,0
6254	Det.h. med glass og steintøy	51,5	42,2	50,8
626	Detaljhandel med ur, optiske artikler, musikk- instrumenter, gull- og sølvvarer			
6261	Det.h. med ur, optiske artikler og foto- artikler	66,2	52,9	72,9
6263	Det.h. med gull- og sølvvarer	62,3	49,7	67,3
627	Detaljhandel med motorkjøretøyer og bensin			
6271	Det.h. med motorkjøretøyer, deler og rekvisita	123,5	52,1	107,6
6272	Det.h. med bensin og smøreljer	54,7	28,6	57,7
629	Detaljhandel ellers			
6291	Det.h. med bøker og papir	58,0	37,1	55,8
6292	Det.h. med sykepleie- og apotekerverer	63,3	59,9	58,3
6295	Det.h. med brensel	55,9	35,3	56,9
6299	Det.h. med varer ikke nevnt annet sted	47,4	35,6	56,5

Tabell 6.2. synes å indikere en sammenheng mellom bedriftens størrelse målt ved omsetningen og bruttofortjeneste pr. sysselsatt. Tabellen inneholder tall for 22 4-sifrede næringsgrupper. I 16 av disse gruppene stiger bruttofortjenesten pr. sysselsatt med omsetningen. I 5 av de resterende er bruttofortjenesten høyest i den midterste omsetningsgruppen mens gruppen med lavest omsetning stadig har minst bruttofortjeneste pr. sysselsatt. I den siste næringsgruppen er bruttofortjenesten pr. sysselsatt høyest i gruppen med størst omsetning, men lavest i den midterste omsetningsgruppen.

I tabell 6.3. har vi oppgitt bruttofortjenesten pr. sysselsatt etter bedriftens størrelse målt ved tallet på sysselsatte i bedriftene. I tabellen har vi bare gjengitt tallene for detaljhandel med nærings- og nytelsesmidler og detaljhandel med beklednings- og tekstilvarer da disse danner et slags mønster også for de øvrige næringsgruppene.

Tabell 6.3. Bruttofortjeneste pr. sysselsatt, etter næringsgruppe og størrelse målt ved sysselsettingen *Gross profit per person engaged, by industry and size measured by persons engaged*

Næringsgruppe <i>Industry</i>	Alle bedrifter <i>Total</i>	Bedrifter med sysselsetting <i>Establishments with persons engaged</i>		
		Under 3 <i>Under</i>	3-9	10 og over <i>and over</i>
1 000 kr <i>kroner</i>				
622	Detaljhandel med nærings- og nytelsesmidler			
6221	Landhandel	50,4	38,6	54,0
6222	Kolonialvarehandel	67,7	59,7	69,2
6226	Det.h. med tobakk, sjokolade, frukt og iskrem .	33,0	33,0	33,0
6229	Det.h. med nærings- og nytelsesmidler ellers ..	45,6	38,8	50,5
623	Detaljhandel med beklednings- og tekstilvarer			
6231	Det.h. med skotøy	57,6	45,2	58,1
6233	Det.h. med damekonfeksjon	59,5	32,2	63,9
6234	Det.h. med garn og trikotasje	55,0	38,7	55,5
6239	Det.h. med beklednings- og tekstilvarer ellers	52,9	39,5	57,2

Det synes ikke å være noen entydig sammenheng mellom bruttofortjeneste pr. sysselsatt og tallet på sysselsatte. Riktignok ligger bruttofortjenesten lavest i gruppen med under 3 sysselsatte, men det er jevnt fordelt mellom de to andre sysselsettingsgruppene med hensyn til hvor bruttofortjenesten pr. sysselsatt er høyest.

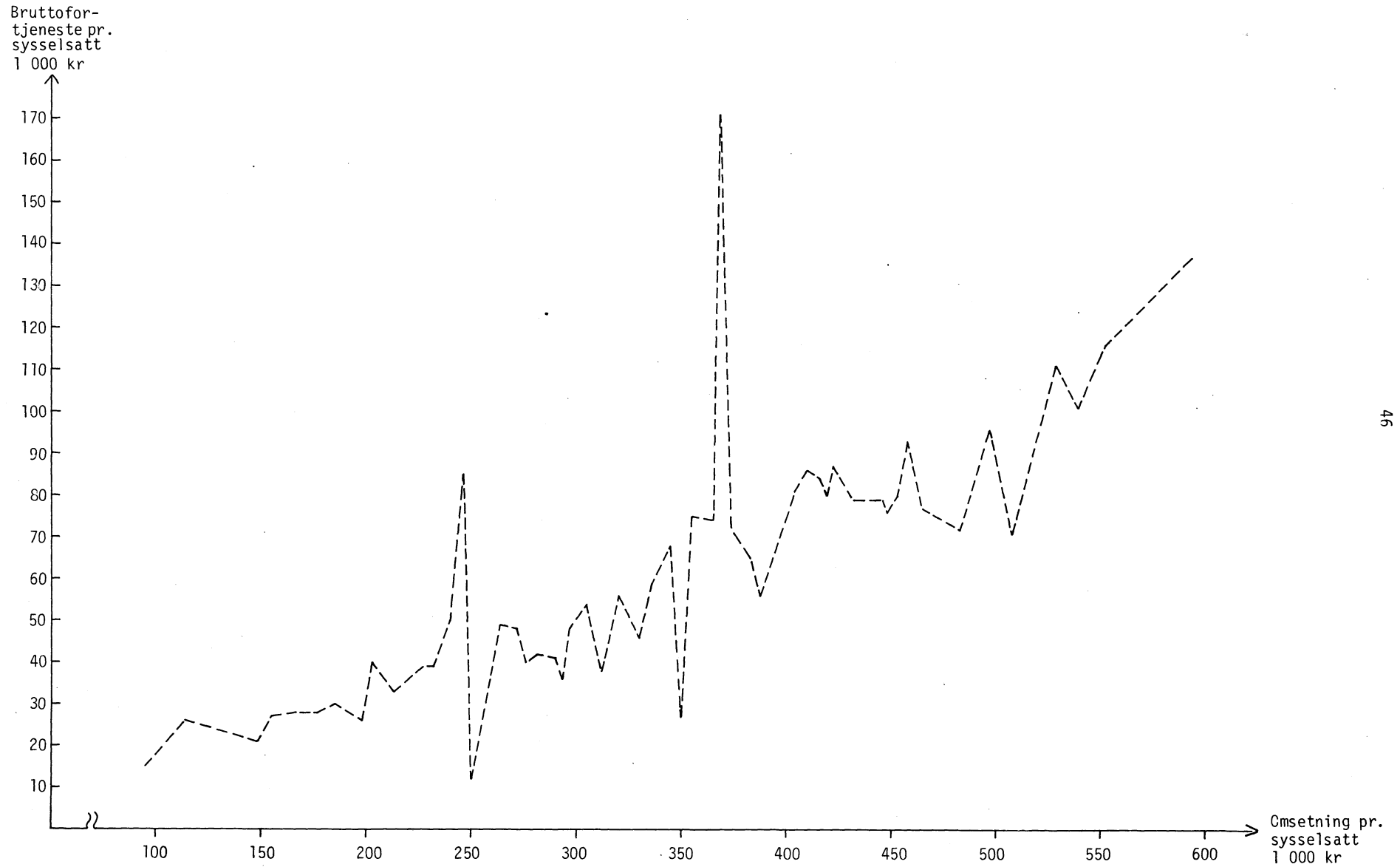
I figur 1 har vi illustrert sammenhengen mellom omsetning pr. sysselsatt og bruttofortjeneste pr. sysselsatt. Av figuren går det fram at det synes å være en viss proporsjonalitet mellom disse to forholdstallene. Forholdet mellom bruttofortjeneste pr. sysselsatt og omsetning pr. sysselsatt (som er lik forholdet mellom bruttofortjeneste og omsetning) er altså tilnærmet konstant ved ulike verdier av omsetning pr. sysselsatt. Sagt på en annen måte betyr dette at forholdet mellom bruttofortjeneste pr. sysselsatt og omsetning pr. sysselsatt er uavhengig av omsetning pr. sysselsatt. Tidligere har vi konstatert et visst samsvar mellom omsetningens størrelse og omsetning pr. sysselsatt (side 19), og vi har da fått en bekreftelse på at det også er samsvar mellom omsetningens størrelse og bruttofortjeneste pr. sysselsatt. I tillegg har vi også fått en bekreftelse på at bruttofortjenesten i prosent av omsetningen synes å være uavhengig av bedriftens størrelse målt ved omsetningen.

Figuren gir også et inntrykk av spredningen i bruttofortjeneste pr. sysselsatt mellom de enkelte bedriftene, og en finner igjen noenlunde samme mønster om en velger andre næringsgrupper som grunnlag for figuren.

Istedenfor å tegne flere figurer over bruttofortjeneste pr. sysselsatt og omsetning pr. sysselsatt har vi i tabell 6.4. gitt en talloversikt over tallet på bedrifter gruppert etter bruttofortjeneste pr. sysselsatt og omsetning pr. sysselsatt i visse næringsgrupper.

Som nevnt i kapittel 1 er det sannsynlig at bedrifter med høy omsetning i en viss grad har flere deltidsansatte enn bedrifter med lav omsetning. Av den grunn vil tabeller som bare viser omsetning pr. sysselsatt kunne gi et noe uriktig bilde av produktiviteten. Men ved også å trekke inn tall for bruttofortjenesten pr. sysselsatt kan en muligens si noe mer om produktiviteten. Bedrifter med mange sysselsatte (og da sannsynligvis en del deltidssysselsatte) fordeler seg noenlunde jevnt med hensyn til omsetning pr. sysselsatt, dvs. de har ikke spesielt lav omsetning eller spesielt høy omsetning pr. sysselsatt. Tilsvarende gjelder da for bruttofortjenesten pr. sysselsatt. Det kan bety at bruttofortjenesten pr. årsverk ligger høyere i de bedriftene hvor det er deltidssysselsatte enn i de øvrige bedriftene.

Figur 1. Omsetning pr. sysselsatt og bruttofortjeneste pr. sysselsatt. Kolonialvarehandel 1973

Tabell 6.4. Tallet på bedrifter etter omsetning pr. sysselsatt, bruttofortjeneste pr. sysselsatt og næringsgruppe *Number of establishments, by sales per person engaged, gross profit by person engaged and industry*

Næringsgruppe og brutto- fortjeneste pr. sysselsatt <i>Industry and gross profit by persons engaged</i>	Alle bedrifter <i>Total</i>	Bedrifter med omsetning pr. sysselsatt 1 000 kr <i>Establishments with sales per persons engaged 1 000 kroner</i>						500 og over <i>and over</i>	
		0-99	100- 174	175- 249	250- 324	325- 399	400- 499		
6221 Landhandel									
Under 20 <i>Under</i>	40	12	19	5	1	2	1	-	
20-39	62	-	17	34	10	1	-	-	
40-59	60	-	1	8	28	12	7	4	
60-79	37	-	1	2	4	9	14	7	
80-99	10	-	-	2	2	2	3	1	
100 og over <i>and over</i>	11	-	1	-	-	1	7	2	
6222 Kolonialvarehandel									
Under 20 <i>Under</i>	15	3	6	1	5	-	-	-	
20-39	46	1	17	29	7	2	-	-	
40-59	68	-	-	8	37	17	5	1	
60-79	62	-	-	4	6	28	21	3	
80-99	50	-	-	2	-	4	31	13	
100 og over <i>and over</i>	32	-	-	1	2	3	5	21	
6226 Detaljhandel med tobakk, sjokolade, frukt og iskrem									
Under 20 <i>Under</i>	19	8	7	3	-	-	1	-	
20-39	43	2	24	16	-	1	-	-	
40-59	21	-	4	10	6	1	-	-	
60-79	2	-	1	-	1	-	-	-	
80-99	1	-	-	-	-	-	1	-	
100 og over <i>and over</i>	1	-	1	-	-	-	-	-	
6231 Detaljhandel med skotøy									
Under 20 <i>Under</i>	6	2	4	-	-	-	-	-	
20-39	17	3	12	1	-	1	-	-	
40-59	25	-	14	11	-	-	-	-	
60-79	12	-	-	8	3	1	-	-	
80-99	8	-	1	2	3	2	-	-	
100 og over <i>and over</i>	3	-	-	1	1	-	1	-	
6241 Detaljhandel med møbler og tepper									
Under 20 <i>Under</i>	3	-	-	2	-	1	-	-	
20-39	11	4	6	-	-	1	-	-	
40-59	14	-	3	6	3	1	1	-	
60-79	25	-	2	8	8	7	-	-	
80-99	16	-	-	1	5	2	8	-	
100 og over <i>and over</i>	35	-	-	2	6	7	11	9	
6261 Detaljhandel med ur, optiske artik- ler og fotoartikler									
Under 20 <i>Under</i>	11	7	4	-	-	-	-	-	
20-39	23	12	9	2	-	-	-	-	
40-59	40	4	26	6	3	1	-	-	
60-79	37	-	17	16	3	1	-	-	
80-99	21	-	3	15	2	1	-	-	
100 og over <i>and over</i>	12	-	-	4	3	3	1	1	
		Alle bedrifter	0- 249	250- 399	400- 599	600- 899	900- 1 299	1 300 og over	
6271 Detaljhandel med motorkjøretøyer, deler og rekvisita									
Under 50 <i>Under</i>	35	10	11	9	3	1	1		
50- 99	64	6	21	21	11	4	1		
100-149	39	1	4	10	12	9	3		
150-199	25	-	-	6	7	6	6		
200-299	22	1	5	5	5	8	3		
300 og over <i>and over</i>	13	-	-	-	3	2	8		

Som avslutning skal vi sette opp en "rangering" av næringshovedgruppene i detaljhandelen etter 4 rangeringskriterier. Disse rangeringskriterier er henholdsvis månedslønn pr. ansatt (fra Lønnsstatistikk for varehandel 1. mars 1973), omsetning pr. sysselsatt, bruttofortjeneste pr. sysselsatt og bruttofortjeneste i prosent av omsetningen. I tillegg til næringshovedgruppene har vi også tatt med plasseringen av landhandel og kolonialvarehandel i forhold til næringshovedgruppene.

Rangering etter månedslønn

Motorkjøretøyer og bensin
Møbler og innbo
Jern- og fargevarer, glass, steintøy og sportsartikler
Ur, optiske artikler, musikkinstrumenter, gull- og sølvvarer
Detaljhandel ellers
Beklednings- og tekstilvarer
Nærings- og nytelsesmidler
Landhandel
Kolonialvarehandel

Rangering etter bruttofortjeneste pr. sysselsatt

Motorkjøretøyer og bensin
Møbler og innbo
Ur, optiske artikler, musikkinstrumenter, gull- og sølvvarer
Kolonialvarehandel
Beklednings- og tekstilvarer
Jern- og fargevarer, glass, steintøy og sportsartikler
Detaljhandel ellers
Nærings- og nytelsesmidler
Landhandel

Rangering etter omsetning pr. sysselsatt

Motorkjøretøyer og bensin
Møbler og innbo
Kolonialvarehandel
Landhandel
Nærings- og nytelsesmidler
Jern- og fargevarer, glass, steintøy og sportsartikler
Ur, optiske artikler, musikkinstrumenter, gull- og sølvvarer
Beklednings- og tekstilvarer
Detaljhandel ellers

Rangering etter bruttofortjeneste i prosent

Ur, optiske artikler, musikkinstrumenter, gull- og sølvvarer
Beklednings- og tekstilvarer
Detaljhandel ellers
Jern- og fargevarer, glass, steintøy og sportsartikler
Møbler og innbo
Nærings- og nytelsesmidler
Kolonialvarehandel
Landhandel
Motorkjøretøyer og bensin

7. OPPSUMMERING

Det har vært store forskjeller mellom næringsgruppene i detaljhandelen hva utviklingen etter 1967 angår. Det har vært en markert netto nedgang i tallet på bedrifter innen detaljhandel med nærings- og nytelsesmidler, mens det har vært en markert oppgang innen detaljhandel med møbler og innbo og detaljhandel med motorkjøretøyer og bensin.

Utviklingen innen detaljhandel med beklednings- og tekstilvarer synes nesten å ha stagnert i forhold til resten av detaljhandelen. Fra 1969 til 1973 var det en liten nedgang i tallet på bedrifter og bare en svak omsetningsøkning regnet i faste priser.

Nedleggelsene i 1973 innen detaljhandel med nærings- og nytelsesmidler synes å ha rammet bykommunene i sterkere grad enn landkommunene. Oslo hadde også vesentlig færre nyetableringer enn nedleggelsene innen detaljhandel med beklednings- og tekstilvarer.

Stordriftstendensene gjør seg stadig sterkere gjeldende for detaljhandelen. Selv om en tar hensyn til prisstigningen, synes det som om bedrifter med over 10 millioner kroner i omsetning har økt sin relative betydning etter 1969. Det synes også som om flerbedriftsforetakene med 5 eller flere bedrifter øker sin betydning. Samtidig går det fram at disse flerbedriftsforetakene er større (høyere omsetning) enn de øvrige bedriftene i detaljhandelen. Dette gjør da også sitt til å forsterke stordrifts- og konsentrasjonstendensene.

Varehandelen er en av de næringene som har et betydelig innslag av deltidsansatte. Om lag 20 prosent av sysselsettingen i 1973 var deltidssysselsetting. Vi har da gått ut fra ca. 35 timers arbeidstid pr. uke for å skille mellom heltids- og deltidssysselsatte. Det er dessuten en større andel deltidssysselsatte i detaljhandelen enn i engroshandelen.

Det er også en betydelig andel kvinnelig arbeidskraft i varehandelen (ca. 97 500 sysselsatte kvinner i 1973). Kvinnene er i sterkere grad enn menn sysselsatt på deltid. 37 prosent av kvinnene og 7 prosent av mennene var deltidssysselsatte. I absolutte tall var det 4 ganger så mange kvinnelige som mannlige deltidssysselsatte, mens det var nesten dobbelt så mange mannlige som kvinnelige heltidssysselsatte.

Produktiviteten kan bl.a. belyses ved hjelp av data om omsetning pr. sysselsatt og brutto fortjeneste pr. sysselsatt. På grunn av ulike omsetningsbegrep og ulikt innhold i definisjonen av sysselsettingen på ulike tidspunkter er det vanskelig å sammenlikne produktivitetstall for varehandelen i denne publikasjonen med produktivitetstall for andre næringer og f.eks. lønnsstatistikk. Produktivitetstallene for varehandelen bør derfor bare brukes til å sammenlikne næringsgrupper innen varehandelen.

Detaljhandel med motorkjøretøyer og bensin har de høyeste tallene for omsetning pr. sysselsatt og bruttofortjeneste pr. sysselsatt, men de laveste tallene når det gjelder bruttofortjeneste i prosent av omsetningen.

Både omsetning pr. sysselsatt og bruttofortjeneste pr. sysselsatt synes å stige med bedriftens størrelse når en måler størrelsen etter omsetningen. Det samme forholdet gjelder ikke i like sterk grad når en måler størrelsen etter sysselsettingen.

ENGLISH SUMMARY

Regarding the development in the retail trade after 1967, there have been great differences between the industry groups. There has been a considerable decrease in the number of establishments in retailing of food, beverages and tobacco and a considerable increase in retailing of furniture and furnishings (except textile furnishings) and retailing of motor vehicles and gasoline.

In retailing of food, beverages and tobacco there have been more ceased establishments than new-established in the town-municipalities in 1973. In the rural districts, however, there have been more new-established than ceased establishments.

The larger establishments in retail trade seem to have increased their part of total retail trade after 1969. Enterprises with more than 4 establishments have also increased their part.

There is a considerable number of part-time workers in wholesale and retail trade. In 1973 about 20 per cent of the total number of persons engaged were part-time workers. About 45 per cent of the employed persons in 1973 were females. There are far more part-time workers among females than among the males. 37 per cent of the females and 7 per cent of the males were part-time workers.

The gross profit per person engaged is highest in retailing of motor vehicles and gasoline compared with the figures for the other major groups. However, as to the gross profit in percentage of sales, retailing of motor vehicles and gasoline has the lowest figures. Gross profit per person engaged seems to increase according to the size of the establishment (size measured by sales).

Oversikt over næringsgrupperingen

	6 VAREHANDEL, HOTELL- OG RESTAURANTVIRKSOMHET		
61	ENGROS- OG AGENTURHANDEL		
611-613	ENGROSHANDEL		
	Engroshandel omfatter salg av innkjøpte varer i eget navn og for egen regning og kommisjonssalg, dvs. salg i eget navn, men for andres regning, til videreforhandlere og til gårdsbruk, industribedrifter, bygge- og anleggsbedrifter og andre bedrifter som nytter varene i sin næringsvirksomhet, herunder skoler, offentlig administrasjon helse- og andre sosiale institusjoner m.v. Her grupperes også eksport av innkjøpte varer, videresalg for egen regning av importerte varer og salgs- og innkjøpslag i jordbruk, skogbruk og fiske.		
	Industri- og andre produksjonsbedrifters salg av egne produkter regnes som et naturlig ledd i produksjonsvirksomheten og grupperes sammen med denne eller som hjelpeavdeling. Dersom flere foretak har opprettet et felles salgskontor med særskilt bokføring, skal salgskontoret regnes som særskilt bedrift og grupperes under varehandel.		
	I engroshandel blir lokalt atskilte enheter som selv foretar fakturering m.v., regnet som særskilte bedrifter og gruppert etter sin egen virksomhet, mens ordrekontorer, lager o.l. regnes som hjelpeavdelinger (jfr. Kap. I Prinsipper og definisjoner, avsnitt 4.c).		
	Verksteder som drives i forbindelse med salg av maskiner og som bare utfører klar- gjøring, garanti- og servicereparasjoner, regnes som et naturlig ledd i handelsvirksomhet og grupperes sammen med denne eller som hjelpeavdeling. Dersom reparasjon m.v. mot betaling utgjør en forholdsvis stor del av virksomheten, regnes verkstedet som særskilt bedrift.		
	Ren ompakking av varer som utføres i forbindelse med videresalg av varene, regnes som et naturlig ledd i handelsvirksomheten og grupperes sammen med denne. Ompakking som skjer i samband med tilset- ting av andre stoffer (f.eks. konserveringsmidler eller smaksstoffer) eller for- tykning (f.eks. av saftkonsentrater), regnes som industriproduksjon.		
611	ENGROSHANDEL MED KONSUMVARER		
6111	Engroshandel med nærings- og nytelsesmidler		
61111	Engroshandel med kolonialvarer Engroshandel med kaffe, te, kakao, krydderier, gryn, margarin, hermetikk og konserver sukker, saft og syltetøy og andre kolonialvarer.	61115	Engroshandel med fisk og fiskevarer Engroshandel med fersk, saltet, tørket, røykt og fryst fisk, fiskemat og tran. <i>Engroshandel med fiskehermetikk og andre fiskekonserver grupperes under 61111 Engroshandel med kolonialvarer.</i>
61112	Engroshandel med smør, ost og egg	61116	Engroshandel med poteter, grønnsaker og frukt <i>Engroshandel med konserver av frukt og grønnsaker grupperes under 61111 Engroshandel med kolonialvarer.</i>
61113	Engroshandel med korn og mjøl	61119	Engroshandel med andre nærings- og nytelsesmidler Engroshandel med tobakk, sjokolade, vin og brennevin, øl og mineralvann, bakervarer og andre nærings- og nytelsesmidler ikke nevnt annet sted.
61114	Engroshandel med kjøtt og kjøttvarer <i>Engroshandel med kjøttthermetikk grupperes under 61111 Engroshandel med kolonialvarer.</i>	6112	Engroshandel med beklednings- og tekstilvarer
		61121	Engroshandel med skotøy
		61129	Engroshandel med andre beklednings- og tekstilvarer Engroshandel med manufaktur- og utstyrsvarer, konfeksjon, garn og trikotasje, motevarer, broderiartikler, pelsvarer, hansker, paraplyer og andre beklednings- og tekstilvarer, tepper og andre boligtekstiler. <i>Engroshandel med tekstilfibrer og andre råvarer til beklednings- og tekstilindustri grupperes under 61219 Engroshandel med andre råvarer.</i>
		6113	Engroshandel med møbler og innbo
		61131	Engroshandel med radio- og fjernsynsmottakere Engroshandel med radio- og fjernsynsapparater, platespillere, båndopptakere og høyttalere. <i>Engroshandel med sendere og mottakere for radiotelegrafi og -telefoni og sendere for kringkasting og fjernsyn grupperes under 61239 Engroshandel med maskiner og utstyr ikke nevnt annet sted.</i>
		61132	Engroshandel med husholdningsapparater og belysningsutstyr Engroshandel med komfyrer, kjøleskap og frysebokser, kjøkkenmikser, vaskemaskiner, varmeovner, støvsugere, barbermaskiner, sy- og strikkemaskiner og andre husholdningsapparater. Engroshandel med elektrisk belysningsutstyr og glødelamper.
		61139	Engroshandel med annet innbo Engroshandel med alle slags møbler, husflidsartikler, kjøkkenutstyr, glass og steintøy, kunst og antikviteter og innbo ikke nevnt annet sted. <i>Engroshandel med tepper og husflidstekstiler grupperes under 61129 Engroshandel med andre beklednings- og tekstilvarer.</i>
		6119	Engroshandel med konsumvarer ellers
		61191	Engroshandel med sykepleie- og apotekervarer, kosmetikk og toalettartikler.

- 61192 Engroshandel med varer for sport og fritids-
systemer
Engroshandel med sportsutstyr, fotoartikler
og musikkinstrumenter.
- 61199 Engroshandel med andre konsumvarer
Engroshandel med kortevarer og leketøy,
gull- og sølvvarer, ur og optiske artikler,
porteføljevare, vaske- og rengjøringsmid-
ler og konsumvarer ikke nevnt annet sted.
*Engroshandel med instrumenter og apparater
til medisinsk, kirurgisk, dental og veteri-
nær bruk grupperes under 61239 Engroshandel
med maskiner og utstyr ikke nevnt annet
sted.*
- 612 ENGROSHANDEL MED PRODUKSJONSMIDLER
- 6121 Engroshandel med råvarer
- 61211 Engroshandel med fôr, gjødning og såvarer
- 61212 Engroshandel med metaller og kjemikalier
- 61213 Engroshandel med jern og stål
Engroshandel med jern og stål i plater,
stenger, profiler m.v., herunder bygnings-
stål.
- 61214 Engroshandel med papir
Engroshandel med papir og papp i plater,
ruller eller ark og varer av papir og papp
som eballasje, brevpapir, konvolutter,
protokoller, brevordnere og papirvarer som
hovedsakelig brukes i næringsvirksomhet.
- 61215 Engroshandel med råolje og naturgass
- 61219 Engroshandel med andre råvarer
Engroshandel med tømmer, levende dyr,
hud, skinn og lær, tekstilfibrer, skrap
og filler og råvarer ikke nevnt annet sted.
- 6122 Engroshandel med jernvarer og bygnings-
artikler
- 61221 Engroshandel med jernvarer
Engroshandel med beslagsvarer, håndverktøy
og -redskap, spiker og trådstift og jern-
varer ikke nevnt annet sted.
*Engroshandel med kjøkkenutstyr grupperes
under 61139 Engroshandel med annet innbo.*
- 61222 Engroshandel med trelast og byggevarer av
tre
Engroshandel med trelast, trapper, dører,
vinduer, kjøkken- og garderobeinnredninger
og andre byggevarer av tre.
*Engroshandel med trefiberplater, sponplater
og andre bygningsplater grupperes under
61229 Engroshandel med andre byggevarer.*
- 61223 Engroshandel med rør- og sanitærartikler
- 61224 Engroshandel med maling og lakk
- 61229 Engroshandel med andre byggevarer
Engroshandel med sement, sement- og be-
tongvarer, teglvarer, skifer og annen byg-
ningsstein, trefiberplater, sponplater og
andre bygningsplater, bygningspapp, stein-
ull, glassvatt og annet isolasjonsmaterie-
ll, golvbelegg, keramiske fliser, tapet, ovner
og kaminer og byggevarer ikke nevnt annet
sted
- 6123 Engroshandel med maskiner og utstyr
- 61231 Engroshandel med maskiner og utstyr for
jord- og skogbruk
- 61232 Engroshandel med maskiner og utstyr for
bergverksdrift, industri og bygge- og
anleggsvirksomhet
- 61233 Engroshandel med maskiner og materiell for
kraftproduksjon og installasjon
- 61234 Engroshandel med skipsutstyr og fiske-
redskaper
- 61235 Engroshandel med maskiner og utstyr for
kontor og butikk
- 61239 Engroshandel med maskiner og utstyr ikke
nevnt annet sted
- 613 ENGROSHANDEL MED MOTORKJØRETØYER, BRENSSEL OG
DRIVSTOFF
- 6131 Engroshandel med motorkjøretøyer
Engroshandel med biler, motorsykler, scootere,
bil- og motorsykkeldeler, rekvisita og bil-
gummi.
- 6132 Engroshandel med brensel og drivstoff
Engroshandel med kull, koks og ved, brensel-
oljer, bensin og smøreoljer.
- 614 AGENTURHANDEL
Agenturhandel omfatter formidling av
salg for andre foretak ved å oppta ordrer
eller slutte salg i disse foretakenes navn.
- 6141 Agenturhandel med nærings- og nytelsesmidler
- 6142 Agenturhandel med beklednings- og tekstil-
varer
- 6143 Agenturhandel med konsumvarer ellers
- 6149 Agenturhandel ellers
- 62 DETALJHANDEL
Detaljhandel omfatter salg av varer i
eget navn og for egen regning, vesentlig til
personlig bruk eller til private husholdning-
er, fra fast utsalgssted eller fra torgplass,
ved omførsel m.v. Her grupperes også auk-
sjonshandel og kommisjonssalg ellers til pri-
vatpersoner og husholdninger, dvs. salg for
annens regning, men i eget navn.
Innenfor detaljhandel regnes som regel
hvert salgssted (butikk e.l.) med egen gate-/
veiadresse som særskilt bedrift. For visse
kombinasjoner, bl.a. for pølsemakeri/kjøtt-
vareutsalg og bakeri/bakervareutsalg på samme
sted, er det gitt spesielle delingsregler.
Industribedrifters salg direkte til forbruker
gjennom eget utsalg, f.eks. fabrikkutsalg,
mjølkeutsalg o.l., skal alltid skilles ut som
særskilt bedrift.
- 621 VAREHUSHANDEL
Varehushandel omfatter detaljhandel med
en årlig omsetning på ca. 10 millioner kroner
eller mer og med et varesortiment som omfat-
ter nærings- og nytelsesmidler og/eller be-
klednings- og tekstilvarer og en eller
flere følgende varegrupper:
a) Møbler og tepper
b) Radio, fjernsyn, lamper og elektriske
husholdningsartikler
c) Kjøkkenutstyr, jernvarer, glass og
steintøy
d) Ur, optiske artikler, fotoartikler og
musikkinstrumenter
e) Sportsutstyr
f) Maling og lakk

- Varesortimentet må i alt omfatte minst 3 varegrupper. Nærings- og nytelsesmidler eller beklednings- og tekstilvarer må ha større andel av omsetningen enn noen enkelt av varegruppene a-f, men mindre enn 80 prosent av totalomsetningen.
Detaljhandel hvor omsetningen av nærings- og nytelsesmidler eller beklednings- og tekstilvarer utgjør mer enn 80 prosent av samlet omsetning grupperes under henholdsvis 622 Detaljhandel med nærings- og nytelsesmidler og 623 Detaljhandel med beklednings- og tekstilvarer
- 622 DETALJHANDEL MED NÆRINGS- OG NYTELSESMIDLER
- 6221 Landhandel
Detaljhandel med et assortert sortiment av matvarer og andre dagligvarer, beklednings- og tekstilvarer, glass og steintøy, jernvarer og kjøkkenutstyr, elektriske husholdningsartikler og maling og lakk som ikke tilfredsstiller definisjonen av varehandel.
Dersom omsetningen av matvarer og andre dagligvarer utgjør mer enn 80 prosent av omsetningen, grupperes virksomheten under 6222 Kolonialvarehandel.
- 6222 Kolonialvarehandel
Detaljhandel med et assortert sortiment av matvarer som mjøl og gryn, kaffe, te og andre kolonialvarer, kjøtt, fisk, hermetikk mjølk, smør, ost og egg, bakervarer, grønnsaker, øl og mineralvann m.v. og av andre dagligvarer som tobakk, vaske- og rengjøringsmidler og toalettartikler.
Detaljhandel med et varesortiment som hovedsakelig (minst 80 prosent) omfatter kjøtt og kjøttvarer, fisk- og fiskevarer eller bakervarer grupperes henholdsvis under 6223 Detaljhandel med kjøtt- og kjøttvarer, 6224 Detaljhandel med fisk og vilt og 6225 Detaljhandel med bakervarer. Detaljhandel hvor varesortimentet hovedsakelig omfatter a) kaffe og te, b) mjølk, smør, ost og egg, c) øl og mineralvann, d) frukt og grønnsaker, grupperes under 6229 Detaljhandel med nærings- og nytelsesmidler ellers.
- 6223 Detaljhandel med kjøtt- og kjøttvarer
Detaljhandel med kjøtt, pølser, kjøttpålegg og andre kjøttvarer.
- 6224 Detaljhandel med fisk og vilt
- 6225 Detaljhandel med bakervarer
- 6226 Detaljhandel med tobakk, sjokolade, frukt og iskrem
Detaljhandel hvor varesortimentet hovedsakelig (mer enn 80 prosent) omfatter frukt og grønnsaker, grupperes under 6229 Detaljhandel med nærings- og nytelsesmidler ellers.
- 6227 Detaljhandel med vin og brennevin
- 6229 Detaljhandel med nærings- og nytelsesmidler ellers
Detaljhandel hvor varesortimentet omfatter hovedsakelig (mer enn 80 prosent) a) kaffe og te, b) mjølk, smør, ost og egg, c) øl og mineralvann, d) frukt og grønnsaker og detaljhandel med nærings- og nytelsesmidler ikke nevnt annet sted.
- 623 DETALJHANDEL MED BEKLEDNINGS- OG TEKSTILVARER
- 6231 Detaljhandel med skotøy
- 6232 Detaljhandel med herrekonfeksjon
Detaljhandel med herrekonfeksjon som frakker, kapper, dresser, jakker og benklær og/eller lettere klær for herrer som skjorter, slips, undertøy og strømper.
- 6233 Detaljhandel med damekonfeksjon
Detaljhandel med damekonfeksjon som kåper, kapper, drakter, skjørt, kjoler og bluser.
- 6234 Detaljhandel med garn og trikotasje
Detaljhandel med garn, undertøy, strømper og tyngre trikotasje som gensere, pullover og strikkejakker.
- 6235 Detaljhandel med utstyrsvarer
Detaljhandel med utstyrsvarer som sengetøy, håndklær, gardiner og duker og metervarer for søm av slike varer.
- 6239 Detaljhandel med beklednings- og tekstilvarer ellers
Detaljhandel med pelsvarer, barneutstyr, hansker, hatter, motevarer, paraplyer, broderiartikler, brukte klær, metervarer for søm av klær og beklednings- og tekstilvarer ikke nevnt annet sted.
- 624 DETALJHANDEL MED MØBLER OG INNBO
- 6241 Detaljhandel med møbler og tepper
- 6242 Detaljhandel med radio, fjernsyn, lamper og elektriske husholdningsapparater
- 6249 Detaljhandel med innbo ellers
Detaljhandel med husflidsvarer, kunst og antikviteter, rammer og speil, sy- og strikkemaskiner, lampeskjermer, rullegardiner og persienner og innbo ikke nevnt annet sted.
- 625 DETALJHANDEL MED JERN- OG FARGEVARER, GLASS, STEINTØY OG SPORTSUTSTYR
- 6251 Detaljhandel med jernvarer og kjøkkenutstyr
- 6252 Detaljhandel med maling og lakk
- 6253 Detaljhandel med sportsutstyr
- 6254 Detaljhandel med glass og steintøy
- 626 DETALJHANDEL MED UR, OPTISKE ARTIKLER MUSIKKINSTRUMENTER, GULL- OG SØLVVARER
- 6261 Detaljhandel med ur, optiske artikler og fotoartikler
Reparasjon av ur som drives uten tilknytning til salg grupperes under 9519 Reparasjonsvirksomhet ellers.
- 6262 Detaljhandel med musikkinstrumenter
- 6263 Detaljhandel med gull- og sølvvarer
- 627 DETALJHANDEL MED MOTORKJØRETØYER OG BENSIN
- 6271 Detaljhandel med motorkjøretøyer, deler og rekvisita
- 6272 Detaljhandel med bensin og smøreoljer

- 629 DETALJHANDEL ELLERS
- 6291 Detaljhandel med bøker og papir
- 6292 Detaljhandel med sykepleie- og apotekervarer
- 6293 Detaljhandel med kosmetikk
- 6294 Detaljhandel med blomster og planter
- 6295 Detaljhandel med brensel
Detaljhandel med kull, koks, ved og brenseloljer.
- 6299 Detaljhandel med varer ikke nevnt annet sted
Detaljhandel med porteføljevare, kortevare, leketøy, aviser og ukeblader, akvarier, kjøledyr, såvarer, hageredskaper og varer ikke nevnt annet sted.

Industry groups in English

61, 62	WHOLESALE AND RETAIL TRADE	61222	Wholesaling of timber and other building materials of wood
61	WHOLESALE TRADE AND COMMISSION BROKING	61223	Wholesaling of plumbers' goods
611-613	WHOLESALE TRADE EXCLUDING COMMISSION BROKING	61224	Wholesaling of paints and lacquers
611	WHOLESALE OF CONSUMER GOODS	61229	Wholesaling of other construction materials
6111	Wholesaling of food, beverages and tobacco	6123	Wholesaling of machinery and equipment
61111	Wholesaling of grocery goods	61231	Wholesaling of machinery and equipment for agriculture and forestry
61112	Wholesaling of butter, cheese and eggs	61232	Wholesaling of machinery and equipment for mining, manufacturing and construction
61113	Wholesaling of grain and flour	61233	Wholesaling of machinery and equipment for energy production and electrical installation
61114	Wholesaling of meat and meat products	61234	Wholesaling of ship equipment and fishing gear
61115	Wholesaling of fish and fish products	61235	Wholesaling of business machines and equipment
61116	Wholesaling of potatoes, vegetables and fruit	61239	Wholesaling of machines and equipment not elsewhere classified
61119	Wholesaling of food, beverages and tobacco not elsewhere classified		
6112	Wholesaling of textile goods and wearing apparel	613	WHOLESALE OF MOTOR VEHICLES, GASOLINE AND FUEL
61121	Wholesaling of footwear	6131	Wholesaling of motor vehicles
61129	Wholesaling of other wearing apparel and textile goods	6132	Wholesaling of gasoline and fuel
6113	Wholesaling of furniture and furnishings	614	COMMISSION BROKING
61131	Wholesaling of radio and television receivers	6141	Commission broking with foods, beverages and tobacco
61132	Wholesaling of household apparatus and lighting equipment	6142	Commission broking with wearing apparel and textile goods
61139	Wholesaling of other furniture and furnishings	6143	Commission broking with other consumer goods
6119	Wholesaling of other consumer goods	6149	Other commission broking
61191	Wholesaling of medical goods, cosmetics and toilet preparations	62	RETAIL TRADE
61192	Wholesaling of sporting and recreational goods	621	DEPARTMENT STORES
61199	Wholesaling of consumer goods not elsewhere classified	622	RETAILING OF FOODS, BEVERAGES AND TOBACCO
612	WHOLESALE OF PRODUCER GOODS	6221	General stores
6121	Wholesaling of raw materials	6222	Retailing of grocery goods
61211	Wholesaling of feeds, fertilizers and seeds	6223	Retailing of meat and meat products
61212	Wholesaling of metals and chemicals	6224	Retailing of fish and game
61213	Wholesaling of iron and steel	6225	Retailing of bakery products
61214	Wholesaling of paper and paper products	6226	Retailing of tobacco, chocolate, fruit and ice-cream
61219	Wholesaling of other raw materials	6227	Retailing of wines and spirits
6122	Wholesaling of hardware and construction materials	6229	Retailing of foods and beverages not elsewhere classified
61221	Wholesaling of hardware		

623	RETAILING OF WEARING APPAREL AND TEXTILE GOODS	626	RETAILING OF WATCHES, OPTICAL GOODS, MUSICAL INSTRUMENTS, GOLD AND SILVER WARE
6231	Retailing of footwear	6261	Retailing of watches, optical goods and photographic goods
6232	Retailing of men's clothing	6262	Retailing of musical instruments
6233	Retailing of women's clothing	6263	Retailing of gold and silver ware
6234	Retailing of yarn and knitted goods	627	RETAILING OF MOTOR VEHICLES AND GASOLINE
6235	Retailing of home furnishings	6271	Retailing of motor vehicles, parts and accessories
6239	Retailing of wearing apparel and textile goods not elsewhere classified	6272	Retailing of gasoline and lubricating oils
624	RETAILING OF FURNITURE AND FURNISHINGS EXCEPT TEXTILE FURNISHINGS	629	OTHER RETAILING
6241	Retailing of furniture and carpets	6291	Retailing of books and stationery
6242	Retailing of radio, television, lighting equipment and electrical household appliances	6292	Retailing of drugs and pharmaceuticals
6249	Retailing of other furnishings	6293	Retailing of cosmetics
625	RETAILING OF HARDWARE, PAINTS AND PAINTING ARTICLES, GLASS, EARTHENWARE AND SPORTING EQUIPMENT	6294	Retailing of flowers and plants
6251	Retailing of hardware and kitchen utensils	6295	Retailing of household fuel
6252	Retailing of paints and lacquers	6299	Retailing of commodities not elsewhere classified
6253	Retailing of sporting equipment		
6254	Retailing of glass and earthenware		

OVERSIKTER OVER DATA SOM STATISTISK SENTRALBYRÅ INNHENTER OM VAREHANDEL

SURVEY OF INFORMATION COLLECTED BY THE CENTRAL BUREAU OF STATISTICS ON INTERNAL TRADE

Statistisk Sentralbyrå innhenter for tiden data til en rekke statistikker som i større eller mindre grad dekker varehandelsnæringen. Den etterfølgende oppstilling viser de viktigste statistikker hvor en kan finne opplysninger om næringen samt noe om datagrunnlaget for statistikken som utarbeides.

Oversikten viser hvilke opplysninger (kjennemerker) de enkelte bedrifter, foretak eller personer gir på spørreskjemaene som sendes ut, hyppighet og omfang av undersøkelsene, hvilke publikasjoner som inneholder resultatene fra de enkelte undersøkelser samt på hvilken måte resultatene er gruppert i tabellene (rubrikken: "Data fordelt etter").

For 1974 ble det holdt en Bedriftstelling. Dette fører til at det ikke blir utarbeidd en spesiell Varehandelsstatistikk (registerstatistikk) for 1974 på samme måte som tidligere år. Spørreskjemaene til Bedriftstellingen inneholder imidlertid langt flere spørsmål enn de ordinære "navnekortene" (se under "Registerstatistikk"). Resultater fra Bedriftstellingen er publisert i særskilte hefter for hvert fylke, og resultater fra Bedriftstellingen for hele landet blir publisert i forbindelse med Varehandelsstatistikk 1975.

Kjennemerke	Enhet	Navn på skjema	Hyppighet	Omfang	Publikasjon	Data fordelt etter
REGISTERSTATISTIKK (se også teksten foran) Beliggenhet Driftstilstand Næringsgruppe Omsetning ekskl. moms " inkl. moms Moms Antall sysselsatte (inkl. eiere og familiemedlemmer)	Bedrift	Navnekort	Årlig	Alle	Varehandelsstatistikk (den siste for 1973)	Næringsgruppe, størrelse (målt ved omsetning og sysselsetting), eierform, kommune, fylke og handelsdistrikt
REGNSKAPSSTATISTIKK Detaljert resultatoppstilling Detaljert balanseoppstilling Diverse spesifikasjoner ¹⁾ Tilleggsopplysninger om varige driftsmidler ²⁾	Foretak	Regnskapsstatistikk for varehandel	Årlig	Engros-handelsforetak med minst 50 ansatte	Regnskapsstatistikk Engroshandel (den siste for 1974) Regnskapsanalyse Industri og engroshandel (for årene 1968-1972)	Næringsgruppe, eiergruppe og størrelse (målt ved sysselsettingen) Næringsgruppe, eiergruppe og størrelse (målt ved sysselsettingen)

1) Inneholder innkjøp av varer for videre salg, brannforsikringsverdier, bevilget kassekreditt og byggelån, konstaterte tap på fordringer m.m. 2) Inneholder nyanskaffelser, oppskrivninger, ordinære og ekstraordinære avskrivninger, tilleggs- og åpningsavskrivninger.

Kjennemerke	Enhet	Navn på skjema	Hyppighet	Omfang	Publikasjon	Data fordelt etter
INNTEKTSSTATISTIKK Detaljert resultat- oppstilling Varekonto (data om omsetning og varekjøp)	Skatt- yter (som regel fore- tak)	Oppgjørsskjema for handelsbe- drifter (pre- kodet) (Gjelder for 1967 og 1973) ¹⁾	Hvert 3. år	Alle skatt- ytere med inntekt og/ eller formue over et visst beløp samt et ut- valg av de øvrige	Inntekts- statistikk (den siste for 1973)	Næringsgruppe (vare- handel ikke videre oppdelt), sosioøko- nomisk gruppe, inn- tektsstørrelse m.m.
INNKJØPSSTATISTIKK Innkjøp pr. vare- gruppe Lagerbeholdning 1/1 og 31/12 Bruttoomsetning	Bedrift	Varehandels- statistikk, innkjøpene fordelt på varegrupper	Ca. hvert 3. år (siste for 1973)	Et utvalg av detalj- handels- bedrifter	Varehandels- statistikk 1970 og 1973	Næringsgruppe, stør- relse (målt ved om- setningen), og kommunetype
DETALJOMSETNINGSDINDEKS Omsetning	Bedrift	Månedsoppgaver over detalj- omsetningen	Månedlig	Et utvalg av detalj- handelsbe- drifter	Statistisk månedshefte	Næringshovedgruppe
PRISINDEKS Konsumpriser Engrospriser	Vare Vare	Skjema for priser	Månedlig	Et utvalg av bedrifter	Statistisk månedshefte	Vare og varegruppe
LØNNSSTATISTIKK Arbeidstiden til hver ansatt Lønn til hver ansatt Stilling m.v.	Bedrift	Lønnsstati- stikk for ansatte i varehandel	Årlig	Bedrifter med minst 3 ansatte ²⁾	Lønnsstati- stikk vare- handel (den siste 1. mars 1976) Lønnsstruk- tur og lønnsut- vikling 1960-1971	Næringsgruppe, kjønn, alder, stilling, arbeidstid, måneds- fortjeneste, fylke m.m. Næringsgruppe, stil- lingsgruppe, kjønn, alder m.m.
ARBEIDSKRAFTS- UNDERSØKELSE Antall timer i inn- tekstgivende arbeid en viss uke Arbeidssted Yrkesstatus Virksomhetsart m.m.	Person	Arbeidskrafts- undersøkelse	Kvartals- vis	Et utvalg av personer	Arbeidsmar- kedstati- stikk (den siste for 1975)	Næringsgruppe, kjønn, alder, yrkesstatus, arbeidstid m.m.

1) For 1970 har en bygd på oppgaver fra likningskontorene som er mindre spesifiserte enn oppgjørsskjemaene. 2) En veksler mellom totalundersøkelse og utvalgsundersøkelse annethvert år.

Publikasjoner sendt ut fra Statistisk Sentralbyrå
siden 1. juli 1975

*Publications issued by the Central Bureau of Statistics
since 1 July 1975*

I serien Norges offisielle statistikk (NOS):

Rekke XII

Boktrykk 1975

- Nr. 280 Økonomisk utsyn over året 1974 *Economic Survey* Sidetall 142 Pris kr 15,00
- 281 Statistisk årbok 1975 *Statistical Yearbook of Norway* Sidetall 496 Pris kr 15,00
- 282 Fiskeristatistikk 1971 *Fishery Statistics* Sidetall 115 Pris kr 8,00

Rekke A

Offsettrykk 1975

- Nr. 719 Utenrikshandel 1974 II *External Trade II* Sidetall 275 Pris kr 11,00
- 720 Levekår 1973 *Level of Living* Sidetall 139 Pris kr 9,00
- 721 Sivilrettsstatistikk 1974 *Civil Judicial Statistics* Sidetall 31 Pris kr 7,00
- 722 Skogavvirking til salg og industriell produksjon 1973-74 *Roundwood Cut for Sale and Industrial Production* Sidetall 55 Pris kr 7,00
- 723 Jaktstatistikk 1974 *Hunting Statistics* Sidetall 65 Pris kr 7,00
- 724 Lønnsstatistikk 1974 *Wage Statistics* Sidetall 69 Pris kr 8,00
- 725 Friluftslivundersøkelse 1974 *Outdoor Life Survey* Sidetall 133 Pris kr 9,00
- 726 Utdanningsstatistikk Grunnskoler 1. oktober 1974 *Educational Statistics Primary Schools* Sidetall 69 Pris kr 8,00
- 727 Flyttestatistikk 1974 *Migration Statistics* Sidetall 95 Pris kr 8,00
- 728 Kriminalstatistikk Forbrytelser etterforsket av politiet 1974 *Criminal Statistics Crimes Investigated by the Police* Sidetall 73 Pris kr 8,00
- 729 Folkemengden etter alder og ekteskapeelig status 31. desember 1974 *Population by Age and Marital Status* Sidetall 141 Pris kr 8,00
- 730 Folke- og bolig telling 1970 V Boligstatistikk *Population and Housing Census V Housing Statistics* Sidetall 155 Pris kr 8,00
- 731 Utdanningsstatistikk Universiteter og vitenskapelige høyskoler Høstsemesteret 1973 *Educational Statistics Universities Autumn Term* Sidetall 125 Pris kr 9,00
- 732 Ferieundersøkelsen 1974 *Holiday Survey* Sidetall 131 Pris kr 9,00
- 733 Bøndernes inntekt og formue 1973 *The Holders' Income and Property* Sidetall 53 Pris kr 8,00
- 734 Lønnsstatistikk for ansatte i varehandel 1. mars 1975 *Wage Statistics for Employees in Wholesale and Retail Trade* Sidetall 79 Pris kr 8,00
- 735 Rutebilstatistikk 1974 *Scheduled Road Transport* Sidetall 35 Pris kr 8,00
- 736 Alkohol og andre rusmidler 1974 *Alcohol and Drugs* Sidetall 49 Pris kr 7,00
- 737 Folkemengdens bevegelse 1974 *Vital Statistics and Migration Statistics* Sidetall 67 Pris kr 8,00
- 738 Familiestatistikk 1974 *Family Statistics* Sidetall 71 Pris kr 8,00
- 739 Folke- og bolig telling 1970 IV Familier og husholdninger *Population and Housing Census IV Families and Households* Sidetall 105 Pris kr 8,00
- 740 Veterinærstatistikk 1974 *Veterinary Statistics* Sidetall 79 Pris kr 8,00
- 741 Skattestatistikk Inntektsåret 1973 *Tax Statistics* Sidetall 131 Pris kr 8,00
- 742 Laks- og sjøauferiske 1974 *Salmon and Sea Trout Fisheries* Sidetall 55 Pris kr 8,00
- 743 Skogstatistikk 1974 *Forestry Statistics* Sidetall 137 Pris kr 9,00
- 744 Jordbruksstatistikk 1974 *Agricultural Statistics* Sidetall 141 Pris kr 9,00
- 745 Sykehusstatistikk 1974 *Hospital Statistics* Sidetall 53 Pris kr 7,00
- 746 Sosial hjemmehjelp 1974 *Social Home-Help Services* Sidetall 29 Pris kr 7,00
- 747 Lønnsstatistikk for sjøfolk på skip i utenriksfart mars 1975 *Wage Statistics for Seamen on Ships in Ocean Transport* Sidetall 35 Pris kr 7,00
- 748 Kredittmarkedstatistikk 1972-1974 *Credit Market Statistics* Sidetall 259 Pris kr 11,00
- 749 Sosialhjelpstatistikk 1973 *Social Care Statistics* Sidetall 57 Pris kr 8,00
- 750 Lønnsstatistikk for kommunale arbeidstakere pr. 1. januar 1975 *Wage Statistics for Local Government Employees* Sidetall 79 Pris kr 8,00
- 751 Hagebruksteljing 1974 *Census of Horticulture* Sidetall 163 Pris kr 9,00
- 752 Byggearealstatistikk 1974 *Building Statistics* Sidetall 83 Pris kr 8,00
- 753 Psykiatriske sykehus 1974 *Mental Hospitals* Sidetall 55 Pris kr 7,00
- 754 Kriminalstatistikk Fanger 1974 *Criminal Statistics Prisoners* Sidetall 47 Pris kr 8,00
- 755 Finansinstitusjoner 1974 *Financial Institutions* Sidetall 111 Pris kr 9,00

Rekke XII

Boktrykk 1976

- Nr. 283 Økonomisk utsyn over året 1975 *Economic Survey* Sidetall 144 Pris kr 15,00
- 284 Fiskeristatistikk 1972 *Fishery Statistics* Sidetall 116 Pris kr 8,00
- 285 Statistisk årbok 1976 *Statistical Yearbook of Norway* Sidetall 490 Pris kr 15,00

Rekke A

Offsettrykk 1976

- Nr. 756 Lønnsstatistikk for ansatte i skoleverket 1. oktober 1974 *Wage Statistics for Employees in Publicly Maintained Schools* Sidetall 59 Pris kr 8,00
- 757 Barneomsorg 1974 *Child Welfare Statistics* Sidetall 59 Pris kr 7,00
- 758 Dødsårsaker 1974 Hovedtabeller *Causes of Death Main Tables* Sidetall 101 Pris kr 8,00
- 759 Kriminalstatistikk Reaksjoner 1974 *Criminal Statistics Sanctions* Sidetall 51 Pris kr 7,00
- 760 Lønnsstatistikk for funksjonærer i bankvirksomhet 1. september 1975 *Wage Statistics for Bank Employees* Sidetall 41 Pris kr 7,00
- 761 De offentlige sektorerers finanser 1971-1973 *Public Sector Finances* Sidetall 73 Pris kr 8,00
- 762 Framskrivning av folkemengden 1975-2000 Regionale tall *Population Projections Regional Figures* Sidetall 191 Pris kr 11,00
- 763 Regnskapstatistikk 1974 Engroshandel *Statistics of Accounts Wholesale Trade* Sidetall 67 Pris kr 8,00
- 764 Regnskapstatistikk 1974 Bergverksdrift og industri *Statistics of Accounts Mining and Manufacturing* Sidetall 99 Pris kr 8,00
- 765 Bygge- og anleggsstatistikk 1974 Bedriftstelling 1974 *Construction Statistics Census of Establishments* Sidetall 69 Pris kr 7,00
- 766 Utdanningsstatistikk Videregående skoler 1. oktober 1974 *Educational Statistics Upper Stage Secondary Schools* Sidetall 91 Pris kr 9,00
- 767 Elektrisitetsstatistikk 1974 *Electricity Statistics* Sidetall 91 Pris kr 8,00
- 768 Lønnsstatistikk for funksjonærer i forsikringsvirksomhet 1. september 1975 *Wage Statistics for Salaried Employees in Insurance Activity* Sidetall 35 Pris kr 7,00
- 769 Kommunestyrevalget 1975 *Municipal Council Elections* Sidetall 169 Pris kr 9,00
- 770 Fylkestingsvalget 1975 *County Council Elections* Sidetall 119 Pris kr 9,00
- 771 Bedriftstelling 1974 Finnmark Sidetall 65 Pris kr 7,00
- 772 Bedriftstelling 1974 Troms Sidetall 69 Pris kr 7,00
- 773 Bedriftstelling 1974 Nordland Sidetall 87 Pris kr 7,00
- 774 Bedriftstelling 1974 Nord-Trøndelag Sidetall 75 Pris kr 7,00
- 775 Bedriftstelling 1974 Sør-Trøndelag Sidetall 79 Pris kr 7,00
- 776 Bedriftstelling 1974 Møre og Romsdal Sidetall 87 Pris kr 7,00
- 777 Bedriftstelling 1974 Sogn og Fjordane Sidetall 77 Pris kr 7,00
- 778 Bedriftstelling 1974 Hordaland Sidetall 83 Pris kr 7,00
- 779 Bedriftstelling 1974 Rogaland Sidetall 77 Pris kr 7,00
- 780 Bedriftstelling 1974 Vest-Agder Sidetall 71 Pris kr 7,00
- 781 Bedriftstelling 1974 Aust-Agder Sidetall 73 Pris kr 7,00
- 782 Bedriftstelling 1974 Telemark Sidetall 75 Pris kr 7,00
- 783 Bedriftstelling 1974 Buskerud Sidetall 77 Pris kr 7,00
- 784 Bedriftstelling 1974 Oppland Sidetall 79 Pris kr 7,00
- 785 Bedriftstelling 1974 Hedmark Sidetall 77 Pris kr 7,00
- 786 Bedriftstelling 1974 Vestfold Sidetall 77 Pris kr 7,00
- 789 Lønnsstatistikk for sjøfolk på skip i innenriks rutefart november 1975 *Wage Statistics for Seamen on Ships in Scheduled Coasting Trade* Sidetall 29 Pris kr 7,00
- 790 Lønnsstatistikk for ansatte i jordbruk, gartnerier og hagebruk september 1975 *Wage Statistics for Workers and Salaried Employees in Agriculture and Horticulture* Sidetall 35 Pris kr 7,00
- 791 Industristatistikk 1974 Bedriftstelling 1974 *Industrial Statistics Census of Establishments* Sidetall 259 Pris kr 9,00
- 792 Lønnsstatistikk for arbeidere i bergverksdrift og industri 3. kvartal 1975 *Wage Statistics for Workers in Mining and Manufacturing* Sidetall 29 Pris kr 7,00
- 793 Folketallet i kommunene 1975-1976 *Population in Municipalities* Sidetall 41 Pris kr 7,00
- 794 Lønns- og sysselsettingsstatistikk for statens embets- og tjenestemenn 1. oktober 1975 *Wage and Employment Statistics for Central Government Employees* Sidetall 95 Pris kr 8,00
- 795 Sjøulykkesstatistikk 1975 *Marine Casualties* Sidetall 57 Pris kr 8,00
- 796 Lastebiltransport Utvalgsundersøkelse 1973 *Road Goods Transport Sample Survey* Sidetall 211 Pris kr 9,00
- 797 Utdanningsstatistikk Vaksenopplæring og folkeopplysning 1974-75 *Educational Statistics Adult Education and Popular Education* Sidetall 65 Pris kr 8,00
- 798 Kulturstatistikk 1975 *Cultural Statistics* Sidetall 61 Pris kr 8,00
- 799 Helsestatistikk 1974 *Health Statistics* Sidetall 103 Pris kr 8,00
- 800 Lønnsstatistikk for ansatte i hotell- og restaurantdrift april og oktober 1975 *Wage Statistics for Employees in Hotels and Restaurants* Sidetall 49 Pris kr 7,00
- 801 Samferdselsstatistikk 1975 *Transport and Communication Statistics* Sidetall 221 Pris kr 11,00
- 802 Lønnsstatistikk for arbeidere i offentlig anleggsvirksomhet 3. kvartal 1975 *Wage Statistics for Workers in Public Construction Activity* Sidetall 35 Pris kr 7,00
- 803 Lønnsstatistikk 1975 *Wage Statistics* Sidetall 89 Pris kr 8,00
- 804 Skogavvirking til salg og industriell produksjon 1974-75 *Roundwood Cut for Sale and Industrial Production* Sidetall 55 Pris kr 7,00
- 805 Fiskerstatistikk 1975 *Survey of Fishermen* Sidetall 41 Pris kr 7,00
- 806 Utenrikshandel 1975 I *External Trade I* Sidetall 243 Pris kr 11,00
- 807 Jaktstatistikk 1975 *Hunting Statistics* Sidetall 63 Pris kr 7,00
- 808 Veitrafikkulykker 1975 *Road Traffic Accidents* Sidetall 73 Pris kr 8,00
- 809 Sivilrettsstatistikk 1975 *Civil Judicial Statistics* Sidetall 31 Pris kr 7,00
- 810 Skattestatistikk Inntektsåret 1974 *Tax Statistics* Sidetall 133 Pris kr 9,00

- Rekke A Offsettrykk 1976 (forts.)
- Nr. 811 Lønns- og sysselsettingsstatistikk for ansatte i skoleverket 1. oktober 1975 *Wage and Employment Statistics for Employees in Publicly Maintained Schools* Sidetall 75
Pris kr 8,00
- 812 Hotell- og pensjonatstatistikk 1974-1975 *Statistics on Hotels and Boarding Houses*
Sidetall 87 Pris kr 7,00
- 813 Arbeidsmarkedstatistikk 1975 *Labour Market Statistics* Sidetall 97 Pris kr 8,00
- 814 Utdanningsstatistikk Universiteter og høyskoler 1. oktober 1974 *Educational Statistics Universities and Colleges* Sidetall 135 Pris kr 9,00
- 815 Utdanningsstatistikk Grunnskoler 1. oktober 1975 *Educational Statistics Primary Schools*
Sidetall 71 Pris kr 8,00
- 816 Kriminalstatistikk Forbrytelser etterforsket av politiet 1975 *Criminal Statistics Crimes Investigated by the Police* Sidetall 75 Pris kr 8,00
- 817 Jordbruksstatistikk 1975 *Agricultural Statistics* Sidetall 113 Pris kr 9,00
- 818 Utenrikshandel 1975 II *External Trade II* Sidetall 291 Pris kr 11,00
- 819 Bøndenes inntekt og formue 1974 *The Holders' Income and Property* Sidetall 53 Pris kr 8,00
- 820 Flyttestatistikk 1975 *Migration Statistics* Sidetall 95 Pris kr 8,00
- 821 Folkemengden etter alder og ekteskapelig status 31. desember 1975 *Population by Age and Marital Status* Sidetall 141 Pris kr 8,00
- 822 Lønnsstatistikk for sjøfolk på skip i utenriksfart mars 1976 *Wage Statistics for Seamen on Ships in Ocean Transport* Sidetall 29 Pris kr 7,00
- 823 Folke- og boligstilling 1970 VI Kontrollundersøkelse *Population and Housing Census VI Evaluation Survey* Sidetall 89 Pris kr 8,00
- 824 Folkemengdens bevegelse 1975 *Vital Statistics and Migration Statistics* Sidetall 75
Pris kr 8,00
- 825 Laks- og sjøaurefiske 1975 *Salmon and Sea Trout Fisheries* Sidetall 61 Pris kr 8,00
- 826 Sosial hjemmehjelp 1975 *Social Home-Help Services* Sidetall 29 Pris kr 7,00
- 827 Veterinærstatistikk 1975 *Veterinary Statistics* Sidetall 79 Pris kr 8,00
- 828 Skogstatistikk 1975 *Forestry Statistics* Sidetall 135 Pris kr 9,00
- 829 Alkohol og andre rusmidler 1975 *Alcohol and Drugs* Sidetall 47 Pris kr 7,00
- 830 Lønnsstatistikk for ansatte i varehandel 1. mars 1976 *Wage Statistics for Employees in Wholesale and Retail Trade* Sidetall 27 Pris kr 8,00
- 831 Sykehusstatistikk 1975 *Hospital Statistics* Sidetall 53 Pris kr 7,00
- 832 Legestatistikk 1976 *Statistics on Physicians* Sidetall 85 Pris kr 8,00
- 833 Sosialhjelpstatistikk 1974 *Social Care Statistics* Sidetall 47 Pris kr 8,00
- 834 Psykiatriske sykehus 1975 *Mental Hospitals* Sidetall 55 Pris kr 7,00
- 835 Byggearealstatistikk 1975 *Building Statistics* Sidetall 85 Pris kr 8,00
- 836 Eie og bruk av personbil Utvalgsundersøkelse 1973-1974 *Private Motoring Sample Survey*
Sidetall 95 Pris kr 8,00
- 837 Kriminalstatistikk Reaksjoner 1975 *Criminal Statistics Sanctions* Sidetall 49 Pris kr 7,00

I serien Statistiske analyser (SA):

- Nr. 16 Skilsmisser 1971-1973 *Divorces* Sidetall 59 Pris kr 8,00
- 17 Kriminalstatistikk Oversikt 1960-1972 *Criminal Statistics Survey* Sidetall 125
Pris kr 8,00
- 18 Sesongkorrigering av norske konjunkturindikatorer *Seasonal Adjustment of Norwegian Economic Indicators* Sidetall 29 Pris kr 7,00
- 19 Tid nyttet til egenarbeid *Time Spent on Household Work and Family Care* Sidetall 77
Pris kr 8,00
- 20 Fritidshus 1970 *Holiday Houses* Sidetall 91 Pris kr 8,00
- 21 Yrke og dødelighet 1970-1973 *Occupational Mortality* Sidetall 111 Pris kr 9,00
- 22 Miljøstatistikk 1976 Naturressurser og forurensninger *Environmental Statistics Natural Resources and Pollution* Sidetall 233 Pris kr 11,00
- 23 Fiskere 1960-1971 Alder, bosetting, inntekt *Fishermen Age, Residence, Income* Sidetall 77
Pris kr 8,00
- 24 Private husholdningers forbruk i 1973 *Private Households' Consumption* Sidetall 103
Pris kr 9,00
- 25 Forbruk blant skoleungdom og studenter 1973-1974 *Students' Consumer Expenditure* Sidetall 59
Pris kr 8,00
- 26 Voksenopplæring 1969-1974 *Adult Education* Sidetall 137 Pris kr 9,00
- 27 Omsetning og fortjeneste m.v. i varehandelen *Sales and Profit etc. in the Internal Trade*
Sidetall 63 Pris kr 8,00

I serien Samfunnsøkonomiske studier (SØS):

- Nr. 25 Friluftsliv, idrett og mosjon *Outdoor Recreation, Sport and Exercise* Sidetall 114
Pris kr 8,00
- 26 Nasjonalregnskap, modeller og analyse En artikkelsamling til Odd Aukrusts 60-årsdag
National Accounts, Models and Analysis To Odd Aukrust in Honour of his Sixtieth Birthday
Sidetall 320 Pris kr 13,00
- 27 Den representative undersøgelsesmetode *The Representative Method of Statistical Surveys*
Sidetall 64 Pris kr 8,00
- 28 Statistisk Sentralbyrå 100 år 1876-1976 *Central Bureau of Statistics 100 Years* Sidetall 128
Pris kr 9,00

I serien Artikler fra Statistisk Sentralbyrå (ART):

- Nr. 76 Yrkesbefolkningen i Norge *The Economically Active Population in Norway* Sidetall 95
Pris kr 8,00
- 77 The Distributive Effects of Indirect Taxation: An Econometric Model and Empirical Results
Based on Norwegian Data *Fordelingsvirkningene av den indirekte beskatning: En økonomisk
modell og empiriske resultater basert på norske data* Sidetall 17 Pris kr 5,00
- 78 Aktuelle skattetal 1974 *Current Tax Data* Sidetall 45 Pris kr 8,00
- 79 Befolkningens utdanningsbakgrunn En analyse av tall fra Folketelling 1970 *Educational
Background of the Population An Analysis of Data from Population Census 1970*
Sidetall 89 Pris kr 8,00
- 80 Statistisk Sentralbyrås befolkningsprognosemodell ved de regionale framskrivninger 1975
*The Population Projection Model of the Central Bureau of Statistics of Norway in the
Regional Projections* Sidetall 48 Pris kr 8,00
- 81 Two Addresses on Statistical Co-operation *To talar om statistisk samarbeid* Sidetall 20
Pris kr 5,00
- 82 Fødselstall i ekteskapskohorter 1965-1972 En analyse på grunnlag av registerdata *Fertility
of Marriage Cohorts An Analysis Based on Register Data* Sidetall 64 Pris kr 8,00
- 83 MSG-3 En modell for analyse av den langsiktige økonomiske utvikling *MSG-3 A Model for
Analysis of the Long Term Economic Development* Sidetall 46 Pris kr 7,00
- 84 Trends in Norwegian Planning 1945-1975 *Utviklingstendensar i norsk planlegging gjennom
30 år* Sidetall 42 Pris kr 7,00
- 85 Utdanning og yrke til lærerkandidatene fra 1965 *Education and Occupation of Graduates from
Teachers' Training Colleges in 1965* Sidetall 55 Pris kr 8,00
- 86 Four Papers on the Analytic Graduation of Fertility Curves *Fire artikler om analytisk
glatting av fruktbarhetskurver* Sidetall 57 Pris kr 8,00
- 87 On the Estimation of Dynamic Relations from Combined Cross Section Time Series Data *Om
estimering av dynamiske relasjonar frå tverrsnitts-tidsrekke data* Sidetall 19
Pris kr 5,00
- 88 Estimering av total sysselsetting innen noen hovednæringer i geografiske regioner: Om
estimatorenes skjevhet, varians og bruttovarians *Estimation of Employment within
Geographical Regions: On the Bias Variance and the Mean Square Error of the Estimates*
Sidetall 57 Pris kr 8,00
- 89 Ekteskap og barnetal - ei gransking av fertilitetsutviklinga i Norge 1920-1970 *Marriages
and number of children - An Analysis of fertility Trend in Norway* Sidetall 48 Pris kr 8,00
- 90 Utviklingstendensar i 1975 i Noregs befolkning *Trends in the Norwegian Population*
Sidetall 27 Pris kr 7,00
- 91 Aktuelle skattetal 1976 *Current Tax Data* Sidetall 51 Pris kr 8,00

Utvalgte publikasjoner i serien Statistisk Sentralbyrås Håndbøker (SSH)
Selected publications in the series Statistisk Sentralbyrås Håndbøker (SSH)

- Nr. 4 Innføring i maskinregning. Hefte 1. Addisjonsmaskiner
- " 5 Innføring i maskinregning. Hefte 2. Kalkulasjonsmaskiner
- " 8 Framlegg til nordisk statistisk terminologi
- " 9 Standard for næringsgruppering
- " 13 Standard for handelsområder
- " 19 Varenomenklatur for industristatistikken
- " 22 Statistisk testing av hypoteser ved regresjonsberegninger
- " 23 Utsnitt om prinsipper og definisjoner i offisiell statistikk
- " 24 Standard for gruppering av sykdommer - skader - dødsårsaker i offentlig norsk statistikk
- " 26 Statistisk varefortegnelse for utenrikshandelen
- " 27 Utsnitt om prinsipper og definisjoner i offisiell statistikk. Fra Forbruksundersøkelsen 1958
- " 28 Standard for utdanningsgruppering i offentlig norsk statistikk
- " 29 Norsk-Engelsk ordliste
- " 30 Lov, forskrifter og overenskomst om folkeregistrering
- " 32 Konsumprisindeksen
- " 35 Standard for kommuneklassifisering
- " 36 Produksjonsindeks for bergverksdrift, industri og kraftforsyning

Pris 12 500

Publisert av trykkes i samarbeid med H. Schenck & Co., Oslo,
og er til salgs hos alle bokhandlere.